

Выдаецца
з 9 жніўня 1917 г.

ЗВЯЗДА

12

САКАВІКА 2015 г.

ЧАЦВЕР

№ 47 (27905)

Кошт 1800 рублёў

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

Ці будзе сёлета паводка?

СТАР 3

Новы этап
стартаваў

СТАР 7

Чым займаюся?
Спадарожнікі
раблю!

ЛІЧБА ДНЯ

Br8,2 млн

у месяц склалі ў краіне ў 2014 годзе, па звестках выбарачнага абследавання хатніх гаспадарак на ўзроўні жыцця, наяўныя рэсурсы ў разліку на хатнюю гаспадарку. У параўнанні з 2013-м яны павялічыліся на Br1,6 млн (на 23,6%). Пра гэта паведамлі ў Нацыянальным статыстычным камітэце. Прычым, з узроўнем сярэднедушавых наяўных рэсурсаў больш за Br6 млн у месяц налічвалася 10,1% хатніх гаспадарак — кожная дзясятая. Па словах спецыялістаў, наяўныя рэсурсы — грашовыя сродкі хатніх гаспадарак, кошт спажытых прадуктаў харчавання, вырабленых у асабістай падсобнай гаспадарцы, за мінусам матэрыяльных затрат на іх вытворчасць, і кошт атрыманых у натуральнай форме льгот і выплат.

Курсы замежных валют,
устаноўленыя НБ РБ з 12.03.2015 г.

Долар ЗША		15200,00 ▲
Еўра		16250,00 ▲
Рас. руб.		243,00 ▼
Укр. грыўня		690,91 ▼

ISSN 1990 - 763X

15047

9 771990 763008

Фота Анатоля КТЭШЧУКА.

Адкрыццё сезону

Шлях да Перамогі

Беларусь стала першай краінай у свеце, якая стварыла музей Вялікай Айчыннай вайны. Прычым экспазіцыю пачалі збіраць у адзін з самых цяжкіх яе перыядаў — калі Беларусь знаходзілася пад акупацыяй. Яшчэ было невядома, хто ў ёй будзе пераможцам. Тым не менш людзі верылі, што калісьці гэта ўсё спатрэбіцца. Амаль кожны прыносіў свае рэчы, баявыя трафеі — музей, па сутнасці, ствараўся ўсім беларускім народам...

Вельмі сімвалічна, што падчас святкавання 70-годдзя вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў музей набыў новы дом. Ва ўрачыстай цырымоніі адкрыцця, якая адбылася 2 ліпеня 2014 года, прынялі ўдзел прэзідэнты Беларусі і Расіі. І тут таксама не без сімвалікі: менавіта разам з брацкім рускім народам мы здабылі такую цяжкую, але вельмі патрэбную Вялікую Перамогу.

Новы музей ужо ахрысцілі храмам памяці. Дзякуючы вялікай працы і прафесіяналізму шырокага кола людзей у ім створана самая лепшая экспазіцыя, якая аб'ектыўна расказвае пра гераічныя і трагічныя падзеі ў лёсе не толькі Беларусі, а і ўсяго свету. Трапіць сюды імкнуцца тысячы. Спяшаюцца наведаць новы будынак музея не толькі школьнікі і навучанская моладзь, а і ветэраны Вялікай Айчыннай вайны, афіцыйныя дэлегацыі, цэлыя калектывы, сем'і — беларусы і госці нашай краіны. Тым не менш сярод нас шмат і тых, хто па аб'ектыўных прычынах тут так і не пабываў.

Але з сённяшняга дня ў іх ёсць такая магчымасць, праўда, экскурсія будзе віртуальнай. Рэдакцыя газеты «Звязда» і Беларускі дзяржаўны музей гісторыі Вялікай Айчыннай вайны прэзентуюць сумесны праект «Шлях да Перамогі!». Рэгулярна на старонках нашай газеты мы будзем знаёміць вас з найбольш цікавымі экспанатамі кожнай залы музея (іх 11!). Запрашаем вас у віртуальнае падарожжа па храме памяці, якое ўжо пачынаецца. Спадзяёмся, пасля нашых публікацый у вас з'явіцца жаданне ўбачыць усё на свае вочы. А гэта варта зрабіць кожнаму!

СТАР 4

Фота Аляксандра ШАБЛЮКА.

Атрымаць галоўны дакумент

Таленавітыя 14-гадовыя юнакі і дзяўчаты атрымалі ў сценах Савета Рэспублікі пашпарты з рук Міхаіла МЯСНІКОВІЧА, старшыні верхняй палаты беларускага парламента. Актывісты Беларускага рэспубліканскага саюза моладзі, дзякуючы акцыі «Мы — грамадзяне Беларусі!», прыехалі ў Мінск з розных куткоў краіны.

Урачыстае ўручэнне пашпартоў ужо стала традыцыяй, якая распачалася ў 2004 годзе па ініцыятыве БРСМ. Яна прымеркавана да Дня Канстытуцыі краіны, які штогод адзначаецца 15 сакавіка.

У гэтым годзе на свята трапілі пераможцы алімпіяд, спартыўных спаборніцтваў, удзельнікі конкурсаў БРСМ і навукова-практычных канферэнцый. Кожны з іх атрымаў з рук Міхаіла Мясніковіча свой пашпарт — своеасаблівы квіток у дарослае жыццё, а таксама кнігу «Я — грамадзянін Рэспублікі Беларусь» і чырвоную ружу. А перад гэтым для юных актывістаў правялі экскурсію па будынку Савета Рэспублікі.

Міхаіл Мясніковіч, звяртаючыся да хлопцаў і дзяўчат, адзначаў, што пасля атрымання пашпарту яны становяцца паўнаважымі грамадзянамі Беларусі. Парламентарый дадаў: у нашай краіне выбудавана цэлая сістэма для рэалізацыі маладзёжнай палітыкі. «Аб'ёмы падтрымкі, безумоўна, будуць нарастаць, але хочацца, каб маладыя людзі сапраўды карысталіся магчымасцямі, якія ім прапаноўваюцца, для гарманічнага развіцця асобы з улікам грамадзянскай пазіцыі і сваёй ролі ў грамадстве», — выказаў ён сваё пажаданне.

Тое, што, нягледзячы на юны ўзрост, падлеткі ўжо шмат чаго дасягнулі ў жыцці, адзначаў першы сакратар Цэнтральнага камітэта БРСМ Андрэй БЕЛЯКОЎ. «Для нас вельмі важна, каб вы свае навыкі, веды прымнажалі і ўносілі ў агульную скарбонку перамог. Таму што каму, як не моладзі, сваёй працай, сваімі поспехамі прыносіць карысць краіне?» — задаў рытарычнае пытанне кіраўнік самай вялікай маладзёжнай грамадскай арганізацыі Беларусі.

«Большасці людзей у нашай краіне ўручаюць пашпарт у пашпартным стане. А мне — тут, у Мінску. Гэта вельмі ганарова», — падзяліўся сваімі ўражаннямі Аляксандр Матусевіч, зыхар Гродна, удзельнік спаборніцтваў па валеіболе і баскетболе, член Маладзёжнага парламента. А на пытанне, што зменіцца ў яго жыцці пасля атрымання самага важнага дакумента, адказаў так: «Я ўжо буду адчуваць адказнасць за тое, што павінен штосьці рабіць для сваёй краіны».

Вераніка ПУСТАВІТ.

■ Ва ўрадзе

Адбылося чарговае пасяджэнне Прэзідыума Савета Міністраў, падчас якога разгледжана канцэпцыя праграмы сацыяльна-эканамічнага развіцця Беларусі на 2016—2020 гады.

КАНКURЭНЦЫЯ ДАЕ МОЦ

Распрацоўка канцэпцыі вялася ў адпаведнасці з законам аб дзяржаўным прагназаванні. Прапанаваны дакумент грунтуецца на Нацыянальнай стратэгіі ўстойлівага развіцця краіны да 2030 года, а таксама праграме дзейнасці ўрада на 2015 год. Канчатковай мэтай праграмы з'яўляецца павышэнне якасці жыцця насельніцтва.

Прэм'ер-міністр Андрэй КАБЯКОЎ падтрымаў ключавыя ідэі канцэпцыі — чалавек, інавацыі, канкурэнтаздольнасць. Галоўным сродкам павышэння канкурэнтаздольнасці краіны на сусветным рынку, па яго словах, з'яўляецца абнаўленне, мадэрнізацыя прадпрыемстваў, удасканаленне эканамічных адносін у сферы вытворчасці і лагістыкі. Іншымі словамі — рэалізацыя стратэгіі інавацыйнага развіцця. «Трэба выкарыстоўваць і стымулюючыя элементы эканамічнага

развіцця канкурэнцыі, — скажаў прэм'ер. — Канкурэнцыя і інавацыі ўзаемадапаўняюць і ўзмацняюць адно аднаго». У поўным аб'ёме павінен быць таксама задзейнічаны чалавечы патэнцыял.

ТОЛЬКІ АГУЛЬНАЕ РАЗВІЦЦЁ

Як адзначаў Андрэй Кабякоў, сістэма кіравання эканомікай павінна быць перабудавана. У цэнтры ўвагі кіраўніка галіны павінна быць развіццё ўсёй сферы, а не толькі гаспадарчая дзейнасць асобнай групы прадпрыемстваў. «Актualным з'яўляецца і развіццё карпаратыўнага кіравання, стварэнне эфектыўнай сістэмы падрыхтоўкі кіраўнікоў найвышэйшага звяна, аптымізацыя маёмасці, якая знаходзіцца на балансе дзяржпрадпрыемстваў», — дадаў Андрэй Кабякоў. Пры гэтым ён звярнуў увагу на тое, што прыватызацыя не заўсёды з'яўляецца 100-працэнтнай гарантыяй забеспячэння нармальнай працы прадпрыемстваў. Падыход да гэтага пытання будзе ўзважаны і індывідуальным.

Канцэпцыя праграмы на будучую пяцігодку прадугледж-

«ШАЎКОВЫ ШЛЯХ» ПРОЙДЗЕ ПРАЗ БЕЛАРУСЬ?

У любым выпадку, сістэма кіравання эканомікай павінна быць перабудавана

вае адмову ад перакрывава-нага субсідзіравання. Падыходзіць да вырашэння гэтага пытання, як падкрэсліў кіраўнік урада, трэба ўзважана, з улікам інтарэсаў насельніцтва і прадпрыемстваў.

У вытворчай сферы канцэпцыя праграмы грунтуецца на развіцці высокатэхналагічных, рэсурсаберагальных галін, выкарыстанні мясцовых сыравінных рэсурсаў. Гэтыя падыходы павінны быць прыярэтнымі пры фарміраванні галіновых і рэгіянальных праграм на 2016—2020 гады. Разам з тым велізарны патэнцыял маюць традыцыйныя вытворчасці, якія створаны папярэднімі пакаленнямі і будуць працаваць яшчэ не адно дзесяцігоддзе. Гэты патэнцыял неабходна максімальна выкарыстоўваць, ужываючы новыя элементы кіравання.

ЗНЕШНЕГАНДЛЁВЫЯ ДЫВІДЭНДЫ

Больш неабходна працаваць і над развіццём сферы паслуг, якая з'яўляецца найбольш дынамічнай галіной эканомікі. Найўнявыя вынікі па многіх відах паслуг у Беларусі маглі б быць значна лепшымі. «Мы транзітнай краіна, а ў індэксе развіцця лагістыкі займаем 99-е месца

са 160 краін. Такім чынам, мы губляем і патэнцыйныя даходы ад гэтай дзейнасці», — канстатаваў прэм'ер.

У сувязі з гэтым ён адзначыў, што ва ўмовах прасоўвання кітайскімі калегамі ідэі транснацыянальнага транспартнага калідора «Шаўковы шлях» наша краіна павінна быць актыўным удзельнікам гэтага працэсу. «Якасныя зрухі ў гэтай сферы прыносяць рэспубліцы станоўчыя дывідэнды па знешнегандлёвым абарачэнні», — упэўнены Андрэй Кабякоў. Разам з тым, на яго погляд, у канцэпцыі праграмы не ў поўным аб'ёме прапрацаваны пытанні развіцця транзітных пераваг рэспублікі ў частцы транспартнай інфраструктуры, магчымасці абнаўлення і пашырэння авіяцыйнага парку, электрыфікацыі чыгуначнага транспарту, прадастаўлення паслуг па грузавым і пасажыраперавозках. «У цэлым, — падсумаваў прэм'ер, — неабходна ствараць новыя рынковыя навукаёмістыя віды паслуг з высокім дабаўленым коштам — адукацыйныя, медыцынскія, кансалтынгавыя, інфармацыйныя».

Паводле інфармацыі БЕЛТА

ГЭТА НАША ПЕРАМОГА

У Мінску стартвала акцыя «Эстафета памяці»

«3 гады значэнне подзвігу, які здзейснілі нашы бацькі і дзяды, не змяняецца», — сказаў старшыня Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Беларусі **Уладзімір АНДРЭЙЧАНКА** падчас сустрэчы з удзельнікамі акцыі, прысвечанай 70-годдзю Перамогі.

ФОТА БЕЛТА

«Той, хто забывае гісторыю, асуджаны перажыць яе зноў. І тут немагчыма пераацаніць ролю ветэранаў вайны. Менавіта ваша слова, дарагія ветэраны, ваша жывое сведчанне пра вайну дапамагае цяперашнім пакаленням ўсвядоміць, які подзвіг здзейсніў савецкі народ», — выказаў сваю ўдзячнасць удзельнікам мінулых ваенных дзеянняў спікер ніжняй палаты. «Ніхто з вас не ведаў, калі скончыцца вайна, але з самага першага дня вы верылі ў перамогу і набліжалі яе сваёй мужнасцю і гераізмам», — падкрэсліў дэпутат.

Уладзімір Андрэйчанка заўважыў, што перамога ў Вялікай Айчыннай вайне стала магчымай таму, што незалежна ад ідэалогій і палітычных праблем, краіны аб'ядналі свае сі-

лы для ўсталявання міру. Ён лічыць, што гэты вопыт можна перанесці і на сённяшні дзень. Таму «міжнароднай супольнасці неабходна шукаць рашэнне праблем выключна шляхам дыялогу, узаемапавагі і супрацоўніцтва. І гэтай пазіцыі прытрымліваецца наша краіна».

Сама акцыя «Эстафета памяці» праводзіцца Міжпарламенцкай асамблеяй СНД у гарадах і месцах баявой славы дзяржаў Садружнасці. У ёй бяруць удзел парламентарыі, ветэраны, прадстаўнікі грамадскасці Азербайджана, Арменіі, Казахстана, Малдовы, Расіі, Таджыкістана. Старшыня Палаты прадстаўнікоў адзначаў, што сяброўства паміж нашымі дзяржавамі дапамагло выстаяць у суровым змаганні: «І сёння агульныя духоўна-маральныя каштоўнасці павінны ляжаць у аснове нашых узаемаадносін, спрыяць узаемавыгаднаму супрацоўніцтву».

Завершыцца акцыя ў Санкт-Пецярбургу, дзе часткі Вечнага агню з розных гарадоў злучаць у адзіны Агонь-сімвал агульнай памяці аб подзвігу народаў.

Вераніка ПУСТАВІТ.

■ Блізкая ўлада

На прамую лінію да старшыні **Брэсцкага аблвыканкама Анатоля ЛІСА** некаторы час назад звярнулася работніца завода «Брэстгазаапарат» Наталля Максіменка. Яна расказала аб праблемах арэнднай кватэры.

Сям'я Наталлі Генадзеўны атрымала арэнднае жыллё прыкладна год таму на падставе чаргі ў гарвыканкаме. Кватэру ім выдзелілі ў доме па вуліцы Маскоўскай, якому не менш за трыццаць гадоў. Гаворка ідзе пра другаснае арэнднае жыллё. Чатырохпакаёвая кватэра, што ўвесь час выкарыстоўвалася як інтэрнат для пражывання супрацоўнікаў аднаго з прадпрыемстваў, паводле слоў заяў-

Гісторыя з вокнамі

ніцы, мела, мякка кажучы, непрыглядны выгляд. Але ў гарвыканкаме навасебраў «супакоілі»: казалі, што іншыя кватэры з гэтага фонду выглядаюць яшчэ горш.

Наталля з мужам узяліся за ремонт, усё давялося фарбаваць і клеіць, папраўляць сцены, класці плітку. Але аказалася, што вокны... не адчыняюцца. Калі ж трохі націснуць, прымяніць сілу, то створкі проста пачынаюць вывальвацца. Тады гаспадары і агледзелі, што вокны дзе-нідзе проста згнілі, адчыняць іх небяспечна. Найперш арандатары звярнуліся ў ЖЭС. Але ім адказалі, што замену вокнаў павінны рабіць гаспадары за свой кошт.

Наталля Максіменка заўважыла: яны плацяць немалую арэндную плату, такую ж, як жылцы новых арэндных кватэр. Але

ў адрозненне ад апошніх павінны несці вялікія матэрыяльныя выдаткі на ремонт.

Анатоль Ліс яшчэ падчас тэлефоннага дыялогу даў даручэнне кіраўнікам гарадскіх службаў вывучыць сітуацыю на месцы і па магчымасці выправіць памылкі. Бо здаваць у арэнду кватэру, дзе не рэальна адчыніць і памыць акно, нельга. Арэнднае жыллё павінна мець хоць мінімальныя спажывецкія вартасці.

Карэспандэнт газеты звязалася з Наталляй Максіменка і пацікавілася, што было пасля яе званка на прамую лінію. Наталля Генадзеўна сказала, што вельмі аператыўна прыйшла камісія, вокны агледзелі, а неўзабаве прysłалі майстроў. Тыя створкі, што выйшлі са строю, замянілі на іншыя. І цяпер вокны адчыняюцца і зачыняюцца без праблем. Брацтваўчанка адзначыла, што яна ўдзячная за ўвагу да яе звароту.

Святлана ЯСКЕВІЧ

Вераніка ПУСТАВІТ.

ЧЫТАННЕ ДЛЯ ДУШЫ

Дзень праваслаўнай кнігі ў пяты раз адзначаць ва ўсіх епархіяў Беларускага Экзархата. Святакаванне адбудзецца на працягу ўсяго сакавіка. А самыя маштабныя мерапрыемствы чакаюць аматараў духоўнага чытання ўжо заўтра, пра што расказалі арганізатары праекта.

13 сакавіка ў Нацыянальную бібліятэку для ўрачыстага мерапрыемства завітаюць кіраўнікі Беларускай праваслаўнай царквы, прадстаўнікі міністэрстваў культуры, інфармацыі, адукацыі, пісьменнікі, паслы, кіраўнікі ВНУ. Акрамя выступленняў высокапастаўленых асоб, наведвальнікаў чакае кніжная выстава выдавецтваў Беларускага Экзархата, Свята-Елісавецкінага манастыра, Братэрства ў гонар Святога Архістраціга Міхаіла ды іншых. Спецыяльнымі ўзнагародамі Мітрапаліта Мінскага і Заслаўскага Паўла будуць адзначаны лепшыя стваральнікі духоўнай літаратуры.

Акрамя таго, стануць вядомы вынікі дабрачыннай акцыі «Падары праваслаўную кнігу». З 22 лютага кожны ахвотны мог прынесці такія выданні ў манастыр, а арганізатары акурат заўтра перададуць іх шматдзетным сем'ям, што будуць прысутнічаць у зале.

Дарэчы, праз усе мерапрыемствы чырвонай стужкай праходзіць тэма 1000-годдзя спачыну святога роўнаапостальнага вялікага князя Уладзіміра, якога праваслаўныя вернікі шануюць як Хрысціцеля Русі. А само свята праваслаўнай кнігі накіроўвае нас да дня выдання «Апостала» Іванам Фёдаравым і Пятром Мсціслаўцам — 14 сакавіка 1564 года. І менавіта таму адзначаецца яно ў першы вясенні месяц.

Айцец Алег (Кунцэвіч), член Выдавецкага Савета БПЦ, адзначаў, што асноўнай мэтай правядзення Дня праваслаўнай кнігі з'яўляецца магчымасць «зварнуць увагу людзей на карысць, што прыносіць праваслаўная кніга, далучыць іх да сапраўдных хрысціянскіх каштоўнасцей, якія дапамагаюць развівацца духоўна». А Таццяна Ціханова, кіраўнік праекта, дадала, што, «кажучы пра праваслаўную кнігу, маеш на ўвазе не толькі выданні на рэлігійную тэматыку, але і літаратурныя творы, з якіх чытач можа ўзяць высокі маральны каштоўнасці». Менавіта таму свята не абдызецца без удзелу Саюза пісьменнікаў Беларусі.

Каб не быць галаслаўнымі, мы зазірнулі ў царкоўную лаўку Свята-Елісавецкінага манастыра, у якой можна набыць тыя самыя праваслаўныя кнігі. Акінуўшы вокам паліцы, адразу зразумелі: без пакулак тут не абыйсціся. Бо сапраўды ёсць з чаго выбіраць.

Ігар Палевікоў, вядучы рэдактар выдавецтва манастыра, паказвае мне самыя ўлюбёныя ім і чытачамі выданні. Гэта не толькі малітвасловы ды памананнікі, але і чытанне для вернікаў любой ступені ведання жыцця Царквы. Найбольш уражваюць дзіцячыя духоўныя выданні, цалкам ілюстраваныя і дапоўненыя лёгкімі для разумення тэкстамі. А ў кнігах для дарослых, якіх тут не адзін дзясятка, можна адшукаць адказ на любое сваё пытанне пра каханне, веру, сям'ю. Ды і коштаў болей чым прыёмныя: у сярэднім ад 7,5 да 110 тысяч рублёў. А гэта значыць, што ўжо заўтра ўдзельнікам Дня праваслаўнай кнігі будзе чым пацікавіцца. Бо не толькі Бог на Беларусі жыве, але і духоўная літаратура.

Паводкі сёлета не будзе

Надзвычайную сітуацыю прадухіліла аномальнае цяпло

Вельмі ранні пачатак сёлета вясны ды цёплая зіма з няўстойлівым снегам паводкамі стануць казасваюцца на развіцці паводкавай сітуацыі. Рэкі ўскрыліся і пачалі ачышчацца ад льду на месяц раней за звычайныя тэрміны. Таму класічных паводак сіноптыкі не абяцваюць. Аднак расслабляцца гэта падставы не дае.

Фота Васіля ЗЯНЬКО

Па звестках Міністэрства па надзвычайных сітуацыях, з 27 лютага затоплены нізкаводны аўтамабільны мост праз Сож і аўтадарога Парадзіно-Засожжа ў раёне вёскі Парадзіно ў Мсціслаўскім раёне Магілёўскай вобласці. Таму, нягледзячы на сёлетаю нізкую паводку, неспрыяльныя ўмовы ўсё ж узнікнуць могуць.

— Напрыканцы студзеня ўжо было падтапленне 30 жылых дамоў. Таму без назірання не застаецца ніводны раён, дзе патэнцыйна можа ўзнікнуць падтапленне, — запэўнівае міністр па надзвычайных сітуацыях Уладзімір ВАШАНКА. — 9 сакавіка адбылося пасяджэнне Камісіі па надзвычайных

сітуацыях пры Савеце Міністраў. Мы выслухалі справаздачы службы, якія займаюцца гэтымі пытаннямі, і выступленні прадстаўнікоў спецыяльных камісій усіх абласцей. Хоць сінаптычная сітуацыя і добрая, але мы заклікалі ўсіх не расслабляцца, бо выдатна разумеюць, да чаго прыводзіць самаза-спакоенасць.

Цяпер жа рост узроўню вады невялікі — да 15 сантыметраў за суткі. Абумоўлены ён унутрыглебавым і паверхневым сцёкам. Сваю лепту ўносіць і лёд на тых

месцах, дзе ён пакуль захоўваецца. Гэта басейны Заходняй Дзвіны і Дняпра.

— У цэлым жа гідраметэаралагічная абстаноўка склалася так, што максімальныя значэнні ўзроўню вады веснавой паводкі ў басейнах Заходняй Дзвіны, Нёмана, Віліі, Дняпра, Бярэзіны і Сожа прагназуюцца значна ніжэйшымі за сярэднія шматгадовыя максімумы, — гаворыць начальнік аддзела гідралагічных прагнозаў Рэспубліканскага гідраметцэнтра Мінпрыроды Марына НАГБІНА. — Чакаецца, што яны акажуцца бліжэй да ўзроўню вады гадавой даўнасці. Уздоўж рэчышчаў рэк заліўныя землі ўсё ж рызыкуюць аказацца пад вадой. Зрэшты, калі так і адбудзецца, то толькі на асобных участках рэк і на непрацягла час. На рэках басейнаў Заходняга Буга і Прыпяці дажджавыя паводкі могуць утварыцца, але гэты сцэнарый спраўдзіцца, толькі калі пройдуць даволі інтэнсіўныя ападкаі.

Валяр'ян ШКЛЕННІК.

ЧАЛАВЕК ЗГАРЭЎ У ТРАВЕ

Сумная прыкмета вясны — выпальванні сухой расліннасці. Толькі за апошнія суткі ў краіне адбылося 146 пажараў травы і хмызняку. Ужо па традыцыі «чэмпіёнам» стаў пудзень краіны. У Брэсцкай вобласці ратаўнікі выязджалі тушыцы расліннасць 67 разоў, а ў Гомельскай — 53. А ў Магілёве пажар травы сярод працоўнага дня абарваў чалавечае жыццё.

— У 16 гадзін 12 хвілін ад дзяжурнага ўрача хуткай медыцынскай дапамогі атрымана паведамленне аб тым, што мужчына атрымаў апёкі з прычыны таго, што пад дрэвамі загарэлася сухое лісце, — паведамлі карэспандэнту «Звязды» ў прэс-службе Міністэрства па надзвычайных сітуацыях. — Калі выратавальнікі прыбылі на месца здарэння, расліннасць тлела на плошчы 10 квадратных метраў. Тут жа знаходзіўся пацярылы. Яго шпіталізавалі ў бальніцу з дыягназам «тэрмічныя апёкі 1-3 ступені 99% цела».

Абставіны здарэння зараз высвятляюць праваахоўнікі. Аднак на момант падрыхтоўкі матэрыялу некаторыя падрабязнасці ўжо былі вядомы.

— Міма праходзілі людзі і ўбачылі агонь і дым, — расказала га-лоўны інспектар па інфармацыі і сувязі з грамадскасцю ўпраўлення Следчага камітэта па Магілёўскай вобласці Аксана САЛЯНЮК. — Падышлі бліжэй і ўбачылі, што абгареа мужчына. З дапамогай падручных сродкаў яго пачалі тушыць, пасля пад'ехала «хуткая» і выратавальнікі. Не апытомнеўшы, мужчына 1981 года нараджэння праз некаторы час памёр. На месца здарэння выязджала следча-аператыўная група, што забрала адтуль некаторыя прадметы. Пры пацярылым быў знойдзены істотна абгарэлы пашпарт. Прызначана спецыяльная экспертыза, якая дапаможа пацвердзіць асобу памерлага. Пакуль адпрацоўваюцца ўсе версіі таго, што адбылося. Аб тым, ці знаходзіўся нябожчык у стане алкагольнага ці наркатычнага ап'янення, пакуль невядома.

Валяр'ян ШКЛЕННІК.

■ На слыху

ЧЫЕ ЛЕКІ КУПЛЯЦЬ?

Ніхто не пазбаўляе пацыентаў права выбару

У інтэрнэце працягваецца абмеркаванне загаду Міністэрства аховы здароўя аб папулярнасці айчынных лекаў. На самай справе абаронай сваіх вытворцаў заклапочана любая краіна свету, аднак у нас існуе пэўны стэрэатып адносна таго, што імпартае — больш эфектыўнае. Асабліва лекі. У ведамстве паведамляюць, што яго неабходна пераадолець, але ніхто пры гэтым не збіраецца забараняць пацыенту рабіць свой выбар і лячыцца так, як дазваляе кашалёк.

Тлумачэнне сітуацыі дала начальнік аддзела арганізацыі лекавага забеспячэння Міністэрства аховы здароўя Рэспублікі Беларусь Наталія МАЛАШКА:

— Міністэрства спрабуе арыентаваць урачоў на валоданне пэўнай інфармацыяй пра лекавыя сродкі айчыннай вытворчасці. На жаль, медыкі сёння значна лепш арыентуюцца ў замежных назвах. І гэта няправільна.

Для пацыентаў жа нічога не мянялася. Ніхто не пазбаўляе іх права выбару. Калі размова ідзе пра льготныя рэцэпты, то тут, як і раней, урачы будуць прызначаць у першую чаргу беларускія прэпараты. Калі штосьці ў нас не вырабляецца, пацыент атрымае медыкамент, які прайшоў працэдуру конкурсных закупаў. Калі нічога з пералічанага не падыходзіць, рашэнне аб прызна-

чэнні выносіць урачэбна-кансульта-тыўная камісія.

Калі ж мы кажам пра выпіску лекаў за поўны кошт, то ўрач пазначыць у рэцэпце або міжнародную непатэнтаваную назву, або беларускую гандлёвую назву. Такім чынам урачы і пацыенты прызначыцца да айчынных найменняў. Нічога страшнага ў такім падыходзе няма. Бо, напрыклад, атрымалася

так, што міжнародную непатэнтаваную назву — «біспралол» (гэта актыўнае дзеючае рэчыва шэрагу прэпаратаў) — у нашай краіне ў адрозненне ад большасці краін свету амаль ніхто не ведае, затое найменне «канкор» зразумелае нават тым, хто яго не ўжывае. Давайце спачатку вывучым свае назвы. Дарэчы, айчыны прэпарат для лячэння сардэчна-сасудзістай паталогіі носіць назву «Біспралол».

Што дрэннага, калі ўрач выпіша беларускі генерык (аналаг арыгінальнага прэпарату) хвораму, у якога тое ці іншае захворванне было выяўлена ўпершыню? Не спадабаецца яму такі варыянт — калі ласка, будзе разам з лечачым урачом шукаць яму замену. **З іншага боку, ніхто не перашкаджае хвораму выбраць у аптэцы разам з правізарам больш дарагі аналаг замежнай вытворчасці.** Правізар назаве ўсё, што ёсць у арсенале аптэкі, а пацыент будзе рабіць выбар. Калі ж мы кажам пра хранічна хворага, які ўжо прыстасавалася да

• З 2011 па 2014 год у краіне зарэгістравана 446 айчынных прэпаратаў. Толькі летась — 142, а да канца гэтага года плануецца зарэгістраваць яшчэ больш за 100.

• З больш як 5 тысяч прэпаратаў, зарэгістраваных і прадаваемых у Беларусі, звыш 1 тысячы — беларускія.

• Арыгінальных беларускіх лекаў у нас мала, прымяняюцца яны як у стацыянарнай, так і ў амбулаторнай практыцы.

нейкага індыйскага або нямецкага прэпарату, то, калі ласка, няхай працягвае яго набываць. Не трэба турбавацца, калі ў рэцэпце пазначана айчынная назва. Няхай у ім прапісана «Біспралол». Вы назавяце правізару «Канкор» — і атрымаеце яго.

Мы павінны ўсвядоміць, што лекі не бываюць найвышэйшага або другога гатунку. Да таго, як трапіць на фармацэўтычны рынак, усе яны праходзяць неабходныя іспыты, у тым ліку кантроль на якасць. Калі нейкі прэпарат паказаў бы сваю неэфектыўнасць, сумніўную якасць, то ён проста не атрымаў бы магчымасці трапіць у аптэку.

Святлана БАРЫСЕНКА

З электрамандэра — у хаўс-майстры

У Магілёве выпусцілі ўжо некалькі груп запатрабаваных у ЖКГ універсальных спецыялістаў

Карысную спецыяльнасць прапа-ноўвае атрымаць у павышэння кваліфікацыі кіруючых работнікаў і спецыялістаў упраўлення ЖКГ Магілёўскага аблвыканкама. Летась тут адбыўся пробны выпуск 11 хаўс-майстроў, а сёлета колькасць такіх спецыялістаў павялічылася амаль да 50. Трапіць у лік «універсалаў» могуць выключна электрамандэры. Тут яны набываюць веды па сантэхнічных, сталярных, цялярных працах, вучацца тынкаваць, фарбаваць сцены, рамантаваць дах, мяняць шкло. Адным словам, становяцца майстрамі на ўсе рукі і могуць выконваць працу адразу некалькіх рабочых па абслугоўванні дома.

— Заняткі праводзяць выкладчыкі Магілёўскага архітэктурна-будаўнічага ка-

леджа, — кажа дырэктар цэнтры павышэння кваліфікацыі Святлана Гарбачова. — На працягу 2,5 месяца яны чытаюць лекцыі, пасля чаго нашы навучэнцы яшчэ 1,5 месяца замацоўваюць атрыманыя веды на практыцы. Пакуль сучасную прафесію набы-

ваюць работнікі камунальных прадпрыемстваў Магілёва, Бабруйска і некаторых райцэнтраў вобласці, але да нас могуць звяртацца ўсе ахвотныя, нават беспрацоўныя. Праўда, за вучобу прыйдзецца заплаціць прыкладна 2,5 мільёна рублёў. І гэта без практыкі. Улічваючы, што прафесія набывае ўсё большую папулярнасць і абяцае неаблігі прыбытак, пагадзіцеся, затраты не самыя вялікія.

Нэлі ЗІГУЛЯ.

■ Сітуацыя

«Хутка, якасна» і... небяспечна

У Гродне затрымалі лжэгазаўшчыкоў

Работнікі вытворчага ўпраўлення «Гроднаміжрайгаз» сумесна з міліцыяй і падатковай інспекцыяй выявілі двух «спецыялістаў» па зварачных работах, якія арудавалі ў абласным цэнтры.

У адной з новабудоўляў супрацоўнікам «Гроднаміжрайгаза» трапіла на вочы аб'ява. Невядомы прапановаў жыл'цам шматпавярхоўкі свае паслугі па зварцы, гарантуючы, што ўсё зробіць хутка, якасна ды нядорага. Адзін з газаўшчыкоў патэлефанаваў па ўказаным нумары як патэнцыйнаму кліенту і даведаўся пра ўмовы магчымай здзелкі. Аказваецца, для нейкага перамантажу ў кватэры ўзгадненні з адпаведнымі дзяржаўнымі структурамі зусім не патрэбны — толькі жаданне заказчыка! Можна абысціся нават без выкліку газавай службы, каб адключылі «блакітнае паліва» на час выканання зварачных работ.

Гэтая інфармацыя, зразумела, не магла не зацікавіць спецыялістаў «Гроднаміжрайгаза». Таму неўзабаве па тым жа нумары зноў патэлефанавалі — з запрашэннем папрацаваць у адной з кватэр. Пасля чаго да гэтай «заяў-

кі» падключыліся праваахоўнікі і падатковыя інспектары, спыніўшы незаконнае прадпрыемства. Высветлілася, што ў гэтых дзёлках не было ніякага ўяўлення аб элементарных патрабаваннях бяспекі пры выкананні работ, за якія браліся. Што і не дзіўна, бо яны ніколі не працавалі ў газазабяспечальных арганізацыях. І такія «спячцы» прыйшлі ў шматпавярховы дом...

Упраўленне «Гроднаміжрайгаз» папярэджвае аб недапушчальнасці неафіцыйных работ па перамантажу ў кватэрах, бо метады іх пра-вядзення пагражаюць бядой не толькі заказчыку, але і іншым жыл'цам дома. Ці варта разам з нелегальным зваршчыкам станавіцца саўдзельнікам такога злачынства? Да таго ж рана ці позна, але незаконныя змены абавязкова выявяць, што адгукнецца для гаспадары кватэры адключэннем газабеспячэння, штрафам у памеры да 20 базавых велічынь і, вядома, перамантажом згодна з дзейнымі нормамі.

Барыс ПРАКОПЧЫК

70 гадоў
1945-2015
Вялікай
Перамогі

ЗАЛА № 1. «МІР І ВАЙНА»

Перш чым распавесці пра гэтую залу, нельга не ўгадаць адну дэталю. Немагчыма яе абмінуць і тады, калі ўваходзіш у музей. Як любы горад пачынаецца з транспартнага кола з лозунгам-прывітаннем, так і музей. Праўда, замест кола — куб з капсулай «Пасланне нашчадкам», а замест лозунга — так званая звышідэя ўсёй экспазіцыі музея: «Тут захоўваецца памяць аб тых, каму мы абавязаны жыццём».

Куб з капсулай з'явіліся тут 24 красавіка 2010 года, падчас закладкі новага будынка музея. Вельмі сімвалічна, што ў ёй бралі ўдзел тры пакаленні, у тым ліку Прэзідэнт Аляксандр Лукашэнка. Як гэта было, наведвальнікі музея могуць убачыць на вялікім экране, змешчаным побач. Дарэчы, адным з пунктаў паслання было тое, што музей павінен быць не чарговым архітэктурным упрыгожаннем Мінска, а стаць сімвалам доблесці і славы беларускага народа ў барацьбе з фашызмам, месцам, якое выходзіць у беларусаў патрыятызм і гатоўнасць абараняць Радзіму.

І вось яна, першая зала. Каля ўваходу — шыльда «Мір і вайна». Зала нараджалася вельмі цяжка: канцэпцыя ўвесь час мянялася. Памяшканне незвычайнай канфігурацыі, няправільнай формы. Гэта самая малая экспазіцыйная зала музея. А больш і не трэба, каб зразумець, што вайна — вялікая трагедыя, якая прыносіць смерць, разруху, пакуты, гора... І ўсвядоміць, наколькі важна сёння захоўваць мір на планеце Зямля.

Менавіта яна, Зямля, — дамінанта гэтай залы. Вядома, віртуальная. Інтэрактыўны глобус дыяметраў у два метры круціцца вакол восі. На ім адлюстраваны краіны, кантыненты. І глядзячы на яго, думаецца, што ўсе мы — жыхары адной планеты, і менавіта ад нас залежыць, каб яна была мірнай.

Аднак вайна ўвесь час «пада-

рожнічае» на планеце. У верхняй частцы цэнтральнай сцяны, дзе праецыруецца геапалітычная карта свету, паказана, як імкліва нацызм распаўсюджваўся ў краінах Еўропы. І ў выніку дайшоў да нас. Пра той страшны дзень нагадвае дата 22 чэрвеня 1941 года, якая высвечваецца на сцяне.

Затым адна за адной з'яўляюцца цытаты выдатных філосафаў, дзеячаў навукі і культуры. Яны каратка, але вельмі ёміста характарызуюць сутнасць войнаў, неабходнасць абароны Айчыны і важнасць захавання міру на Зямлі:

Інтэрактыўная планета Зямля — дамінанта гэтай залы.

насельніцтва ў Чырвоную Армію, тое, як добраахвотнікі записваліся на фронт.

Ужо па-за праекцыяй перад глядачамі прадстаюць Холмскія вароты Брэсцкай крэпасці, якая сімвалізуе вялікі подзвіг тых, хто першым прыняў бой і першым сышоў у бясмерце... Надпісы абаронцаў крэпасці, якія ўжо сталі хрэстаматыйнымі, адлюстраваны на імпрэзаваных сценах гераічнай цытадэлі: «Умрём, но из крепости не уйдём», «Умираю, но не сдаюсь. Прощай, Родина! 20.VII.41 г.»

Менавіта з абароны Брэсцкай крэпасці пачалася для нас вайна. І вельмі сімвалічна, што, каб трапіць у іншую залу музея, трэба прайсці праз інсталюцыю Холмскіх варот. Мы прайшлі. Але пра тое, што ўбачылі, — у наступны раз.

А пакуль першая выснова: зала «Мір і вайна» хутэй філосафская. Яе стваральнікі імкнуліся, каб кожны, хто трапіць сюды, усвядоміў вайну не толькі як нацыянальную трагедыю, а і тое, што супраць вайны трэба змагацца тады, калі яна яшчэ нават не пачалася...

(Працяг будзе.)

Вераніка КАНЮТА,
Наталля ФІЛІПОВІЧ, вядучы навуковы супрацоўнік музея

▲ Куб з капсулай «Пасланне нашчадкам» першым сустракае наведвальнікаў музея.

▲ Каля ўваходу ў музей — скульптурная кампазіцыя «Развітанне»: жанчына бласлаўляе мужа, які ідзе на вайну.

«Можна навучыцца ваяваць, але прывыкнуць да вайны немагчыма» (К. Сіманаў), «Мір — дабрачыннасць цывілізацыі, вайна — яе злачынства» (В. Гюго), «Вайна — жорсткая рэч, яна цягне за сабой несправядлівасць і злачынствы» (Плутарх), «Порахам чалавека не выхаваш» (К. Чорны)...

Гучыць вядомая песня «Жураўлі» ў выкананні Марка Бернеса. Дакументальная хроніка вяртае наведвальнікаў музея ў першыя дні Вялікай Айчыннай вайны. Яны разам з жыхарамі Беларусі, адлюстраванымі на інтэрактыўнай сцяне, слухаюць паведамленне аб нападзенні Германіі на Савецкі Саюз, бачаць фрагменты мабілізацыйных мерапрыемстваў па прызыве

■ Унікальны досвед

Беларусь, Літва і Еўропа: дзе наша месца?

Калектыўная манаграфія на англійскай мове «Асаблівасці нацыянальнай ідэнтычнасці Літвы і Беларусі ў кантэксце еўрапейскай інтэграцыі» выйшла ва Універсітэце імя Вітаўта Вялікага (Каўнас). У кнізе ўтрымліваецца параўнальны аналіз развіцця нацыянальнай ідэнтычнасці Беларусі і Літвы.

На працягу двух гадоў над манаграфіяй шчыравалі даследчыкі з Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта, Універсітэта імя Вітаўта Вялікага і Універсітэта імя Святога Фамы. Быў праведзены шэраг навуковых мерапрыемстваў, сацыялагічныя даследаванні ў студэнцкім асяроддзі, навукова-метадычныя беларуска-літоўскія семінары, «круглыя сталы», публікаваліся сумесныя артыкулы. У выніку праведзенай работы быў атрыман унікальны досвед паспяховай дзейнасці шматнацыянальнага калектыву.

Выданне можа выкарыстоўвацца супрацоўнікамі органаў дзяржаўнага кіравання, у прыватнасці Міністэрствам замежных спраў краіны пры падрыхтоўцы мерапрыемстваў, накіраваных на развіццё міждзяржаўнага супрацоўніцтва і работу з дыяспарамі ў Беларусі і Літве. Таксама манаграфія можа спартэбціцца падчас распрацоўкі вучэбных праграм, курсаў па пытаннях міжнародных зносінаў, псіхалогіі, арыентаваных на між-дысцыплінарнае вывучэнне пытанняў нацыянальнасці.

У найбліжэйшы час у электроннай бібліятэцы БДУ з'явіцца электронная версія манаграфіі, што зробіць яе больш даступнай для тых, каму цікавая праблематыка даследавання.

Надзея НІКАЛАЕВА

«ВЕРНАСЦЬ» — ГЭТА ПАРУКА ПАМЯЦІ...

Паэт Ізяслаў Катляроў пра нягоды вайны і сапраўдных герояў

«Вернасць» — так называецца новая кніга паэта Ізяслава Катлярова, што выйшла ў Выдавецкім доме «Звязда». Творцу споўнілася 77 гадоў, а ён ці не ўпершыню зладзіў імпрэзу ў беларускай сталіцы. Што ж, для творчасці, як і для кахання, усе ўзросты прыдатныя.

Разам з жонкай паэткай Соф'яй Шах Ізяслаў Катляроў жыве ў Светлагорску. Усё жыццё ён працаваў журналістам, пэўны час быў намеснікам рэдактара газеты «Светлагорскія навіны». Сам творца адзначае: «На прэзентацыю кнігі мы прыехалі з правінцыйнага гарадка. Раней шчыльных кантактаў са сталічнымі літаратарамі не мелі, у госці часта не ездзілі. Можа, і дарэмна. Але, з іншага боку, мы былі пазбаўлены ад тлуму і мітусні вялікага горада».

Паэт нарадзіўся напярэдадні Вялікай Айчыннай вайны. Таму горыч страты блізкіх людзей, цяжкасці пасляваеннага дзяцінства ён зведаў спаўна — гэта адлюстравана ў яго творчасці. Але і ноткі аптымізму, нягледзячы на цяжкі лёс, творцу ўдалося захаваць.

Маці Катлярова памерла 9 мая 1945 года. А бацька вярнуўся з вайны — «з 7 ранами і пустым рэчавым мяшком». Сямейная трагедыя апісана ў надзвычай пра-

нізлівым вершы пад назвай «Вяртанне бацькі». Ён заканчваецца такімі словамі: «А отец рыдает у стены. Третий день, как он пришел с войны...» Гэтым творам у савецкія часы адкрываўся адзін з нумароў часопіса «Знамя». Дарэчы, друкаваўся паэт таксама і ў «Юности», «Неве», «Авроре», «Нёмане», «Літаратурной газете» і іншых выданнях.

Творы з кнігі «Вернасць» вызначаюцца дакументалізмам — гэта паэзія, заснаваная на рэальных падзеях. Адна з самых яркіх паэм — «Брыдскі мох». У ёй апісаны гераічныя і трагічныя эпізоды наступальнай аперацыі «Баграціён», перадаецца тая няпростая атмасфера, у якой галоўнакамандуючым даводзілася прымаць рашэнні...

Паэму Ізяслаў Катляроў прысвяціў памочніку Прэзідэнта, галоўнаму інспектару па Мінску Аляксандру ЯКАБСОНУ, якога паэт лічыць сваім сябрам. Сам Аляксандр Якабсон, што прысутнічаў на прэзентацыі кнігі, сказаў у адрас таварыша такія словы:

— З Ізяславам Рыгоравічам мы знаёмы ўжо многія дзесяцігоддзі — яшчэ з тых часоў, калі я працаваў старшынёй Светлагорскага райвыканкама, а ён узначальваў мясцовую газету. Наша дзелавое і творчае супрацоўніцтва працягваецца і цяпер. Разам

Памочнік Прэзідэнта, галоўны інспектар па Мінску Аляксандр Якабсон і паэт, журналіст Ізяслаў Катляроў былі ініцыятарамі стварэння мемарыяльнага комплексу на месцы пачатку аперацыі «Баграціён» у Светлагорскім раёне.

мы прыйшлі да разумення, што самая значная бітва той вайны — аперацыя «Баграціён» — ніякім памятным знакам не ўвекавечаная. Мы былі ўпэўненыя, што гэта несправядліва. Улічваючы, што аперацыя пачыналася на тэрыторыі Светлагорскага раёна, вырашылі стварыць там мемарыяльны комплекс. Ад ідэі да ўвасаблення прайшло даволі шмат часу. Але мы ўзялі яго, можна сказаць, усім мірам. Самыя розныя людзі

і арганізацыі ахвяравалі грошы на гэтую справу. Да 70-годдзя вызвалення Беларусі мемарыяльны комплекс ужо быў адкрыты. Цяпер праца над ім працягваецца і ён набывае агульнадзяржаўнае значэнне. Спадзяюся, сёлета да 70-годдзя Перамогі комплекс ужо будзе завершаны і стане выдатным помнікам тым, хто вызваляў нашу краіну, хто змагаўся падчас аперацыі «Баграціён».

Ніна ШЧАРБАЧЭВІЧ.

Прадзюсар Андрэй ГУЗЕЛЬ:

«Каб здзівіць, трэба быць самародкам»

Кажуць, караля «робіць» свiта. Аднак не з кожным кіраўніком хочацца ісці і ў агонь, і ў вяду. Гэта дакладна не пра каманду прадзюсарскага цэнтра «Гранд М'юзік» і яго дырэктара Андрэя Гузеля. Афіцыйна кампанія існуе толькі год, але як гарантыю якасці можна прыняць да ведама той факт, што пад апякунствам гэтага цэнтра працуюць Аляксандр Рыбак, Саша Нэма, Ларыса Грыбалёва, Слава Ракіцін, а таксама гурты ms. Neve\$ta і Milki. Мы паспрабавалі даведацца ў Андрэя, якім павiнен быць прадзюсар, каб сабраць прафесійную каманду і гарантаваць поспех сваім артыстам.

(Заканчэнне на 8-й стар. «ЧЗ».)

Фота Паўла ПАТАШНІКАВА.

Аналізуй гэта

НЕ ТРАПІЦЬ У ІНФАРМАЦЫЙНУЮ ПАСТКУ,

або Чаму мы гатовы праглынуць усё,
што прапаноўваюць у віртуальнай прасторы

Сацыяльная сетка Facebook распачала кампанію супраць «фэйкавых» навін, якія насамрэч не ўяўляюць з сябе нічога, акрамя фальсіфікацыі, і ўводзяць карыстальнікаў у зман. У тым выпадку, калі карыстальнікі западозраць, што навіна — непраўдзівая, яны могуць пазначыць па ведамленне адпаведным значком. Калі навіна набярэ шмат такіх значкоў, то яе распаўсюджванне ў сетцы будзе замаруджана. Сёння сацыяльная сетка Facebook з'яўляецца адным з самых важных рэсурсаў распаўсюджвання навін па ўсім свеце. Калі б Facebook быў краінай, то па колькасці «насельніцтва» (471 мільён карыстальнікаў) ён заняў бы трэцяе месца ў свеце пасля Кітая і Індыі.

ДАСТУПНАСЦЬ ЦІ ПРАЎДЗІВАСЦЬ?

У Беларусі Facebook займае па папулярнасці пяты радок: першыя чатыры пазіцыі трымаюць сацыяльныя сеткі «Аднакласнікі», «УКантакце», «My mail.ru» і Twitter. Пра гэта, у прыватнасці, сведчаць сацыялагічныя даследаванні, праведзеныя Інфармацыйна-аналітычным цэнтрам пры Адміністрацыі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь. Ім быў падрыхтаваны зборнік «Медыя-сфера Беларусі» (сацыялагічны аспект), які абапіраецца на вынікі сацыялагічных даследаванняў, што праводзіліся ў краіне ў 2009-2014 гадах.

Адным з асноўных спажываўцоў інтэрнэт-контэнта з'яўляецца навучэнская моладзь. Як вынікае з даследаванняў, маладыя людзі ўспрымаюць суцэльнае павуцінне ў першую чаргу як крыніцу інфармацыі (94%). 76% разглядаюць інтэрнэт як магчымасць для стасункаў або як сродак перадачы інфармацыі. І для кожнага другога ўдзельніка апытання інтэрнэт — гэта магчымасць баўлення часу.

Навучэнцам было прапанавана ацаніць, якія характарыстыкі ўласцівыя інфармацыі, што распаўсюджваюцца ў глабальным свеце. Абсалютная большасць студэнцкай моладзі (95,3%) найбольш важнай уласцівасцю лічыць яе даступнасць.

(Заканчэнне на 2-й стар. «ЧЗ».)

Фота Анастасіі КЛЕШЧУКА.

Сваімі рукамі

ЧЫМ ЗАЙМАЮСЯ? СПАДАРОЖНІКІ РАБЛЮ!

Фота Сяргея НІКАНОВІЧА.

— Каледж мне многае даў, — сцвярджае выпускнік прафесійна-тэхнічнага каледжа Рэспубліканскага інстытута прафесійнай адукацыі Міхаіл ПРЫБЫТКІН. — Некалькі спецыяльнасцяў, а разам з тым — насычанае жыццё: вандройкі, прафесійныя спаборніцтвы, новыя ўменні.

Сёння хлопец працуе наладчыкам станкоў і маніпуляраў лічбавага праграмнага кіравання на вядучым праектна-канструктарскім прадпрыемстве вопытка-механічнай прамысловасці ААТ «Пеленг». А калісьці ён амаль выпадкова трапіў у першы набор на новую спецыяльнасць «мехатроніка», якая сёння з'яўляецца адной з самых «раскручаных» і папулярных у каледжы.

МАРЫЎ СТАЦЬ ТРАКТАРЫСТАМ

З самага дзяцінства Міша вазіўся з рознымі механізмамі, стараючыся разабрацца, як яны працуюць.

— Калі быў малы, лета праводзіў у вёсцы, — узгадвае хлопец. — Катаўся з дзедам на трактары і камбайне, хадзіў да яго на працу. Любіў жалезкі

пакруціць, збіраў канструктары. Марыў стаць трактарыстам! А яшчэ побач з Мінскам знаходзіўся палігон са старой ваеннай тэхнікай. Памятаю, усе мае раўнеснікі хацелі прыстаўкі і камп'ютары, а я спаў і бачыў на агародзе танк. І нават збіў яго з дошак.

У школе Міша чамусьці вырашыў, што ва ўніверсітэт не трапіць, хоць сярэдні бал атэстата быў надзвычайным — 7,7. Да таго ж, на думку хлопца, вучыцца пяць гадоў і ўвесь гэты час прасіць у бацькоў (тата і мама — звычайныя працаўнікі) грошы на жыццё — некалькі несур'ёзна для маладога чалавека. Таму ён вырашыў атрымаць рабочую спецыяльнасць. Прызнаецца, што будучыню сабе не надта ўяўляў. Выбраў каледж РІПА, бо ўсе спецыяльнасці тут звязаны з тэхнікай, а сама ўстанова знаходзіцца непдалёк ад дому. Спачатку ішоў не на мехатроніку, а на станочніка, бо там для паступлення патрабаваліся толькі атэстат. Акурат у гэты год у навучальнай установе з'явілася спецыяльнасць «мехатроніка», дзе выпускнікам давалі сярэднюю спецыяльную адукацыю. Праўда, на яе трэба было здаць экзамены.

(Заканчэнне на 4-й стар. «ЧЗ».)

Гэта — мы!

ФОТАСЕСІЯ ДЛЯ «СОНЕЧНЫХ ДЗЯЦЕЙ»

Праект «Сонечная прафесія» стартуе ў Беларускім дзяржаўным універсітэце.

Яго ўдзельнікамі стануць 17 дзяцей з сіндромам Даўна. Гэта хлопцы ва ўзросце ад 5 да 18 гадоў, якія будуць запрошаны для здымак у фотастудыю «White Star Studio». Тут прафесійныя фатографы ўвасобяць мары сваіх мадэляў аб будучай прафесіі. Кожны ўдзельнік адказаў на пытанне, кім хоча стаць, калі вырасце. Хлопцы паўстануць у вобразах футбаліста, пчаляра, паштальёна, садоўніка, мастака, фатографа і іншых.

Прэзентацыя здымкаў «сонечных дзяцей» абудзецца ў Міжнародны дзень чалавека з сіндромам Даўна, які адзначаецца па ініцыятыве Сусветнай асацыяцыі сіндрома Даўна 21 сакавіка. З фотаздымкамі можна будзе пазнаёміцца на сацыяльных старонках Студэнцкага саюза БДУ. Акрамя таго, плануецца выданне друкаванай прадукцыі з фотаздымкамі ўдзельнікаў праекта.

Аўтарам ідэі фотапраекта «Сонечная прафесія» выступіла пяцікурсніца факультэта міжнародных адносін БДУ Ксенія Воўк, а арганізатарам — аддзел маладзёжных праграм і праектаў упраўлення выхаваўчай работы з моладдзю БДУ. Акцыя пройдзе ў рамках валанцёрскай праграмы Студэнцкага саюза БДУ «Мая школа», яна накіравана на падтрымку «сонечных» дзяцей і іх сацыяльную адаптацыю ў грамадстве.

Крок да самастойнасці

ГРОШЫ — ГЭТА СУР'ЁЗНА

Тыдзень фінансавай асветы падлеткаў і моладзі праходзіць у Беларусі.

13 сакавіка Нацбанк і БРСМ арганізуюць для падлеткаў анлайн-размову на фінансавыя тэмы з аднагодкамі з розных краін свету. У іх будзе магчымаць падзяліцца вопытам кіравання асабістымі зберажэннямі. У Беларусі мерапрыемства будзе праходзіць на тэрыторыі навучальных устаноў Мінска. А ў Міжнародны дзень фінансаў дзяцей і моладзі, які адзначаецца 16 сакавіка, на базе Нацыянальнага банка плануецца правесці турнір па эканамічных гульнях сярод студэнтаў.

Міжнародны дзень фінансаў дзяцей і моладзі ўпершыню адзначаўся ў 2012 годзе па ініцыятыве некамерцыйнай міжнароднай арганізацыі фінансавай асветы дзяцей і моладзі CYFI (Children Youth Finance International). Тады яго святкавалі 26 краін, у 2013 годзе — 80, а ў 2014-м — больш як 100. Чакаецца, што ў сакавіку 2015-га да святкавання далучыцца яшчэ больш колькасць дзяржаў. Для Беларусі сёлетні Міжнародны дзень фінансаў дзяцей і моладзі і Тыдзень фінансавай асветы — трэці па ліку.

Абітурыент — 2015

ВЫБЕРЫ СВОЙ «УНІВЕР»

Дзень адчыненых дзвярэй пройдзе ў Беларускім дзяржаўным педагагічным універсітэце 28 сакавіка.

Падчас мерапрыемства абітурыентам і іх бацькам будзе дадзена магчымасць сустрэцца з кіраўніцтвам БДПУ, выкладчыкамі, студэнтамі, вядомымі выпускнікамі ўніверсітэта, пераможцамі конкурсу «Настаўнік года Рэспублікі Беларусь»... Наведвальнікі атрымаюць вычарпальную інфармацыю пра ўмовы паступлення і засялення ў інтэрнаты БДПУ. Кожны ахвотны зможа задаць пытанне, якое яго цікавіць, і атрымаць кампетэнтны адказ.

Пра маладзёжныя праекты, насычанае культурнае і спартыўнае жыццё ўніверсітэта гасцям расказаюць самі студэнты БДПУ. Наведвальнікі змогуць азнаёміцца з мультымедыяльным інфармацыйным адукацыйным асяроддзем, створаным ва ўніверсітэце, сучаснымі інтэрактыўнымі класамі, рэпазітарыем, электроннай бібліятэкай, залай рэдкай кнігі, планетарыем, спартыўным комплексам універсітэта. Акрамя таго, перад абітурыентамі выступяць прадстаўнікі ўпраўлення адукацыі Мінаблвыканкама, камітэта па адукацыі Мінгарвыканкама і раённых аддзелаў адукацыі.

Ва ўніверсітэце чакаюць як старшакласнікаў і выпускнікоў навучальных устаноў, так і тых, хто хоча атрымаць другую вышэйшую адукацыю альбо прайсці перападрыхтоўку па спецыяльнасцях педагагічнага профілю.

Мерапрыемства распачнецца ў 11 гадзін раніцы ў галоўным корпусе ўніверсітэта (вуліца Савецкая, 18), у актавай зале.

Надзея НИКАЛАЕВА.

НЕ ТРАПІЦЬ У ІНФАРМАЦЫЙНУЮ ПАСТКУ...

(Заканчэнне.)

Пачатак на 1-й стар. «ЧЗ».)

На другім месцы размясціліся актуальнасць (88,3%) і змястоўнасць (73,2%). Менш значнай характарыстыкай, на думку апытаных, з'яўляецца дакладнасць (праўдзівасць) — на гэта ўказалі толькі 52,6% рэспандэнтаў.

Для студэнцкай моладзі найбольш папулярнымі інтэрнэт-рэсурсамі застаюцца сацыяльныя сеткі. Маладыя людзі ва ўзросце ад 16 да 30 гадоў аддаюць перавагу сетцы «УКантакце». Асабісты профіль у сетках маюць 96% рэспандэнтаў. Юнакі і дзяўчаты праводзяць на старонках сацыяльных сетак больш часу, чым на якіх-небудзь іншых рэсурсах. А вось традыцыйныя СМІ (прэса, тэлебачанне і радыё) губляюць сваё значэнне ў студэнцкім асяроддзі.

ФЭЙКАВАЯ «ДЫВЕРСІЯ»

Анлайн-тэхналогіі адкрываюць перад намі такія магчымасці, якіх цяжка было ўявіць яшчэ 20 гадоў таму. У кіберпрасторы кожны можа ствараць і распаўсюджаць самы розны кантэнт, незалежна ад сваёй адукацыі, кругагляду і жыццёвага досведу. Са з'яўленнем інтэрнэту вырасла колькасць інфармацыі і меркаванняў. Сацыяльныя сеткі, блогі і анлайн-відэа робяць патэнцыйным журналістам фактычна кожнага чалавека. Але калі «журналісты» — усе, гэта значыць — ніхто! Розныя крыніцы могуць супярэчыць не толькі ў меркаваннях, але і ў фактах. У выніку інфармацыйная прастора аказалася моцна «забруджанай»...

Фэйкавая старонка ў сацыяльнай сетцы з «навіной»: «Трэба тэрмінова ўладкаваць жывёлін...»

У жніўні мінулага года група беларускіх настаўнікаў і метадыстаў паўдзельнічала ў летняй міжнароднай медыяшколе ў горадзе Буча ля Кіева. Украінскія медыяпедагогі і вучні старшых класаў украінскіх школ разам з беларускімі гасцямі на працягу шасці дзён асвойвалі на практыцы стварэнне школьнай газеты і блогаў.

Пра тое, які імкліва фэйкавая навіна распаўсюджаецца ў інтэрнэце і як яна ўспрымаецца аўдыторыяй, удзельнікі медыяшколы мелі магчымасць пераканацца на ўласныя вочы. Для гэтага ў сацыяльнай сетцы была запущана «навіна» пра тое, што харкаўскі Feldman Есорарк з-за фінансавых праблем закрываецца, таму трэба як мага хутчэй знайсці людзей, якія змогуць забраць жывёлін да сябе. Навіна была размяшчана ў групе «Харьков City» (яе колькасць складала 95,5 тысячы чалавек) праз створаную загадзя фэйкавую старонку. Пасля апублікавання распачалося бурнае

ШТО ТРЭБА ВЕДАЦЬ, КАБ НЕ СТАЦЬ АБ'ЕКТАМ МАНІПУЛЯЦЫЙ:

- Вельмі важна адрозніваць факты ад меркаванняў. Такія фразы, як «думаю», «хутчэй за ўсё», «магчыма» азначаюць, што аўтар асцярожнічае...
- Засцерагайцеся навін з ананімных крыніц. За імі могуць стаяць людзі, якія не валодаюць інфармацыяй ці пераследуюць свае інтарэсы. Ананімнасць пазбаўляе ад адказнасці за пададзеную інфармацыю.
- Правярайце навіну перад тым, як яе распаўсюдзіць. З аднаго боку, сацыяльныя сеткі дазваляюць нам даведацца пра нейкую навіну хутчэй, чым з газет або тэлебачання, але з іншага боку — яны таксама спрыяюць распаўсюджванню чутак і могуць перадаваць непраўдзівую інфармацыю яшчэ доўгі час пасля яе абвяснення.
- Перад тым, як падзяліцца неверагоднай ці шакіруючай навіной, пашукайце дадатковую інфармацыю ці нюансы, якія вы маглі прапусціць, а таксама даведайцеся, што пра гэта гавораць іншыя.

Газета, створаная старшакласнікамі, — удзельнікамі міжнароднай медыяшколы ў горадзе Буча.

абмеркаванне ўкінута ў сетку інфармацыі. Запіс імкліва набраў 33 негатыўныя водгукі, 5 рэпостаў і 43 каментары. Дзеля справядлівасці трэба сказаць, што знайшлося шмат неаб'яжавых людзей, гатовых кінуцца ратаваць жывёлін. Хтосьці тэлефанаваў знаёмым, спрабаваў удакладніць інфармацыю праз супрацоўнікаў экапарку. І ўсё ж некаторыя западозрылі, што старонка Цімура Дурава — не сапраўдная, што ўсё гэта фэйк, і нельга давяраць «навінам» ад незнаёмага чалавека. А праз пэўны час на фэйк адгукнуўся нават адміністратар інфармацыйнага цэнтра экапарку, каб абвергнуць гэта паведамленне.

Стваральнікі фэйкавай навіны папрасілі прабачэння ва ўсіх, каго ўвялі ў зман, і паралі на будучыню падвяргаць праверцы любую падазроную інфармацыю...

ДЛЯ ДАВЕДКІ:

Фэйк — слэнгавы тэрмін, які абазначае падробку, копію або фальсіфікацыю. У дачыненні да сродкаў масавай інфармацыі пад фэйкам разумеюць навіну, якая не мае нічога агульнага з праўдай, так бы мовіць, падробку навіны. Фэйкі могуць закранаць за жывое тых, хто іх чытае: у гэтым выпадку ў чалавека адключаецца логіка, уключаюцца эмоцыі, і ён верыць нават у самую неверагодную інфармацыю.

«ПРЫШЧЭПКА» АД ШКОДНАГА ЁЗДЗЕЯННЯ

— Ад сённяшняга спахыўца навін патрабуецца ўменне не толькі чытаць, але і аналізаваць іх, нааўнасць своеасаблівага унутранага фільтра, які дазваляе рабіць правільныя высновы наконт надзейнасці крыніцы інфармацыі, — лічыць **выканаўчы дырэктар Акадэміі ўкраінскай прэсы, медыяпедагог і кінакрытык Аксана ВАЛАШАНЮК**. — Але ці ўсе на гэта здольныя?

Акадэмія ўкраінскай прэсы была створана ў 2002 годзе і да 2011 года займалася выключна журналісцкімі пытаннямі і праблемамі. Сёння ж акадэмія ўяўляе сабой адзін з галоўных цэнтраў медыяасветы ва Украіне.

— Мы вырашылі перагледзець нашу місію і накіраваць свае намаганні на выхаванне крытычнага ўспрымання медыя шляхам укаранення медыяасветы ў навучальны працэс, — расказала Аксана Валашанюк. — Ад жадання «зрабіць прышчэпку» ад шкоднага ўздзеяння медыя да развіцця ў падрастаючага пакалення крытычнага мыслення і аналізу медыя нас аддзяляе шлях працягласцю ў тры гады. У 2011 годзе слова «медыяасвета» было амаль невядомае і асацыявалася ў многіх з уменнем працаваць з камп'ютарам. А сёння ўжо 21 тысяча педагогаў, так бы мовіць, у тэме: усе яны прайшлі праз адпаведныя курсы...

Спачатку для ўдзелу ва ўсеўкраінскім медыяасветным эксперыменце была адбраная 81 школа, дзе ў 10-11-х класах увялі курс «Медыякультура» (культура зносін з медыя. — Аўт.). Сёння ў эксперыменце заўдзейнічаны ўжо 240 школ у васьмі абласцях. Больш за тое, у яго ўключыліся і публічныя бібліятэкі. Медыяасветай ахоплены школьнікі самага рознага ўзросту: і пачатковай школы, і сярэдніх класаў, і старшакласнікі. У свет выйшаў дапаможнік «Практычная медыяасвета», куды ўвайшло 39 лепшых аўтарскіх урокаў...

З экрану мы атрымліваем толькі мноства слаба звязаных паміж сабой фактаў, у нас адключаецца логіка, губляецца прычынна-выніковая сувязь. Французскія медыяпсіхологі нават увялі такое паняцце, як віртуальная калектыўная свядомасць.

Вельмі цікавы праект — анлайн-гульня «Медыязнайка». Яе распрацаваў цэнтр медыя-ініцыятыў Армэні ў партнёрстве з «Інтэрнюс» (ЗША). Мэтавая аўдыторыя гульні — школьнікі 15-17 гадоў. Падлеткам прапануецца прайсці 9 этапаў («Гісторыя медыя», «Аналізуем медыя», «Друкаваныя СМІ», «Тэлебачанне», «Радыё», «Інтэрнэт» і г.д.), даць адказы на пытанні, стварыць сваю тэлепраграму, газету і сайт, даведацца, як працуюць медыя і як яны ўплываюць на нас з вамі.

ВІРТУАЛЬНАЯ СВЯДОМАСЦЬ

Пра культурны і інтэлектуальны ўплыў інтэрнэту на мозг сучаснага чалавека цудоўна напісаў Нікалас Кар у кнізе з сімвалічнай назвай «Пустышка». Характарыстыку сваёй стан, вучоны адзначае: «Раней мне не цяжка было паглыбіцца ў кнігу ці вялікі артыкул. Мой мозг захапляўся паваротамі сюжэту або цікавымі аргументамі, і я мог праводзіць гадзіны за чытаннем сотні старонак тэксту. Цяпер гэта адбываецца надзвычай рэдка. Сёння маё мысленне пачынае блукаць пасля адной-дзвюх старонак. Я адчуваю, што пастаянна прымушаю свой капрызлівы мозг вяртацца да тэксту. Захопленне чытаннем, якое раней было натуральным навыкам, пераўтварылася для мяне ў барацьбу».

Установа, што чалавекам, які праводзіць асноўную частку жыцця ў віртуальнай прасторы, значна прасцей маніпуляваць. З экрану мы атрымліваем толькі мноства слаба звязаных паміж сабой фактаў, у нас адключаецца логіка, губляецца прычынна-выніковая сувязь. Французскія медыяпсіхологі нават увялі такое паняцце, як віртуальная калектыўная свядомасць. Інтэрнэт-аўдыторыя з гатоўнасцю «праглынае» ананімныя фэйкавыя паведамленні.

Дарэчы, як сведчаць даследаванні, 78% людзей давяраюць сваім кантактам у сацыяльных сетках. Вось чаму кожны, хто распаўсюджае нейкую інфармацыю ў сацыяльных сетках або робіць перапоп, павінен задумацца над тым, як яго дзеянні могуць паўплываць на іншых. Сацыяльны эксперымент удзельнікаў летняй медыяшколы ў Бучы пераканаў усіх у тым, што чым меншы населены пункт — тым большая колькасць людзей у ім схільная давяраць чуткам, таму што тут, як той казаў, «усе свае». А вось у вялікіх гарадах значна больш людзей спрабуюць правярыць інфармацыю, перш чым паверыць у яе і расказаць сваім знаёмым.

Надзея НИКАЛАЕВА.

12 03 2015 г.

А Вам слаба?

У школу — праз інтэрнэт

Магілёўскія вучні распрацавалі віртуальны тур па сваёй навучальнай установе. Першапраходцамі ў прамым сэнсе гэтага слова сталі навучэнцы 34-й школы Дзмітрый Варэнікаў з 8 класа і Ілья Тупальскі з 5-га. Кіравала працэсам стварэння 3D-экскурсіі настаўніца Марына Тупальская.

Дзіма і Ілья за працай.

Паколькі ў астатніх адукацыйных устаноўках вобласці такая практыка адсутнічае, прыйшлося правесці даследчую работу. Школьнікам для гэтага спатрэбілася пяць месяцаў. За гэты час яны навучыліся працаваць з праграмамі па стварэнні віртуальных панарам, падобралі і сфатаграфавалі найбольш цікавы матэрыял пра сваю школу, яе вучню і настаўнікаў. Дарэчы, толькі на адну панараму, а іх зроблена тры, спатрэбілася не менш за 36 здымкаў.

Каб паглядзець, што атрымалася, дастаткова зайсці на сайт школы і клікнуць па падраздзеле «экскурсія». Эфект прысутнасці ствараецца

з дапамогай сферычных панарам, звязаных паміж сабой інтэрактыўнымі спасылкамі. Самае цяжкае для першапраходцаў было звесці здымкі спачатку ў панараму, а потым у тур цалкам. Аб гэтым шмат гаворыцца ў іх даследчай працы. Дзіма і Ілья атрыма-

лі каштоўны вопыт, пакуль рыхтавалі яе. Кажуць, што цяпер яны змогуць здзіўляць сваіх блізкіх і знаёмых не звычайнымі фотаздымкамі са сваіх падарожжаў, а панарамнымі.

Даследаванне магілёўскіх школьнікаў ужо прыцягнула да сябе ўвагу.

«Стварэнне віртуальнага свету» было прадстаўлена на канферэнцыях даследчых работ навучэнцаў у Бабруйску і Кастрычніцкім раёне Магілёва. На апошнім мерапрыемстве яно заняло першае месца. Цяпер Дзмітрый і Ілья рыхтуюцца да абласнога этапу, які адбудзецца ў красавіку.

Пакрокавая інструкцыя, што распрацавалі юныя даследчыкі, дае магчымасць паспрабаваць сябе ў цікавай справе любому. Для гэтага зусім неабавязкова быць прафесійным фатографам ці інжынерам-праграмістам. Дастаткова мець добры фотаапарат і камп'ютар. Але пакуль у інтэрнэце можна паглядзець толькі на сам вынік гэтага даследавання. Змяшчаць інструкцыю па прымяненні ў найбліжэйшы час распрацоўшчыкі не плануюць. «Вось завазем рэспубліку, тады іншая справа», — смяюцца яны.

Нэлі ЗІГУЛЯ.
Фота з архіва
Марыны ТУПАЛЬСКАЙ.

З «базай» у галаве

РОБАТА НА ЗАКАЗ

могучь зрабіць у магілёўскім Беларуска-Расійскім універсітэце

Ведаецца, чым сёння забяўляюць гасцей на вяселлях? Навуковымі даследамі! Не здзіўляйцеся, у моладзі гэта цяпер вельмі модна. Нядаўна сама была сведкай аднаго такога шоу. Гасцям прапаноўвалі забіваць цвікі насычанымі вадкім азотам бананамі, каштаваць прыпраўленыя ім жа кукурузныя палачкі, разбіваць акунутыя ў хімічны раствор ружы. Надзвычайнае відовішча. Але гэта ўсё дзіцячы лепет у параўнанні з тым, што можна было пабачыць падчас магілёўскага фестывалю навукі, які ўпершыню праводзіўся па прапанове магілёўскага Беларуска-Расійскага ўніверсітэта. Тры «навуковыя» дні ВУУ жыла разнастайнымі канферэнцыямі, даследамі, алімпіядамі, інтэлектуальнымі гульнямі. Інтэрэс праявіла моладзь з сямі краін свету, якая прыехала памерацца сваімі ведамі. Нават ім было чым уразіцца на выставе апошніх дасягненняў светлых розумаў з Магілёва.

Асаблівую цікавасць выклікалі транспартныя беспілотнікі, якія сёння дастаткова запатрабаваны ў розных сферах дзейнасці. Распрацоўкай падобных апаратаў у Беларуска-Расійскім універсітэце займаецца навукова-даследчая лабараторыя «Электроніка», якой кіруе дэкан электратэхнічнага факультэта Сяргей Волатаў.

— Наш беспілотнік — дастаткова простая мадэль, якая можа аказацца вельмі карыснай для якой-небудзь вытворчасці, дзе, напрыклад, трэба перавозіць грузы, — кажа вучоны. — Ён настолькі разумны, што можа рэагаваць на любыя перашкоды і мяняць траекторыю свайго шляху.

Аляксандр Юшкевіч: з такой вынаходкай можна адчуваць сябе на дарозе ў іспецы.

Робатамі сёння нікога не здзівіш, але, каб іх аснасціць, патрэбна фантазія. І «электронікам» яе не займаць. Аспірант Уладзімір Вішнерэўскі дэманструе робата-шпілёна. «Можна назіраць за нейкім аб'ектам ці за чалавекам, — рэкламуе ён тавар. — Незамысленная рэч для ўмоў, у якіх чалавек знаходзіцца небяспечна. Унутры яго камера, інфармацыя па беспераваднай сувязі перадаецца на камп'ютар, дзе візуалізуецца і апрацоўваецца. Замест камеры можна выкарыстоўваць любы датчык, напрыклад, па кантролі за паветраным асяроддзем, тэмпературай ці вільготнасцю».

Студэнт III курса інжынерна-эканамічнага факультэта Сяргей Кабодзька з дзяцінства жыве электронікай. У 13 гадоў ён прачытаў адну разумную кніжку і стварыў праграму, якая вызначала цотныя і няцотныя лічбы, а крыху пазней пад кіраўніцтвам бацькі — яшчэ адну, для кіравання навагодняй гірляндай. Калі паступіў ва ўніверсітэт, усю праграму інфарматыкі за першы курс выканаў за... 1,5 месяца. Галавасты студэнт не толькі вучыцца, але ўжо і зарабляе грошы, працуючы інжынерам у адной з магілёўскіх фірмаў. І радуецца, што тое, аб чым ён марыў у дзяцінстве, здзейснілася.

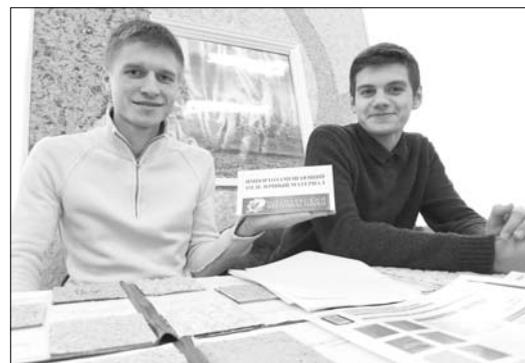
Другаккурснік Артур Аржанав — студэнт машынабудавальнага факультэта. Ён таксама цікавіцца фізікай з дзяцінства і ўжо мае чатыры патэнты за

«— Наш беспілотнік — дастаткова простая мадэль, якая можа аказацца вельмі карыснай для якой-небудзь вытворчасці, дзе, напрыклад, трэба перавозіць грузы, — кажа вучоны. — Ён настолькі разумны, што можа рэагаваць на любыя перашкоды і мяняць траекторыю свайго шляху».

сваю вынаходку. Гэта кампактная ўстаноўка, якая за кошт тлеючага разраду павышае ў некалькі разоў зносаўстойлівасць любой металічнай аснасткі. Гэты прыбор можа з поспехам падаўжаць жыццё дэталю, якія выкарыстоўваюцца пры рэзанні металу. Для прадпрыемстваў, якія займаюцца металаапрацоўкай, а іх, па некаторых звестках, у нас у краіне каля 70 працэнтаў, устаноўка неацэнная. Асабліва калі размова ідзе пра замежныя рэжучыя інструменты. Распрацоўка была ўдастоена залатога медаля ў намінацыі «Індустрыя наансістэм» на нядаўняй выставе ў Санкт-Пецярбургу.

— Яшчэ гады тры-чатыры таму сярод студэнтаў I-II курсаў не было ахвотнікаў ісці ў навуку, а цяпер ёсць, — радуецца кіраўнік навукова-даследчай лабараторыі, дзе займаецца Артур, загадчык кафедры тэхналогіі машынабудавання Уладзімір Шамянкоў. — А ўсё таму, што пры дапамозе навукі сёння можна зарабляць неабліга грошы.

Намеснік начальніка навукова-даследчай часткі Беларуска-Расійскага ўніверсітэта Васіль Усік, які загадвае лабараторыяй валаконна-аптычнай дыягностыкі, дэманструе нейкую рухомую металічную «галінку». «Гэта валаконна-аптычны эндаскоп, — знаёміць ён з прыборам. — З яго дапамогай можна зазірнуць у любое цяжкадаступнае месца. Вынаходка запатэнтавана ў Беларусі і Расіі. Штогод мы прадаём такіх прыбораў за мяжу на некалькі дзясяткаў тысяч долараў. Галіны выкарыстання самыя разнастайныя,

Леанід Немянку і Яўген Каптур прапануюць экалагічную тынкоўку і вадкія шпалеры.

Артуру Аржанаву падабаецца вынаходзіць.

пачынаючы ад сэрвісу і заканчваючы дыягностыкай на складаных аб'ектах накітавалі атамнай станцыі».

Трэцякурснікі будаўнічага факультэта Леанід Немянку і Яўген Каптур дэманструюць імпартазамышальныя распрацоўкі — вадкія шпалеры, зробленыя з тэкстыльных адходаў магілёўскага прадпрыемства «Магатэкс», і дэкаратыўную тынкоўку з керамічных адходаў. На рынку пакуль прапаноўваюць замежныя аналагі, кажучы яны, але прадукцыю можна з лёгкасцю рабіць у сябе дома. Усё, што трэба для гэтага, — прылады для драблення адходаў: у першым выпадку — керамічных, у другім — тэкстыльных.

Аспірант Аляксандр Юшкевіч і наогул прапанаваў вельмі карыснае прыстасаванне для транспартных сродкаў, якое абячае істотна павысіць узровень бяспекі на нашых дарогах. Ён запатэнтаваў мадулятар, з дапамогай якога тармажны момант ствараецца самім колам. Прыстасаванне падчас рэзкага тармажэння дазваляе пазбегнуць юза кола і перакульвання транспартнага сродку. А яшчэ надае яму ўстойлівасць, каб не віхляла і не ішло ў занос. Пакуль напрацоўка можа выкарыстоўвацца на матацыкле, але падобны аналаг можна зрабіць нават на веласіпед. Айчыны мадулятар будзе значна таннейшым, абячае вынаходнік.

А вось па праекце навучэнцаў Магілёўскага архітэктурна-будаўнічага каледжа ўжо будзе храм у густанаселеным мікрараёне абласнога цэнтра — Казіміраўцы. Яны перапрацавалі мемарыял загінулым у гады Вялікай Айчыннай вайны, які пабудаваны ў раёне вёскі Палькавічы. Будучыя архітэктары ўдзельнічаюць у сур'ёзных конкурсах, іх ідэі выкарыстоўваюцца пры будаўніцтве разнастайных аб'ектаў. На выставе можна было ўбачыць дакладныя копіі двух зруйнаваных храмаў, якія да Кастрычніцкай рэвалюцыі ўпрыгожвалі Магілёў. Увасобіў іх у аб'ёме таленавіты навучэнец каледжа Ігар Рачынскі. Не выключна, што ў будучыні па яго праекце адродзіцца і самі святыні.

Нэлі ЗІГУЛЯ, фота аўтара.

3 ПОШТЫ ЧЫРВОНКІ

ДЗЯКУЙ ЗА ПАДТРЫМКУ ЮНЫХ!

Вікторыя ПРЫГОЦКАЯ, студэнтка I курса Інстытута журналістыкі БДУ:

— У 2014 годзе, калі праводзіўся творчы конкурс «Мы — такія!..», я ўпершыню напісала ў «Чырвоную змену». У выніку стала лаўрэаткай — мая праца была прызнана адной з лепшых. Я была шчыра рада, паколькі гэтая маленькая перамога паўплывала на маё паступленне, як мне здаецца. Я стала студэнткай Інстытута журналістыкі БДУ, даслупіла на спецыяльнасць «Друкаваныя СМІ» на бюджэтнай аснове. І таму я хачу перш за ўсё падзякаваць вам за тое, што, праводзячы такія творчыя конкурсы, вы даеце магчымасць нам, юным журналістам, праявіць сябе, «набіць руку» і набрацца вопыту. Дзякуй вам вялікі!

ДЗЕД ІВАН — ВЫЗВАЛЦЕЛЬ ЕЎРОПЫ

Настасся ХАЙКО, вучаніца 9 класа ДУА «Гнеўчыцкі ВПК дзіцячы сад — базавая школа» Іванаўскага раёна:

— Сярод ветэранаў няма ўжо майго суседа — дзеда Івана, які ўсяго год не дажыў да сёлетняга юбілею Перамогі. З яго ўспамінаў асабліва запомніўся пра ўзяцце нашымі войскамі Прагі:

«У 1945 годзе вясна была незвычайна ранняя. Усё вакол зелянела, патанала ў квецені. Наш полк стаяў паблізу Прагі каля месяца. Рыхтаваліся да наступлення. У час адпачынку я любавалася дзівосамі, прыгожымі краявідамі, якія мяне акружалі. Там, гэтак як і на маёй Радзіме, чуліся птушыныя галасы. Уначы раздзіраў цемру голас соў, на досвітку свістала саляўі. Але для мяне найлепшыя па спевах салаўі — на Палессі. Зяюла лічыла бясконцыя гады ўсім, хто прыйшоў сюды з дабром. Лугавіны з кветкавым разнатраўем і сонечны падлесак нагадвалі пра далёкую Бацькаўшчыну...»

Наступалі на горад некалькі разоў. Страты былі вялікія. Наша рота папаўнялася салдатамі са шпіталья. Мужнасць і стойкасць нашых байцоў перамагла. Прага была ўзятая. Балюча было глядзець, як адзін з самых прыгожых і старажытных гарадоў Еўропы, якому больш за 600 гадоў, ляжыць у руінах. Давялося прайсці цераз Карлаў мост, вядомы далёка за межамі Чэхіі, а заадно ад мясцовых жыхароў даведацца цікавую гісторыю яго будаўніцтва. Яны расказалі, што сакрэт трываласці моста ў тым, што ў раствор, які замацоўваў камяні, дабаўлялі яечны бялок».

...Мы не павінны забываць пра жахі вайны, смерць і пакуты мільёнаў людзей. Помніць аб вайне, герызме і мужнасці тых, хто змагаўся і выратаваў Радзіму, — гэта значыць змагацца за мір.

Лісты чытаў
Сяргей РАСОЛЬКА.

разМЕРКАВАННЕ

З МАЙСТРОЎ — У ЛЕСАПАТОЛАГІ,

АБО ДОКТАР, ЯКІ ЛЕЧЫЦЬ ДРЭВЫ

Ці задумваліся вы, што ў лесу, як і ў чалавека, таксама ёсць свае ўрачы, якія старанна вывучаюць яго хваробы і ратуюць ад шкоднікаў? Такія абавязкі мае лесапатолаг Капыльскага лясгаса Вікторыя Еўсучэня. Дзяўчына паехала ўслед за мужам Сяргеем, які ўжо другі год працуе тут па размеркаванні памочнікам ляснічага.

Пакуль Сяргей праводзіць агляд лесасек, з намі размаўляе Вікторыя. Гэта цяпер сям'я асела ў Капылі. А да той пары, пакуль адносіны не былі зарэгістраваны афіцыйна, у пары заставаліся рознагалосі — куды ехаць працаваць? Аднак лепей пачаць расповед пра сям'ю Еўсучэняў з іншага моманту.

...Абое вырашылі вучыцца на майстроў лесу ў Полацкім дзяржаўным лясным каледжы. Трапілі яны ў адну групу і з самага першага курса пасябравалі. Сама Вікторыя з Полацка, ёй было лёгка, бо вучылася ў родным горадзе. Наконт выбару прафесіі доўга сумнявалася: як гэта звычайна здараецца з моладдзю, хацелася і таго, і другога, і трэцяга — карацей, паспрабаваць сябе ва ўсім. Да апошняга думала ісці ў ветэрынары. Аднак перад вачыма быў удалы прыклад старэйшай сястры, якая вучылася ў Полацкім лясным каледжы на майстра лесу. Лясную справу не назавеш жаночым заняткам, але з кожным годам на гэтую спецыяльнасць паступае ўсё больш дзяўчат. Заканчваў установу і родны дзядзька Вікторыі. Падумаўшы, яна пасля дзевяці класаў паступіла ў каледж.

У Сяргея была іншая гісторыя: ён ураджэнец Капыля, а вучыцца паехаў ажно ў Полацк. Напрошваецца справядлівае пытанне — чаму хлопец вырашыў выбрацца па веды так далёка? Тым больш што, як і Вікторыя, доўга перабіраў спецыяльнасці. Аказалася, на Полаччыне жыве бабуля Сяргея, і клепатлівы ўнук выравіўся ёй на дапамогу. За гады вучобы хлопец зразумеў, што жыццё ўдалечыні ад дома не цукар, і па размеркаванні вырашыў вярнуцца ў родны край, куды пасля забраў і жонку.

Доўгі час яны проста сябравалі. Сяргей некалькі разоў рабіў спробы прызнацца ў сваіх пачуццях, аднак дзяўчына ўпарцілася і не прымала заяцанняў. Сама тлумачыць паводзіны так: хацела праверыць — ці сапраўды гэта каханне. Дапамог разабрацца выпадак. Во-

ляў лесу «сяброў» паставілі напарнікамі для выканання сумеснага праекта па экалогіі, і праца вымагала частых сустрэч. Пасля здачы праекта, які абаранілі на «выдатна», усё і закруцілася. Гэта быў апошні курс навучання, а ў хуткім часе закаханыя атрымалі дыпломы і раз'ехаліся па размеркаванні: Вікторыя — у Бярэзінскі біясферны запаведнік, а Сяргей — у Капыльскі лясгас. Ведалі б раней, што так складзецца — паехалі б разам.

— У Бярэзінскім запаведніку я працавала майстрам лесу, — узгадвае дзяўчына. — Там была свая спецыфіка: высечкі не праводзіліся. А супрацоўнікаў усяго і было, што я, памочнік ляснічага ды чатыры леснікі. Цішыня і спакой.

Аднак за 400 кіламетраў застаўся каханы, ды і год рэдкіх сустрэч даўся ў знак: трэба было нешта мяняць. Летась у лютым яны ажаніліся, і муж забраў маладую жонку з запаведных мясцін на сваю радзіму, у Капыль. На новым месцы Вікторыі давялося змяніць профіль працы: з майстра лесу яна перакваліфікавалася ў інжынера-лесапатолага. Іншымі словамі, стала лясным «доктарам».

— Па першым часе не ведала, што рабіць, бо ў кніжках напісана адно, а на практыцы

атрымліваецца зусім іншае. Але напрамак цікавы, пастаянна даведваюся штосьці новае, — расказвае Вікторыя. — Гэта сезонная праца, якая пачынаецца з канца красавіка і працягваецца да канца лістапада. Зімою шкодныя кузуркі, як вядома, спяць.

Лесапатолаг паказвае рабочы інструмент: пластмасавыя конусападобныя пасткі для насякомых. Адною такой прылады дастаткова на 25 гектараў лесу. «Упрыгажэнні» Вікторыя развешвае па елках, на якіх водзяцца карееды-тыпографы ці сасновыя пілільшчыкі. Апетыты «едакоў» часта прыводзяць да масавага засыхання дрэў.

«Па першым часе не ведала, што рабіць, бо ў кніжках напісана адно, а на практыцы атрымліваецца зусім іншае...»

Акрамя барацьбы са шкоднікамі, лесапатолаг штогод абавязкова праводзіць замеры на выдзеленых пляцоўках — гэта тры ўчасткі, на якіх растуць тры пароды дрэў: елка, бяроза, дуб. Спецыяліст вядзе ўлік, наколькі дрэвы здаровыя.

Вікторыя адзначае: ёй пашанцавала, што да яе ў аддзеле працавалі лесапатолагамі яшчэ тры чалавекі. Кожны нешта падказаў, паказаў і мала-памалу з новай спецыяльнасцю яна разабралася. Сяргей ужо другі год працуе памочнікам кіраўніка лясніцтва. У яго падпарадкаванні два майстры лесу і леснікі. У асноўным Сяргей займаецца папяровай працай і адводамі лесасек. Праца падабаецца, яго ўсё задавальняе, у адрозненне ад Вікторыі — жонка не супраць перабрацца бліжэй да Полацка. Палачанцы сумна ў Капылі: дома ёсць шмат месцаў для цікавага адпачынку моладзі.

— А тут прасцей з'ездзіць у Нясвіж, паглядзець палац, ён знаходзіцца за 15 кіламетраў адсюль, — кажа Вікторыя. — Часам наведваем лядовы палац, што ў Салігорску. У самім Капылі забаў мала. Ёсць фізкультурна-аздараўленчы комплекс, куды можна бясплатна хадзіць у басейн ці трэнажорную залу — лясгас забяспечвае такі дзень адпачынку. Увогуле, тут умеюць арганізаваць вольны час сваіх супрацоўнікаў. Напрыклад, праводзяцца спартыўныя спаборніцтвы сярод лясгасаў. Трохдзён-

ная вандроўка ў Санкт-Пецярбург — таксама «бонус» ад працы.

Не крыўдуюць маладыя спецыялісты і на калектыў: калегі ўсе, як на падбор, з гумарам. Калі патрэбна дапамога — ідуць на выручку і не адмаўляюць.

Далей працягваць навучанне Вікторыя не збіраецца, а вось Сяргей ужо на трэцім курсе «завочкі» БДТУ.

«Воляў лесу «сяброў» паставілі напарнікамі для выканання сумеснага праекта па экалогіі, і праца вымагала частых сустрэч. Пасля здачы праекта, які абаранілі на «выдатна», усё і закруцілася.»

Пакуль сужэнцы жывуць на здымнай кватэры, арэнду якой аплачвае лясгас. Вікторыя дадае, што калі б не гэтая палёгка, то ў бюджэце ўтварылася б значная «дзірка». Дзяўчына атрымлівае тры з паловай мільёны рублёў, яе муж — чатыры з паловай.

— Насамрэч, у Капылі кошты немаленькія, — дадае Вікторыя. — Крам мала, але гэта нават добра: менш марнуем грошай. Па адзенне ездзім на рынак у Слуцк — ён знаходзіцца за 60 кіламетраў адсюль.

Маладая сям'я асела не загадвае наперад, бо клепатаў хапае і на працы, і дома. У будучыні яны збіраюцца набываць жыллё — няхай жа іх задума спраўдзіцца!

Кацярына РАДЗЮК.
Фота Надзеі БУЖАН і з архіва.
Мінск — Капыль — Мінск.

ЧЫМ ЗАЙМАЮСЯ? СПАДАРОЖНІКІ РАБЛЮ!

(Заканчэнне.)

Пачатак на 1-й стар. «ЧЗ».)

— У прыёмнай камісіі сядзела Наталія Аляксандраўна Каробушкіна, псіхолаг, — распавядае Міхаіл. — Яна мяне проста пераканала. Ацаніла з першага погляду: «Вось і стараста прыйшоў!» Не ведаю, як яна гэта ўбачыла, але тут жа пачала агітаваць — ідзі ў мехатроніку. Ты ж нічога не губляеш — трэба толькі здаць экзамен. Не здасі, дык пойдзеш у станочнікі».

Міхаіл прыслухаўся да парады і здаў іспыты — рускую мову і матэматыку. Конкурс быў невялікі: 30 чалавек на 25 месцаў... Хлопец трапіў у групу і атрымаў добрую стыпендыю, якая на той час складала 78 тысяч рублёў.

ШТО ЗА «ШПІНДАЛЬ»?

Першы год навучання быў самы цяжкі: будучыя мехатронікі вывучалі дысцыпліны школьнага курса. А з другога года пачалі з'яўляцца спецпрадметы — курс па гідрапнеўмааўтаматыцы, металарэзных станках, наладцы і праграмаванні вытворчага абсталявання, інжынернай графіцы, матэрыялазнаўстве.

— Выкладчык нам расказваў пра нейкія рэчы, а мы ўвогуле не разумелі — што за «піноль», «шпіндаль»? У тэорыі не ўяўлялі. А пасля прыходзілі на практыку і бачылі — ага, гэта стаміна, ведаем. Дарэчы, ужо на першай практыцы мы спрабавалі пісаць прасценькія праграмы.

За час вучобы мехатронікі атрымалі цэлы «букет» спецыяльнасцяў: аператар станкоў з лічбава-праграмным кіраваннем, слесар-электрык па рамонце электраабсталявання, наладчык. І ўласна мехатронік 5 разраду. Але мне ўсё роўна незразумела, чым мусіць займацца мехатронік. Міхаіл папулярна тлумачыць:

— Якія ёсць праблемы на заводзе? Калі здарылася непаладка, механік, электрык і гідраўлік правяраюць механізм, але на іх участках усё выдатна працуе. Мехатронік задумваўся як чалавек-дыягностык, які можа паглядзець і сказаць, у чым

няспраўнасць механізма, і правесці дробны рамонт. Для гэтага мы і атрымалі адрозную столькі прафесійныя навыкаў.

Тым не менш выпускнік заўважае, што многія мехатронікі, як і ён сам, працуюць наладчыкамі абсталявання. Выключэнне складаюць выпускнікі, якія трапілі па размеркаванні на трактарны завод. Міхаіл наладжвае тэхнічнае абсталяванне пад нейкую канкрэтную дэталю, робіць першы прагон, пасля працуе па наладжанай схеме. Вытворчасць у цэлу эксперыментальная, на прадпрыемстве робяць

паўнаважаныя аптычныя прыборы: напрыклад, на спадарожніку «БелКА» стаіць оптыка «Пеленга», шмат загазаў паступае з Расіі. Зараз прадпрыемства актыўна развіваецца, не так даўно з'явіўся новы корпус «Космас».

— На пытанне «Кім працуеш?», адказваю «Спадарожнікі раблЮ», — весела кажа мехатронік. — У людзей адрозна цікаўнасць у вачах. Але ж гэта не пустыя словы — начынка ў спадарожнікаў і сапраўды беларуская.

Дарэчы, месца працы ён выбраў сам, бо ведаў, што на «Пеленгу» ёсць добрыя перспектывы для развіцця. Зарплаты хапае не толькі на сябе: Міхаіл дапамагае бацькам і адкладвае на аўтамабіль.

АД КАРПАТ І ДА АЛТАЯ

Выпускнікі не губляюць сувязі з каледжам. Ёсць нагода сабрацца лепшым — на носе падрыхтоўка да міжнародных спаборніцтваў па прафесійным майстэрстве. Дырэктар каледжа РІПА Валерый Галубоўскі кажа:

— Выдатна, калі нефармальны і фармальны лідар спалучаюцца ў адным чалавеку, — і кідае позірк на Міхаіла. А той, як былы стараста, адзначае: «У нас была добрая група, калектыў трымаўся разам. Хадзілі тусавацца, вучыліся таксама добра. І гэта заслуга нашага куратара, Настасі Віктараўны Перапёлкінай. Яна нам не давала спуску. «Спяраша ты

чалавек, а пасля — спецыяліст», — гэта яе словы.

Мехатронікі хадзілі ў паходы на Алтай, у Хібіны, Карэлію і Карпаты: фотаймгненні з іх задакументаваны ў насценгазетах. Сапраўдны падарунак ад каледжа. Кемлівы выпускнік заўважае: хто хоча развівацца, той возьме адсюль па максімуме. Хлопцы паспявалі і добра вучыцца, і актыўна адпачываць. У горадзе Гусеві Калінінградскай вобласці яны ўдзельнічалі ў конкурсе прафесійнага майстэрства. Тады Міхаіл узяў першае месца. Ездзілі таксама і ў Маскву. А цяпер мехатронікі актыўна рыхтуюцца да конкурсу сусветнага маштабу Worldskills (своеасаблівай алімпіяды па прафесійным майстэрстве), які адбудзецца сёлета ў жніўні ў бразільскім Сан-Паўлу.

Па суботах былі аднагрупнікі збіраюцца, каб пагуляць у футбол. Ды ўвогуле яны стараюцца не губляцца, а сустракацца часцей. Свой вольны час хлопец праводзіць на сычана: каток, басейн, страйкбол. Любы актыўны адпачынак — гэта яго. Таму нават на «Пеленгу» Міхаіл Прыбыткін адказны за спартыўны і культурна-масавыя мерапрыемствы. Акрамя працы, ён паспявае вучыцца ў БДУІР на завочным аддзяленні па спецыяльнасці «Прамысловая электроніка». У будучыні хлопец збіраецца развівацца як спецыяліст — у яго ёсць выдатная база, атрыманая падчас навучання ў каледжы.

Кацярына РАДЗЮК.

12.03.2015 г.

Новы фармат

КУБАК КАВЫ І... ВЕРШ, КАЛІ ЛАСКА!

Паэтычныя вечарыны ў кавярнях збіраюць усё больш моладзі

За ноч перад паэтычным вечарам арганізатары «Дзяцей Маякоўскага» Настасся (злева) і Марыя паспяваюць падрыхтаваць дэкарацыі, зрабіць маскі і нагатаваць печыва з пажаданнямі.

Калі я вучылася ў школе, захапляцца паэзіяй было «не камільфо». Любоў да сур'ёзных і складаных тэкстаў лічылася прыкметай адсталасці, а чытаць рамантычныя вершыкі пра пакуты кахання, а тым больш пісаць іх (як гэта заўсёды бывае, калі табе 14), мне самой не хацелася. Цяпер аматараў сапраўднай паэзіі сярод моладзі становіцца больш, а некаторыя з іх нават арганізуюць суполкі і ладзяць у кавярнях творчыя вечарыны. Больш за год таму студэнткі сталічных ВНУ Марыя ЛІПНІЦКАЯ і Настасся РЫСІК, будучыя спецыялісткі па маркетынгу і фізік-ядзершчык (!), стварылі праект «Дзеці Маякоўскага». Раз на месяц кампанія апантаных паэзіяй збіраецца ў кавярні, каб падзяліцца ўласнымі вершамі і любімымі «чужымі» радкамі. На апошняй вечарыне сабралася пад 90 чалавек! І не толькі дзяўчаты. Як праходзяць сустрэчы «Дзяцей Маякоўскага» і чаму моладзі цікавыя падобныя вечары, расказалі арганізатары праекта Настасся і Марыя.

— З чаго ўсё пачалося?

Настасся: «Калі мы вучыліся ў 5 класе, у школе адкрылі «Пушкінскі клуб». Там перыядычна праводзіліся паэтычныя конкурсы: спаборнічалі, хто найлепш прадэкламуе вершы. І мы актыўна ўдзельнічалі. Настаўніца Наталля Аркадзьеўна брала нас таксама на розныя сустрэчы з паэтамі. Дарэчы, на гэтыя мерапрыемствы звычайна чалавек з вуліцы не мог трапіць нават у якасці гледача, а адкрытых творчых вечароў у Мінску на той момант не было».

— І хто збіраецца на такіх сустрэчах?

Марыя: «Розныя людзі — ад школьнікаў, акцэраў студэнцкага тэатра да сур'ёзных офісных работнікаў. Пераважаюць, вядома, моладзь».

— Чаму, дарэчы, «Дзеці Маякоўскага»?

Марыя: «Ён адзін з самых вядомых паэтаў. Нам патрэбна была яркая асоба, правакатар, лідар па натуре. Тым больш назва «Дзеці Маякоўскага» гучыць моцна. Гэта ўжо стала брэндам».

Паслухаць за кубкам кавы таленавітага чытальніка ці паэта прыходзяць і студэнты, і офісныя работнікі.

Марыя: «Мы хацелі сваёй фармат кавярняў. Часта сядзелі з Насцяй у іх за кубкам гарбаты і думалі: а чаму б не паслухаць яшчэ і вершы? Кавер-гурты ж, напрыклад, модна запрашаць... Можна было б паклікаць і чытальнікаў. Я тады яшчэ на другім курсе вучылася, але хацела зарабляць справай, якую люблю: пісаць і дэкламаваць вершы. Камерцыйным праект, праўда, не атрымаўся (платны ўваход у мінулы раз зрабілі толькі для таго, каб «адбіць» арэнду), але сама задума многіх зацікавіла. На першы творчы вечар прыйшло чалавек 30. Цяпер жа кампанія «Дзяцей Маякоўскага» ўжо ледзь змяшчаецца ў маленькіх кавярнях. Людзі часам стаяць ля ўвахода, сядзяць на падлозе. Ды і каманда наша вырасла. Пачыналі ўдзвух, а пазней да арганізацыі праекта далучыліся хлопцы: Аляксандр Вараб'еў і Нарэк Гаспаран».

Настасся: «Усе напачатку пыталі: «Вы што, толькі Маякоўскага чытаеце?» Не. Яго вершы насамрэч вельмі рэдка можна пачуць на нашых сустрэчах».

— На вашу думку, чаму людзям сталі зноў цікавыя паэтычныя вечарыны? Няўжо аматарам паэзіі недастаткова пачытаць зборнік дома сам-насам?

Настасся: «Ты выказваеш эмоцыі праз вершы і становіцца лягчэй на душы. Ёсць творы, якія вельмі падабаюцца, і табе трэба з кімсьці гэтым падзяліцца. Чаму прыходзяць паслухаць? З той жа прычыны, з якой наведваюць канцэрты. За чытальнікамі, асабліва тымі, хто займаецца акцёрскім майстэрствам, цікава назіраць. Усе дэкламуюць вершы па-рознаму, так, як адчуваюць. Бывае, на розных вечарах чытаюць адны і тыя ж творы, напрыклад, Ясеніна ў нас любяць. І кожны раз гэта займае, калі, безумоўна, не капіруюць Бяз-

рукава (усміхаецца)».

Марыя: «Самім паэтам важная крытыка. Хочучь публічна выступіць, каб іх ацанілі».

— Некаторыя суполкі праводзяць жорсткія кастынгі сярод паэтаў. Вы ж дазваляеце любому прадставіць сваю творчасць. Але, калі шчыра, не жонкі, хто піша вершы, сапраўды ўмее гэта рабіць...»

Настасся: «Спачатку мы прасілі ўдзельнікаў дасылаць нам уласныя вершы, каб праглядзець загадзя. А потым перасталі. Нават калі творы так сабе, няхай чалавек прыйдзе, параўнае сябе з іншымі паэтамі і, магчыма, стане пісаць лепш».

«Ёсць творы, якія вельмі падабаюцца, і табе трэба з кімсьці гэтым падзяліцца».

Марыя: «Думаю, што талент заўсёды можна развіць».

— Сёння модна захапляцца паэзіяй?

Марыя: «Зараз, мне здаецца, літаратура на піку папулярнасці. Летась з'явілася шмат літаратурных аб'яднанняў і праектаў: «Літкава», «Хімера», «Адкрыты мікрафон» у Доме культуры».

Настасся: «Мода заўсёды мяняецца кардынальна. Тое, што яшчэ ўчора лічылася несучасным, сёння становіцца трэндам. У сеціве бачыла запіс: «Цяпер усе так выхваляюцца тым, што яны любяць чытаць, быццам мы ў Сярэднявеччы і чытаць могуць толькі выбраныя». Пяць гадоў таму моладзь крычала: «Якія кнігі? Лепш патусіць па клубах!» Зараз усё наадварот. Некаторыя, магчыма, наведваюць творчыя вечары, каб выглядаць інтэлектуаламі. Але, спадзяюся, да нас ходзяць тыя, каму паэзія сапраўды цікавая».

— У чым адметнасць вечарын «Дзяцей Маякоўскага»?

Марыя: «Кожны раз — пэўная тэматыка. Мы ствараем сюжэтную лінію, ставім сцэнка, трымаем інтрыгу, каб глядач хацеў даведацца, што будзе ў канцы сустрэчы. Праводзім і майстар-класы».

Настасся: «У нас гучаць не толькі вершы, але і песні. Танцаў пакуль няма. Я пастаянна прапаноўваю паставіць масавы танец, але ўсе чамусьці адмаўляюцца (смяецца)».

Марыя: «Галоўнае — прыдумаць ідэю. Напрыклад, адна з нашых сустрэч супала з Днём запалкі. Мы вырашылі: кожная запалка — гэта твая мара. Калі агонь гырць, мара жыве. А пачак запалак сімвалізуе тое, што ў цябе ёсць шмат шанцаў ажыццявіць свае мары».

— Як плануеце развіваць праект далей?

Настасся: «Варыянтаў шмат. Напрыклад зводзіць людзей, якія складаюць песні, і тых, хто піша вершы. У канцы вечара мы знаёмім двух чалавек і даём ім заданне падрыхтаваць да наступнага раза сумеснае выступленне».

Марыя: «Хочам ладзіць конкурсы, паэтычныя батлы. Каб творцы і чытальнікі раслі ў сваіх навыках. І самі вечары становіліся больш цікавымі...»
Наталля ЛУБНЕЎСКАЯ.

Давайце пагуляем!

ТЭРАПІЯ «Ў РЫТМЕ», або Рухацца, каб гаварыць

Бадзёрая мелодыя ў навушніках, танец па пакоі, ціхая песенька напугалоса — можа здацца, што чалавек вырашыў адпачыць пасля вучобы ці працы. Але ёсць людзі, для якіх гэта не забава, а прафесійная падрыхтоўка. Нягледзячы на тое, што многія ніколі не чулі яе назвы, «паслужны спіс» у лагарытмікі — методыкі лагапедыі — сур'ёзны, хоць сам напрамак з'явіўся нядаўна. На пачатку XX стагоддзя было заўважана, што ў дзяцей з парушэннямі мовы часта парушаная і каардынацыя рухаў. Не дзіўна, што з'явілася ідэя выпраўляць першае праз другое.

Спачатку здаецца, быццам дзеткі сабраліся не на занятак, а на ранішнік або канцэрт у дзіцячым садзе: песенькі, танцы па прыцыпе «рабі, як я», пацешныя вершыкі. І сам лагарытміст падобны ці то да любімага выхавальніка, ці то да добрага казачніка, які прыйшоў быццам бы толькі повесяліцца і пагуляць з дзецьмі. Але заняткі вельмі сур'ёзныя. Адно навуковае назвы практыкаванняў чаго вартыя: «развіццё дробнай і агульнай матарыкі» або «трэніроўка цягліц артыкуляцыйнага апарату». Ёсць у лагарытмікі і своеасаблівае дапаўненне: дашкольнікі вучацца чуць музыку, вызначаць яе характар, настрой, атрымліваюць першыя ўрокі па фарміраванні музычнага густу.

Інга Кіжло праводзіць заняткі па лагарытміцы пяць гадоў. Пасля заканчэння музычнага аддзялення Полацкага каледжа Віцебскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя П.М. Машэрава дзяўчына паступіла ў Беларускае дзяржаўнае педагагічнае ўніверсітэт імя М. Танка з мэтай атрымаць прафесію лагапеда. Пры гэтым сімпатыя да педагогікі не пашкодзіла захапленню музыкай. У свой час Інга скончыла Глыбоцкую дзіцячую школу мастацтваў па класе фартэпіяна і не хацела кідаць любімы занятак. Аб'яднаць прыемнае і... прыемнае дапамаглі шчаслівы выбар і вучэбная дысцыпліна. На трэцім курсе студэнтка ўніверсітэта паспрабавала сябе ў ролі лагарытміста. Першыя практыкаванні ў вучэбнай аўдыторыі і заняткі на практыцы паступова ператварыліся ў прафесію. Цяпер Інга паспявае вучыцца ў аспірантуры, ужо сама выкладае на кафедры студэнтам асабліва любімай прафесіі і прымяняе веды на практыцы ў школе ранняга развіцця «4+» на базе інстытута павышэння і перападрыхтоўкі кадраў.

Арыфметыка заняткаў такая: узрост падапечных — ад чатырох да шасці гадоў, колькасць чалавек у групе — ад шасці да васьмі, занятак ідзе 30 хвілін. І ўвесь гэты час трэба быць цікавым для дзяцей, бо калі ім стане сумна, выконваць практыкаванні яны не стануць.

«На кожны занятак прыдумляю адмысловы сюжэт, — тлумачыць Інга метады сваёй працы. — Гэта можа быць і прагулка па восеньскім лесе, і паездка за горад да бабулі. Усе практыкаванні павінны быць звязаны паміж сабой і з гэтым сюжэтам. Напрыклад, размінка пад музыку ператвараецца ў падарожжа па дарозе, дзе трэба абыходзіць лужыны на пальчыках, песенька — у падарунак для бабулі, развіццё ўвагі і рухомасці — у гульні са шчанюком».

Трэба не толькі скласці гісторыю і прыдумаць рухі, але і падабраць да іх мелодыю, а яшчэ — навучыцца самай усё правільна выконваць, бо на занятках даўдзёцца быць наглядным прыкладам. Таму спецыялісткі дзіцячых песенек і калекцыянаванне цацак на палічцы — для лагарытміста справа самая звычайная. Як і падборка акордаў на фартэпіяна, гітары ці акардзеоне. Менавіта на гэтых інструментах Інга ўмее іграць. «Цяпер можна прайграць вельмі якасныя запісы розных мелодый у выкананні прафесійных музыкаў. Але дзеці любяць, калі за інструментам сядзіць жывы чалавек. Такую музыку слухаюць нават самыя няўважлівыя».

Заняткі лагарытмікай нельга аддзяляць ад звычайнай працы лагапеда, але падчас іх ствараюцца ўмовы, каб выхаванцам захацелася гаварыць. «Па дзецях заўсёды можна зразумець, падабаецца ім нешта рабіць ці не. Я ўжо ведаю, якія практыкаванні ў іх любімыя, як узнагародзіць за добрыя паводзіны, што рабіць, каб не страчвалася ўвага. Прыемна адчуваць дзіцячую сімпатыю. А іх развагі, незвычайныя фразачкі і слоўцы маглі б ужо змясціцца ў тоўсценькую кніжку».

Слухаць, як Інга распавядае пра сваіх падапечных, можна гадзінамі, як і назіраць за самімі заняткамі, больш падобнымі да вясёлага свята. Ды і ў звычайным жыцці дзяўчына застаецца вясёлай і сонечнай.

Гледзячы на яе, міжволі задумваешся: а можа, вось ён, рэцэпт шчасця — калі ў сур'ёзнай працы можна заставацца дзіцем?
Рагнеда ЮРГЕЛЬ,
студэнтка IV курса Інстытута журналістыкі БДУ.

Открытое акционерное общество «Управление механизации № 91»

Учётный номер плательщика: 100055130

Вид экономической деятельности:

Аренда строительного оборудования

Организационно-правовая форма: частная

Орган управления: Минстройархитектуры

Единица измерения: млн руб.

Адрес: 220030, г. Минск, ул. Комсомольская, 11

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 31 декабря 2014 года

АКТИВЫ	Код строки	На 31 декабря 2014 года	На 31 декабря 2013 года
1	2	3	4
1. ДОЛГОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ			
Основные средства:			
первоначальная стоимость	101	103754	84522
амортизация	102	39279	34290
остаточная стоимость	110	64475	50232
из нее остаточная стоимость ОС, переданных ОАО по договору безвозмездного пользования	110а	-	-
Нематериальные активы:			
первоначальная стоимость	111	13	5
амортизация	112	2	1
остаточная стоимость	120	11	4
Доходные вложения в материальные активы			
первоначальная стоимость	121	11163	9648
амортизация	122	4772	3260
остаточная стоимость	130	6391	6388
в том числе:			
инвестиционная недвижимость	131	6391	6388
предметы финансовой аренды (лизинга)	132	-	-
прочие доходные вложения в материальные активы	133	-	-
Вложения в долгосрочные активы			
Долгосрочные финансовые вложения	150	-	-
Отложенные налоговые активы	160	-	-
Долгосрочная дебиторская задолженность	170	-	-
Прочие долгосрочные активы	180	-	-
ИТОГО по разделу 1	190	70877	56624
2. КРАТКОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ			
Запасы	210	708	1024
в том числе: материалы	211	708	1024
животные на выращивании и откорме	212	-	-
незавершенное производство	213	-	-
готовая продукция и товары	214	-	-
товары отгруженные	215	-	-
прочие запасы	216	-	-
Долгосрочные активы, предназначенные для реализации	220	-	-
Расходы будущих периодов	230	50	62
в том числе: курсовые разницы	231	-	-
Налог на добавленную стоимость по приобретенным товарам, работам, услугам	240	2028	-
Краткосрочная дебиторская задолженность по налогам и сборам в бюджет	250	5476	5685
из нее инновационного фонда Минстройархитектуры	251а	-	-
инвестиционного фонда Минстройархитектуры	252	108	34
Краткосрочные финансовые вложения	260	-	-
Денежные средства и их эквиваленты	270	494	3402
в т.ч. денежные средства на депозитных счетах	271	-	2300
Прочие краткосрочные активы	280	4	-
в том числе недостачи и потери	281	-	-
ИТОГО по разделу 2	290	8760	10173
БАЛАНС	300	79637	66797

Собственный капитал и обязательства	Код строки	На 31 декабря 2014 года	На 31 декабря 2013 года
1	2	3	4
3. СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ			
Уставный капитал	410	15328	15328
Неоплаченная часть уставного капитала	420	-	-
Собственные акции (доли в уставном капитале)	430	-	-
Резервный капитал	440	-	-
Добавочный капитал	450	37239	37341
Нераспределенная прибыль (непокрытый убыток)	460	5105	7033
Чистая прибыль (убыток) отчетного периода	470	-	-
Целевое финансирование	480	-	-
ИТОГО по разделу 3	490	57672	59702
4. ДОЛГОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
Долгосрочные кредиты и займы	510	20820	6091
в т.ч. инновационного фонда Минстройархитектуры	511	-	-
инвестиционного фонда Минстройархитектуры	512	-	-
Прочие долгосрочные обязательства по лизинговым платежам	520	-	-
Отложенные налоговые обязательства	530	-	-
Доходы будущих периодов	540	-	-
в том числе: курсовые разницы	541	-	-
Резервы предстоящих платежей	550	-	-
Прочие долгосрочные обязательства	560	-	-
ИТОГО по разделу 4	590	20820	6091

Собственный капитал и обязательства	Код строки	На 31 декабря 2014 года	На 31 декабря 2013 года
1	2	3	4
5. КРАТКОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
Краткосрочные кредиты и займы	610	333	-
в т.ч. инвестиционного фонда Минстройархитектуры	611	-	-
Краткосрочная часть долгосрочных обязательств	620	-	-
Краткосрочная кредиторская задолженность в том числе:	630	812	1004
поставщикам, подрядчикам, исполнителям по авансам полученным	631	56	39
по налогам и сборам	632	5	17
из нее инновационному фонду Минстройархитектуры	633а	-	-
по социальному страхованию и обеспечению по оплате труда	634	123	157
по лизинговым платежам	635	303	460
собственнику имущества (учредителям, участникам) в том числе: в бюджет	636	-	-
авансовые поступления в счёт вкладов в уставный капитал	637	(129)	1
прочим кредиторам	637а	(129)	-
в т.ч. инвестиционному фонду Минстройархитектуры	637б	-	-
Обязательства, предназначенные для реализации	638	388	176
Доходы будущих периодов	638а	-	-
в том числе: курсовые разницы	640	-	-
Резервы предстоящих платежей	650	-	-
Прочие краткосрочные обязательства	651	-	-
в том числе: курсовые разницы	651	-	-
Резервы предстоящих платежей	660	-	-
Прочие краткосрочные обязательства	660	-	-
ИТОГО по разделу 5	670	1145	1004
БАЛАНС	700	79637	66797

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ за январь – декабрь 2014 года

Наименование показателей	Код строки	За январь – декабрь 2014 года	За январь – декабрь 2013 года
1	2	3	4
Выручка от реализации продукции, товаров, работ, услуг	010	18170	20844
Себестоимость реализованной продукции, товаров, работ, услуг	020	14749	16123
Валовая прибыль (010 - 020)	030	3421	4721
Управленческие расходы	040	(4324)	(4247)
Расходы на реализацию	050	(-)	(-)
Прибыль (убыток) от реализации продукции, товаров, работ, услуг (030 - 040 - 050)	060	(903)	474
Прочие доходы по текущей деятельности	070	196	141
Прочие расходы по текущей деятельности	080	(2488)	(1399)
Прибыль (убыток) от текущей деятельности (± 060 + 070 - 080)	090	(3195)	(784)
Доходы по инвестиционной деятельности в том числе:	100	1949	1452
доходы от выбытия основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	101	176	287
доходы от участия в уставном капитале других организаций	102	-	-
проценты к получению	103	178	71
прочие доходы по инвестиционной деятельности	104	1595	1094
Расходы по инвестиционной деятельности в том числе:	110	(240)	(307)
расходы от выбытия основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	111	2	105
прочие расходы по инвестиционной деятельности	112	238	202
Доходы по финансовой деятельности в том числе:	120	6	-
курсные разницы от пересчета активов и обязательств	121	6	-
из них списанные со счёта 98	121а	-	-
прочие доходы по финансовой деятельности	122	-	-
Расходы по финансовой деятельности в том числе:	130	(2)	(-)
проценты к уплате	131	-	-
курсные разницы от пересчета активов и обязательств	132	2	-
из них списанные со счёта 97	132а	-	-
прочие расходы по финансовой деятельности	133	-	-
Прибыль (убыток) от инвестиционной, финансовой и иной деятельности (100 - 110 + 120 - 130)	140	1713	1145
Прибыль (убыток) до налогообложения (± 090 ± 140)	150	(1482)	361
Налог на прибыль	160	(-)	(242)
Изменение отложенных налоговых активов	170	-	-
Изменение отложенных налоговых обязательств	180	-	-
Прочие налоги и сборы, исчисляемые из прибыли (дохода)	190	(-)	(-)
Прочие платежи, исчисляемые из прибыли (дохода)	200	(-)	(26)
Прибыль (убыток), перераспределяемые в пределах юридического лица	205	-	-
Чистая прибыль (убыток) (± 150 - 160 ± 170 ± 180 - 190 - 200 ± 205)	210	(1482)	93
Результат от переоценки долгосрочных активов, не включаемый в чистую прибыль (убыток)	220	-	(6406)
Результат от прочих операций, не включаемый в чистую прибыль (убыток)	230	-	-
Совокупная прибыль (убыток) (± 210 ± 220 ± 230)	240	(1482)	(6313)
Базовая прибыль (убыток) на акцию, рублей	250	(116)	15
Разводненная прибыль (убыток) на акцию, рублей	260	(116)	15
Руководитель		С.В. Сидяревич	
Главный бухгалтер		Е.В. Минич	

- Организация аукционов
- Оценка всех видов имущества

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА ЗАО «Центр промышленной оценки» (организатор аукциона) по поручению ОАО «ГродноАТЭП» (продавец) проводит повторный открытый аукцион по продаже недвижимого имущества в составе:

Наименование	Инвентарный номер	Общая площадь, кв.м	Адрес	Составные части и принадлежность
Здание административно-хозяйственное	420/С-4164	165,4	Гродненская обл., Лидский р-н, г. Лида, ул. Калинина, д. 45	пристройка (Б2/к), две холодные пристройки (1,2)
Здание диспетчерской	420/С-45379	92,6	Гродненская обл., Лидский р-н, г. Лида, ул. Калинина, д. 45, корп. 1	пристройка (Б1/к), холодная пристройка (1)
Здание заправочной	420/С-44466	20,1	Гродненская обл., Лидский р-н, г. Лида, ул. Калинина, д. 45, корп. 7	-
Здание calorиферной	420/С-44469	12,4	Гродненская обл., Лидский р-н, г. Лида, ул. Калинина, д. 45, корп. 5	-
Здание гаража №2	420/С-4168	1141,5	Гродненская обл., Лидский р-н, г. Лида, ул. Калинина, д. 45	две пристройки (Б1/к, В1/к)
Здание хозяйственного склада	420/С-4163	345,3	Гродненская обл., Лидский р-н, г. Лида, ул. Калинина, д. 45	пристройка (Б1/к), терраса
Здание агрегатное, топливное отделение, электроцех, котельная	420/С-4165	641,7	Гродненская обл., Лидский р-н, г. Лида, ул. Калинина, д. 45	четыре пристройки (Б1/к, В1/к, Г1/к, Д1/к), подвал ((Д1/к))
Насосная	420/С-47232	18,6	Гродненская обл., Лидский р-н, г. Лида, ул. Калинина, д. 45, корп. 6	две пристройки (В1/к, Г1/к), эстакада (Д)
Здание трансформаторной подстанции	420/С-4166	19,6	Гродненская обл., Лидский р-н, г. Лида, ул. Калинина, д. 45	-
Благоустройство	420/С-47234	12628	Гродненская обл., Лидский р-н, г. Лида, ул. Калинина, сооружение благоустройства производственной территории ОАО «ГродноАТЭП»	проезжая часть (А), пешеходная часть (Б), два ограждения (В,Г), трое ворот (в1, в2, в3), четыре калитки (в4, в5, г1, г2)
Водопроводная сеть	420/С-46844	Протяженность - 128,3 м	Гродненская обл., Лидский р-н, г. Лида, ул. Калинина, водопроводная сеть на производственной территории ОАО «ГродноАТЭП»	участок сети от ВК-1 до здания насосной (А), участок сети от здания насосной до здания мастерских (Б)
Канализационная сеть	420/С-46843	Протяженность - 121,59 м	Гродненская обл., Лидский р-н, г. Лида, ул. Калинина, канализационная сеть на производственной территории ОАО «ГродноАТЭП»	участок сети от здания до КК-1(А), участок сети от КК1-КК2-КК3-КК4 до отстойника №3 (Б), участок сети от отстойника №1 - отстойника №2 до КК (В)
Крановая эстакада	420/С-50292	-	Гродненская обл., Лидский р-н, г. Лида, ул. Калинина, крановая эстакада на производственной территории ОАО «ГродноАТЭП»	-

А также зеленые насаждения и электрическая сеть.

Обременения: частичная аренда зданий.

Земельный участок пл. 1,8513 га предоставлен на праве постоянного пользования для обслуживания производственной территории.

Начальная цена с НДС 20% - 4 157 303 040 белорусских рублей.

Задаток 5% от начальной цены лота перечисляется: резидентами РБ на р/с № 3012343260010; нерезидентами РБ в валютном эквиваленте по курсу Нацбанка РБ на дату платежа на в/с: в долларах США (USD) - 3012343265044; в российских рублях (RUB) - 3012343265028; в ЦБУ № 507 г. Минска ОАО «Белинвестбанк», БИК 153001739, УНП 191021390, получатель платежа ЗАО «Центр промышленной оценки».

Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 20 (двадцати) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата за предмет аукциона производится в порядке, предусмотренном в договоре купли-продажи.

Порядок проведения аукциона, оформления участия в аукционе, определения лица, выигравшего аукцион, а также возмещения затрат и вознаграждения за организацию аукциона, оговорен в условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.cpo.by.

Аукцион состоится 13.04.2015 в 14.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, офис 1703. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 10.04.2015 до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, офис 1703.

Тел.: +375 17-280-36-37; +375 29-183-69-71. www.cpo.by. E-mail: auction@cpo.by

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА по продаже земельных участков в частную собственность для индивидуального жилищного строительства в д. Оконо ОРГАНИЗАТОР: СТАЙСКИЙ СЕЛЬСКИЙ ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ

№ лота	Вид аукциона, целевое назначение	Месторасположение земельного участка, его площадь и кадастровый номер	Условия и ограничения	Предварительные расходы по подготовке и изготовлению документации, руб.	Начальная цена, рублей	Сумма задатка, рублей
1	в частную собственность для строительства и обслуживания жилого дома	д. Оконо, ул. Советская, У-1, Лепельского района, площадь 0,2200 га, кадастровый номер 222783605501000125	- водоохранная зона водных объектов вне прибрежных полос (озеро Оконо) - получение победителем аукциона либо единственным участником несостоявшегося аукциона в установленном порядке технической документации и разрешения на строительство	16 580 041	10 000 000	1 000 000
2	в частную собственность для строительства и обслуживания жилого дома	д. Оконо, ул. Советская, У-3, Лепельского района, площадь 0,2100 га, кадастровый номер 222783605501000124	- водоохранная зона водных объектов вне прибрежных полос (озеро Оконо) - получение победителем аукциона либо единственным участником несостоявшегося аукциона в установленном порядке технической документации и разрешения на строительство	16 967 447	10 000 000	1 000 000

1. Аукцион состоится 10 апреля 2015 года в 14.00 по адресу: Витебская обл., Лепельский р-н, аг. Стаи, ул. Лепельская, д. 12.

2. Заявления на участие принимаются по рабочим дням с 8.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 по адресу: Витебская обл., Лепельский р-н, аг. Стаи, ул. Лепельская, д. 12. Последний день приема заявлений - 06 апреля 2015 года до 17.00.

3. К участию допускаются граждане РБ, подавшие заявление установленной формы, внесшие задаток в размере 10% от начальной цены объекта аукциона в кассу Стайского сельисполкома или на расчетный счет 3641319101034 в ЦБУ № 211 филиала № 214 ОАО «АСБ Беларус-

банк» г. Лепель, ул. Гагарина, 1, МФО 660, УНП 300039704. Получатель

- Стайский сельский исполнительный комитет.

4. Для участия в аукционе необходимо предоставить копию документа, содержащего его идентификационные сведения, без нотариального засвидетельствования; представителем гражданина - нотариально удостоверенную доверенность, а также предъявляется паспорт или иной документ, удостоверяющий личность, и копии платежных документов, подтверждающих уплату задатка.

5. Не допускается начало торгов по начальной цене.

6. Оплата стоимости предмета аукциона, расходов по организации

и проведению аукциона, расходов по подготовке и изготовлению документации, расходов на публикацию в средствах массовой информации, подлежащих возмещению победителем, осуществляется в течение 10 рабочих дней со дня принятия решения о предоставлении (передаче в частную собственность) победителю аукциона земельного участка.

7. Всем желающим предоставляется возможность предварительно ознакомиться с документами и земельным участком в натуре.

Контактные телефоны: 8 (02132) 2-49-42; 2-40-60; 8(029) 309-33-58 (велком); 8(029) 890-07-98 (МТС).

«САКАЎШЧЫНА» — БОЛЬ І ПАМЯЦЬ

У нашым Маладзечанскім раёне шмат месцаў, якія нагадваюць пра трагічныя падзеі Вялікай Айчыннай вайны. Напрыклад, мемарыял «Сакаўшчына», куды штогод наведваюцца юныя турысты з цэнтра творчасці дзяцей і моладзі «Маладзік». Усё пачалося амаль трыццаць гадоў таму, калі малады настаўнік геаграфіі Валерый Браніслававіч Трацяк падчас паходаў і экскурсій стаў знаёміць сваіх вучняў з архітэктурнымі і гістарычнымі славутасцямі малой радзімы. Школьніцаў уразіла гісторыя вёскі Сакаўшчына, якую называюць «сястрой Хатыні».

Падчас вайны жыхары вёскі па магчымасці садзейнічалі партызанам у барацьбе з нямецка-фашысцкімі захопнікамі. Калі пра гэта даведаліся акупанты, то спалілі Сакаўшчыну і суседні хутар Клайдуці разам з жыхарамі, якія не паспелі схавацца.

— Мы чулі, як вішчалі свінні, якіх лавілі фашысты, як яны бегалі за авечкамі, — успамінала жыхарка суседняй вёскі Соф'я Іванаўна Раманоўская. — Зрабіўшы сваю страшную справу і пагрузіўшы нарабаваную жывёлу, карнікі паехалі з хутара.

Цяпер на месцы былой вёскі насыпаны курган, на якім устаноўлены абеліск з надпісам: «Вёска Сакаўшчына 11 лістапада 1943 года цалкам знішчана фашысцкімі карнікамі. Памятайце ўсе!». І мы, маладое пакаленне, памятаем! Юныя турысты з «Маладзіка» штогод наведваюць мемарыял, каб ушанаваць памяць жыхароў спаленай вёскі. Вянкі, якія кладуць ля падножжа помніка, па традыцыі робяць сваімі рукамі: звязваюць яловыя галінкі георгіеўскай стужкай.

— У такія моманты я адчуваю значнасць сваіх учынкаў. Нават дождж і

АД ЧЫСТАГА ВЫТОКУ

Летам мінулага года, калі вучні маёй школы хадзілі ў летнік, наша класная кіраўніца паведаміла пра экалагічны лагер, які толькі пачынаў сваю дзейнасць. Мае аднакласнікі і я сама вельмі зацікавіліся і вырашылі прыняць удзел у выратаванні куточка роднай прыроды. Ад нашай школы ўдзел у экалагічным лагэры прынялі пяць вучняў: Аляксандра Лакісава, Уладзіслаў Міхневіч, Ірына Ваштаёнак, Дзмітрый Цівунчык і я, аўтарка гэтых радкоў.

А цяпер усё па парадку. У ліпені мінулага года стартаваў праект пад назвай «Малыя рэкі — вялікія праблемы», які фінансуецца Еўрасаюзам. У вёсцы Германавічы Шаркаўшчынскага раёна быў арганізаваны школьны экалагічны лагер, удзельнікі якога праводзілі маніторынг стану малых рэк басейна Дзісны. Лагер аб'яднаў прадстаўнікоў трох раёнаў: Шаркаўшчынскага, Пастаўскага і Глыбоцкага. Агулам удзел у ім прымалі больш за 80 чалавек.

Работа лагера была спланавана вельмі цікава і насычана. Калі ўсе дабраліся да Германавіч, прайшло ўрачыстае адкрыццё. Потым усё мы пачалі актыўна знаёміцца, разам ставілі палаткі і такім чынам «пабудавалі» цэлы гарадок. Арганізатары мерапрыемства адразу паведамілі нам правілы жыцця лагера, яго мэты і заданні.

Другі дзень пачаўся з ёгі — усё ахвотна разам з трэнерам накіраваліся спасцігаць азы самапазнання. А далей на працягу ўсяго дня праводзіліся найцікавейшыя майстар-класы, абмяркоўваліся розныя тэмы. Гаварылі пра веласпед як пра самы экалагічна чысты від транспарту. Майстар-клас пад назвай «Зялёная карта» падрабязна азнаёміў з правільнай утылізацыяй смецця. Асабліва нас усхвалявала праблема колькасці чыстай пітной вады на Зямлі. Вядома, што ў некаторых краінах існуе яе востры дэфіцыт. Цяпер мы будзем больш уважліва і ашчадна ставіцца да выкарыстання пітной вады і заклікаць да гэтага астатніх.

Пра аўтара

Жаданне стаць журналістам з'явілася ў Юліі два гады таму, калі яна толькі пачынала наведваць цэнтр творчасці дзяцей і моладзі «Маладзік».

— Там я пазнаёмілася з вельмі таленавітымі і творчымі хлопчыкамі і дзяўчаткамі, з якімі ў далейшым вельмі пасябрала. Наталля Віктараўна Шульжыцкая — вопытны педагог, добры і шчыры чалавек. Яна вучыць нас не толькі асновам журналістыкі, але і простым жыццёвым мудрасцям, — кажа 17-гадовая аўтарка.

Дзяўчына таксама спрабавала свае сілы на мясцовым тэлебачанні, нават была вядучай тэлеперадачы. «Працаваць перад камерай нялёгка, але адначасова і вельмі цікава. Я адразу зразумела, што гэта маё».

Як лічыць Юлія, галоўнае — мець мэту і ніколі не адступаць ад яе, упэўнена крочыць наперад. Застаецца дадаць, што дзяўчына прымала ўдзел і ў мінулым нашым творчым конкурсе.

халоднае надвор'е не перашкода, калі робіш справу дружнай камандай, — падзялілася думкамі Лізавета Таўген, адна з удзельніц выездаў да кургана.

Турыстычны паход заўсёды суправаджаецца экалагічнай акцыяй. Справа ў тым, што непадалёк працякае рака Уша і ёсць невялікае возера, якія ў сезон прывабліваюць мноства адпачывальнікаў. Вось пасля іх і застаюцца раскіданыя бутэлькі, паперкі, упакоўкі ад чып-

саў. Маладыя людзі збіраюць смецце ў пакеты і выносяць яго з сабой.

Не ўкладаецца ў галаве, як можна апаганьваць такое месца. Летась юныя вандроўнікі з вялікім здзіўленнем убачылі непадалёк злаваныя лаўкі. А вось некалькі гадоў таму адбыўся яшчэ больш жудасны выпадак: нейкія падлеткі, мяркуючы па надпісах, прама на помніку пакінулі сляды сваёй прысутнасці. Абуранню не было мяжы. Што магло падштурхнуць да такога вандалізму? Чорную фарбу самастойна сцерці не атрымалася, таму педагог і навучэнцы звярнуліся да мясцовых улад, якія аператыўна прынялі меры.

Такія месцы, як Сакаўшчына, з'яўляюцца часцінкай гісторыі нашай Радзімы. І мяне, як прадстаўніка маладога пакалення, хвалюе, што з імі будзе далей. Мне б хацелася звярнуцца да сваіх аднагодкаў: няхай прыклад нашых герояў, маладзечанскіх турыстаў, заахваціць вас на добрыя і важныя справы. Усё роўна якія: прыборка тэрыторыі або дапамога ветэрану — галоўнае, каб яны былі ад душы.

Юлія СТРЫГА,
вучаніца 11 класа
Лебедзеўскай СШ
Маладзечанскага раёна.
Фота з архіва «Маладзіка».

Пра аўтара

Надзея не толькі займаецца ў школе на «выдатна», але і паспявае весці актыўную грамадскую дзейнасць. Так, з гэтага навучальнага года дзяўчына з'яўляецца старшынёй школьнай «пяравічкі» БРСМ.

— Скончыла дзіцячую музычную школу па класе акардыёна. Люблю спяваць і танцаваць. Наведваю школьны вакальна-інструментальны ансамбль «Штурм». Некалькі гадоў займалася ва ўзорным калектыве «Маленькая фея» шаркаўшчынскага Дома культуры, — гаворыць пра сябе 16-гадовая аўтарка.

Яшчэ дзяўчына спрабуе пісаць нататкі ў раённую газету, бо пасля заканчэння школы марыць вучыцца ў Беларускай дзяржаўнай універсітэце — у Інстытуце журналістыкі.

экалагічны маніторынг малых рэк, хутка рэгістраваць атрыманыя аналізы ў сеціве.

На наступны дзень раніцай мы адправіліся на бераг Дзісны, дзе настаўнікі навучылі нас, школьнікаў, экалагічнаму маніторынгу рэк. Падчас яшчэ аднаго майстар-класа мы пад кіраўніцтвам прадстаўніка грамадскага аб'яднання «Ахова птушак Бацькаўшчыны» Дзяніса Кіцеля навучыліся майстраваць домік для гогаля. Увечары прайшла экскурсія па гістарычным парку з наведваннем касцёла і іншых цікавых месцаў Германавіч. Надоўга запомніцца нам і барбекю-вечарына. Весела было ўсім разам смажыць сасіскі на агні, нанізаўшы іх на доўгія дубчыкі. А назіраць за іскрынкамі, якія ўздымаліся ў неба так рамантычна!

Асабліва нас усхвалявала праблема колькасці чыстай пітной вады на Зямлі. Вядома, што ў некаторых краінах існуе яе востры дэфіцыт. Цяпер мы будзем больш уважліва і ашчадна ставіцца да выкарыстання пітной вады і заклікаць да гэтага астатніх.

Але як бы ні было прыемна знаходзіцца ў летніку, набліжаўся час развітання. У апошні дзень мы разам распланавалі дзейнасць экалагічных пастоў школьных экалагічных клубаў. Настаў момант урачыстага падвядзення вынікаў. Кожны з нас атрымаў ганаровую грамату за актыўную дзейнасць у працы экалагічнага лагера. Пасля заканчэння ўрачыстай цырымоніі закрыцця кожны прымацаваў адзін аднаму аркуш паперы на спіну... каб напісаць пажаданні. Цяпер у кожнага з нас ёсць частка цёплай атмасферы лагера, нават нагледжаны на тое, што жывём мы ў розных гарадах. Раставанне

было вельмі цяжкім, бо за такі невялікі прамежак часу ўсе разнаёміліся і пасябралі. Але мы не страцілі нігачкі сувязі. Часта гутарым з дапамогай інтэрнэту ў нашай групе «УКантакце» «Малыя рэкі — вялікія праблемы».

...Пасля заканчэння летніка прайшоў час. Нам вельмі хацелася сустрэцца з настаўнікамі, арганізатарамі і сябрамі, з якімі правялі чатыры незабыўныя дні. І вось аднойчы ў сеціве з'явілася навіна. Стваральнік праекта Ірына Іванова напісала пра тое, што ў кастрычніку ў Пастаўскім, Глыбоцкім і Шаркаўшчынскім раёнах пройдзе чарговая акцыя па ачыстцы малых рэк.

На гэты раз мы, юныя экалагі, «змагаліся» з бытавымі забруджваннямі рачулкі Янка, якая упадае ў паўнаводную Заходнюю Дзвіну. Сумеснымі намаганнямі навялі парадак на прыбярэжнай тэрыторыі. Бытавога смецця на беразе маленькай рэчачкі было вельмі шмат. Надвор'е нас не падвяло, і працаваць пад яркім восенскім сонцам разам з аднакласнікамі, сябрамі і педагогамі было толькі ў радасць. Пасля гэтага адправіліся рабіць барбекю. Тады нас аб'ядноўвала не толькі агульная справа, але і сяброўскія размовы ля вогнішча.

Падчас акцыі быў вызначаны ўзровень забруджвання і хімічны састаў вады ў рацэ Янка. Для гэтага мы скарысталіся кампактнымі хімічнымі лабараторыямі і планшэтамі.

Вельмі прыемна, што, дзякуючы лагэру, мы навучыліся не толькі берагчы навакольны свет, але і набылі шмат сяброў. Гэта не толькі нашы ровеснікі, але і людзі старэйшага ўзросту.

У нас засталася шмат прыемных, цёплых успамінаў. А зусім нядаўна нам паведамілі пра тое, што цудоўны праект будзе існаваць яшчэ пяць гадоў.

Надзея БУЛКІНА,
вучаніца 10 класа СШ №1
г.п. Шаркаўшчына.

У родных сценах

ВЕЛЬМІ ПАТРЭБНЫЯ ЎРОКІ

Гісторыя нашай гімназіі, якой сёлета спаўняецца 91 год, — гэта гісторыя жыцця людзей, што аддалі свае сілы, веды, умённі на росквіт школы, на выхаванне дастойных пакаленняў вучняў. Іх імёны захоўваюцца не толькі на паперы, але і ў сэрцы кожнага з нас. Ва ўсіх вучняў на слыху і імёны знакамітых выпускнікоў як даванай, так і пасляваенай школы: **Аляксандра Журыка, Андрэя Курэйчыка, Анатоля Ляўкова, Артура Вольскага і іншых.**

Рыма Шаршнёва — адважная партызанка, якая закрыла сабой амбразуру фашысцкага дзота, выратаўваючы камандзіра партызанскага атрада, была выпускніцай школы № 25 імя А. Чарвякова, што існавала яшчэ да вайны. Да 20-годдзя Перамогі ў 1965 годзе Указам Прэзідыума Вярхоўнага Савета БССР новай школе было прысвоена імя гэтай адважнай гераіні.

Дзень памяці Рымы Шаршнёвай адзначаецца кожны год, і гэты не быў выключэннем. Навучэнцы сустрэліся з роднымі і блізкімі Рымы Іванаўны, якія заўсёды з'яўляюцца шануюнымі гасцямі ў нашай школе. Прыязджала дэлегацыя з Любані з гімназіі №1, вучні якой даглядаюць магілу слаўтай партызанкі. На свяце прысутнічалі ветэраны Вялікай Айчыннай вайны і працы, колішнія непаўналетнія вязні. Перад гэтым быў праведзены месячнік, прысвечаны Рыме Іванаўне. Рыхтаваліся літаратурна-музычная кампазіцыя, конкурсы «баявых лісткоў», найлепшых сачыненняў і вершаў. Гэты дзень памяці быў асабліва ўрачысты, бо супаў яшчэ з адным святам — Днём гімназіста. Напэўна, ён самы запамінальны для вучняў.

У гімназіі ёсць свой гісторыка-краязнаўчы музей, створаны 27 гадоў таму Алінай Казіміраўнай Пахвалёнай. У 2010 годзе ён атрымаў званне народнага. У музеі змешчаны ўнікальныя экспанаты, сабраныя некалькімі пакаленнямі выпускнікоў, іх бацькоў і настаўнікамі. Ёсць экспазіцыі па этнаграфіі, партызанскім руху, гісторыі школы. Назапашаная інфармацыя — добры памочнік у выхаваўчым працэсе.

У гімназіі я праводжу палову жыцця, таму люблю яе так, як і свой дом. Там я атрымліваю разнастайныя веды, якія дапамогуць абраць і асвоіць вызначаную прафесію і знайсці сваё месца ў жыцці.

Праўду кажуць, што мы пачынаем штосьці цаніць толькі тады, калі страцім. З якім сумам і ўсмешкай мы глядзім зараз на тых, каму да выпуску засталася некалькі гадоў. Яны ўжо стаміліся вучыцца, рана ўставаць... Яны не разумеюць, што маюць! А наперадзе ў іх яшчэ цэлае школьнае жыццё, складанае, але цікавае! Як сказаў Георгій Марчук у адным са сваіх канонаў, «пачынаецца новы дзень салодкай катаргі, якую называюць жыццём». Мы пачынаем шанаваць гімназію толькі цяпер, калі набліжаюцца экзамены і выпускны вечар.

Аглядаючыся, я магу з упэўненасцю сказаць, што гэта было цудоўнае школьнае жыццё! У ім было усё: і радасці, і перамогі, і паражэнні.

Гімназіі я б пажадала таленавітых вучняў. Каб гімназісты з запалам прыходзілі ў спартыўныя секцыі, захапляліся танцамі і музыкай, займаліся самакіраваннем і заўлялі пра сябе як асобы.

Юлія ХМЕЛЬ,
вучаніца 11 класа гімназіі №25 г. Мінска.

SEX=БАЛАСЫ

СМЕХ СКРОЗЬ СЛЁЗЫ

Гэтая навіна не прэтэндуе на планетарны маштаб, але асабіста мяне, чалавека даволі камунікабельнага, які любіць жарты, гумар увогуле ва ўсіх яго праявах, яна зачэпіла. Дык вось, адна 50-гадовая жыхарка Вялікабрытаніі забараніла сабе... усміхацца. Прычым зрабіла гэта яшчэ 40 гадоў (!) таму, бо, як яна сама лічыць, вынайшла вось такі арыгінальны спосаб захаваць маладосць і прыгажосць. Жанчына сцвярджае, што навучылася кантраляваць мышцы твару (ніякіх хірургічных умяшанняў): не ўсміхаецца — значыць, няма ніякіх маршчын. Майляў, ніякі крэм не можа сапернічаць з яе падыходам да амаладжэння. Не, зразумела, што ж для прыгожага полу можа быць больш страшным... Толькі чаму такім спосабам? Як у тым анекдодзе: «На дзяўчат грамадства аказвае каласальны ціск, прымушаючы іх быць стройнымі і прывабнымі. Але некаторыя малайцы — супраціўляюцца!» Таму пачну словамі цюменскай каманды КВЗ «Саюз»: «Прабачце!» — «За што?» — «Загадзя!»

Фота Сяргея Нікалаевы

Было б зразумела, калі б англічанка пайшла на такі крок бліжэй да юбілею. Па прычыне: у такім узросце (пардон) усе сродкі добрыя. Памятаецца эпізод з савецкага фільма «Самая абаяльная і прывабная»? Сяброўка галоўнай гераіні Ключавай псіхолаг Сусана ўзялася дапамагчы той наладзіць асабістае жыццё, і па сцэнарый сужэнца Сусаны сустракае на аўтамабілі дзяўчыну на вагах яе калега па працы — каб справакаваць цікавасць з боку мужчынскай паловы калектыву. «А можна мне ім памахаць?» — «А Сусана дазволіла?» — «Не». — «Тады не трэба. Ніякай самадзейнасці. Усё ж такі гэта навука!» А тут, уявіце сабе, 10-гадовая дзяўчынка дае сабе зарок не ўсміхацца!.. Гэта ж сапраўдны трэш, проста як у фільмах! У эпізодзе прыёму на працу гераіні Уіла Сміта з «Людзей у чорным» страляе ў цыры ў выяву... дзяўчынку. І тлумачыць, што ўсе пачвары вакол яе насамрэч бяскрыўдныя (у адной жывот баліць, другая проста так выглядае, трэцяя на тэлеграфічным слупе спартыўнымі практыкаваннямі займаецца), а вось што робіць дзіця ноччу ў гэтым квартале з падручнікам па квантавай фізіцы ў руках — вялікае пытанне.

Пішучы, што нават такая радасная падзея ў жыцці, які нараджэнне ўласнага дзіцяці не прымусіла англічанку ўсміхнуцца. На ўсіх вечарынах жанчына прысутнічае з каменным выразам твару. («Дзяўчына несвоечасова зрабіла каменны твар і патанула»). Ёй лёгка стрымліваць сябе, нават калі сапраўды становіцца смешна: адбіваецца навучанне ў каталіцкай школе, дзе былі строгія парадкі. Пры гэтым сама яна сцвярджае, што ніякіх дэфектаў не мае і не пазбаўлена пачуцця гумару, проста выглядае сумна... «Вы такая прыгожая, разумная. З пачуццём гумару. І вочы, і фігура — усё цудоўна!» — «Дзякуй, я кранутая. — «Гэта мы таксама заўважылі...»

Не, я разумею, што ўспрыманне гумару ў мужчын і жанчын можа трохі адрознівацца. Як і логіка. Прыкладна як у выступленні каманды КВЗ «Зборная Пяцігорска» з удзелам спявачкі Ларысы Долянай, якая па сцэнарый была судзейкай Вольгі Картунковай па дачы... Жанчыны крыху пасварыліся, потым памірыліся, выпілі хатняй наліўкі, і Доляна заспявала: «Усе мы бабы!» — «Пачакай, Ларыса, гэта ж песня Алегравай!» — «Жанчына выпіла — жанчына хоча пець Алегравай!» Неяк у адным з выпускаў «Баласаў» я раскажаў анекдот пра тое, як небяспечна ўстаўляць палец у пярсцёнак, які «актывізаваў». Некалькі каляжанак перапыталі ў мяне, у чым тут аснова. Расказаў хлопцам, тыя адразу дружна ў голас рассямяляліся. Гэта не азначае, што жаночая палова не зразумела жарта. Яны яго не ўспрынялі, скажам так. А вось гэты ім, напэўна, спадабаецца. «Дзяўчатам, як правіла, абьяжылі ўнутраны свет мужчыны. Ім бы толькі праз боршч яго ў ложак зацягнуць і кінуць. А мужчына потым пакатуе». Таму галоўнае паспрабаваць зразумець, што патрэбна жанчыне.

Гэта я да чаго? На маю думку, прадстаўнік моцнай паловы чалавецтва павінен умець страляць, трымаць у руках сякеру, а пры неабходнасці — звярнуць з апошняй кашу. Калі не атрымліваецца нічога з пералічанага, тады зрабіць гэта ўсё так, каб твая жанчына хаця б пасмяялася. («Гэты шнар у цябе на твары, гэта...» — «Падушка!» — «Божухна, а гэта, гэта...» — «Ад канапы». — «Мой герой!») Ключавое слова тут «твая», г.зн. смех павінен быць добрым і не нагадваць сітуацыю з анекдота: «Самка багалола вельмі здзіўлялася, калі ўбачыла свайго колішняга». Тым больш, як некалі гаварылі, дзесяць хвілін смеху замяняе шклянку смятані і можна будзе абыйсціся без кашы. Можа, бедная англічанка не сустрэла таго, хто б мог яе па-сапраўдному рассямяшыць? Яна сёння, дарэчы, не ў шлюбе (я чамусьці не здзіўлены), хоць зноў жа сцвярджае, што кавале-раў яе «асабліваць» не засмучае. («Вось сустракаешся ты ў першы раз з дзяўчынай, кажаш ёй пра тое, якім жа дурнем быў папярэдні хлопец, які яе страціў, а потым праходзіць час і ты разумееш, што дурань — гэта зусім не той хлопец...»)

А, здагадаўся!.. Мабыць, бедная кабетка не ўсміхаецца, бо насамрэч сама баіцца паказацца смешнай. Што тут скажаш? «Дзяўчаты, якія пла-цяць самі за сябе, начуюць там, дзе прапісаны». Калі ж сур'ёзна, дазволю сабе завяршыць нататкі проста, але геніяльнай фразай з «Таго самага Мюнхгаўзена». Няхай яна была сказана крыху з іншай нагоды, але за-канчваецца ўніверсальнай парадай. Памятаецца: «Разумны твар — гэта яшчэ не прыкмета розуму. Усе глупствы на зямлі здзяйсняюцца менавіта з гэтым выразам твару. Усміхайцеся, спадарства... Усміхайцеся...» Нават нягледзячы на маршчыны.

Кастусь ХАЦЕЛАЎ-ЗМАГЕЛАЎ.

«Каб здзівіць, трэба быць самародкам»

(Заканчэнне.

Пачатак на 1-й стар. «ЧЗ».)

...Сустракаемся ў офісе «Гранд Мюзік», і хаця наш герой — чалавек заняты, ён гасцінна прапануе мне каву і цікавіцца, як справы. Сам жа адзначае:

— Увесь час — на чамаданах паміж Мінскам і Масквой, але за два гады ўжо прывычаўся да такога ладу жыцця. Нейкі перыяд я жыў у Маскве, а цяпер сітуацыя складваецца так, што трэба быць і тут, і там. Без адпачынку, мабыць, не справіўся б з тымі нагрузкамі, якія прысутнічаюць у маёй працы. Бываюць дні, калі я выключаю тэлефон, бо не жадаю нікога бачыць і чуць. Хочацца пабыць аднаму, сабрацца з думкамі, скласці планы на новы тыдзень.

Тут зробім невялікае адступленне, каб раскажаць пра некаторыя акалічнасці з біяграфіі Андрэя, якія вызначылі яго выбар прафесійнай дзейнасці. Пачалося ўсё яшчэ ў Гродне, у школьныя гады, калі на днях самакіравання ён быў «дырэктарам школы», калі з аднакласнікамі і сябрамі ладзілі розныя мерапрыемствы і фестывалі. Хлопец не быў выдатнікам, але яго ведалі як вучня з актыўнай пазіцыяй. У некаторых ён нават быў запісаны ў тэлефон-не як «Андрэй БРСМ». Менавіта гэтая маладзёжная арганізацыя дапамагла яму раскрыць у сабе арганізатарскія здольнасці. А дадайце сюды яшчэ кампанію сяброў, якія захапляліся рэпам... Андрэй пяць гадоў працаваў у начным клубе, потым — на тэлеканале «Гродна», дзе займаўся рэкламай, арганізоўваў розныя святы. Як вынік, аднойчы яму прапанавалі пераехаць у Мінск і стаць дырэктарам спявачкі Ларысы Грыбалёвай.

«Бываюць дні, калі я выключаю тэлефон, бо не жадаю нікога бачыць і чуць. Хочацца пабыць аднаму, сабрацца з думкамі, скласці планы на новы тыдзень».

— Па жыцці вы чалавек адкрыты?

— Узгадваю, як было раней, і разумею, што меў больш сяброў. Многія аддаліся, ды і я стаў больш пераборлівым у выбары людзей, з якімі будуў стасункі. Чаму так склалася, не ведаю. Можа, прычына часткова і ў тым, што я па характары дамашні чалавек і мне камфортней сам-на-сам... Мая праца — гэта спалучэнне творчасці і бізнесу. Калі справа тычыцца першай, то тут можна даць выхад эмоцыям. А што да бізнесу, тут іх быць не павінна. Гэтыя два станы ў мяне чаргуюцца.

— Вы не задумваліся аб тым, чаму людзі з вашага ранейшага акружэння цяпер не з вамі? Можа, вы не вытрымалі выпрабаванне поспехам?

— Па жыцці той ці іншы крок я раблю не дзеля грошай. Для мя-

не заўсёды галоўным было ўласнае развіццё... Калі ж нехта цягне мяне назад альбо не разумее маёй пазіцыі, то з часам у такой кампаніі мне становіцца не цікава. Людзі са свайго боку мяне не разумеюць, і, як вынік, пачынаюцца крыўды, зайздрасць — словам, з'яўляюцца не тыя эмоцыі, якія спрыяюць захаванню адносінаў. Па-другое, я ў сваім руху наперад без шкадавання спальваю ўсе масты. Не скажу, што ганаруся гэтым. Я цяну людзей, з якімі вырас і прайшоў розныя сітуацыі, таму, сустракаючыся, заўсёды вітаюся і цікаўлюся іх справамі. Не магу сказаць, што нехта з майго былога акружэння не прайшоў выпрабаванне поспехам. Гэта паняцце наогул вельмі адноснае.

— Магчыма, такія паводзіны ўвасабляюць для вас свабоду. Ці ў гэтай паняцце вы ўкладаеце нешта іншае?

— Я з тых, каму важна дзяліцца, размаўляць, раіцца. Свабода — паняцце вельмі неадназначнае. Нехта лічыць, што свабодным чалавека робяць грошы, бо ты можаш дазволіць сабе шмат. А іншыя скажуць, што свабода — гэта магчымаць прымаць самастойныя рашэнні... А для мяне яна асацыіруецца са здароўем. Таму што калі ты здаровы, то здольны вырашыць любое пытанне, знайсці час для працы, кахання, сяброў — для ўсяго.

— Нядаўна вы адзначылі 30-годдзе. Як успрымаеце гэтую жыццёвую мяжу?

— Я наогул лічу, што ўзрост упрыгожвае мужчыну. Але мужчына — гэта адказнасць, учынік, дабрабыт. Паўгода таму я ўяўляў, як з размахам буду святкаваць дзень нараджэння, але чым бліжэй ён быў, тым менш жадання было яго адзначаць. І ў выніку я проста праўёў гэты дзень дома з самымі блізкімі людзьмі. Чаму? Таму што не бачу прычын радавацца, я застаюся незадаволеным сабой.

— На Нацыянальнай музычнай прэміі вы былі сярод намінантаў як «Найлепшы прадзюсар года»...

Фота Паўла Палацківа

— Безумоўна, прыемна, што праца маёй каманды і мая не засталіся незаўважанымі. Намінацыя — важная ацэнка работы нашага цэнтра. Адчуваў хваляванне. Але, прыехаўшы дадому, я задумаўся: ці патрэба ў Беларусі такая намінацыя? У кожнага з нас розныя мэты. Нехта піша добрыя песні і прадае іх, іншыя робяць удалы піяр для прасоўвання артыста, трэція наогул займаюцца самапіярам. Як жа вызначаць найлепшага?

— Класічнае пытанне: ці існуе беларускі шоу-бізнес?

— Калі людзі кажуць, што ў Беларусі няма шоу-бізнесу, на мой погляд, яны дылетанты. У нас ёсць артысты, і яны ствараюць сёння прадукт, думаючы, ці спадабаецца ён спажыўцу, ці возьмуць яго для ратацыі на радыё і на тэлебачанне, ці вернуцца грошы, якія выдаткоўваюцца на падрыхтоўку артыста, яго кліпы, песні... У нас, бясспрэчна, ёсць шоу-бізнес, проста мы адстаём па некаторых пазіцыях, але ідзём сваім шляхам. Важна больш працаваць, нешта ствараць, а не сядзець і разважаць.

— Што неабходна сёння для паспяховага прасоўвання артыста?

— У кожнага артыста ёсць свая аўдыторыя. І для паспяховага прасоўвання неабходны два складнікі — эфектыўная праца каманды і грамаднае выдаткоўванне грошай. Ці варта сёння здымаць кліп проста для таго, каб ён быў, калі няма дзе яго паказаць? Рабіць нешта толькі для самалюбавання (я кажу і пра кліпы, і пра вокладкі глянцавых часопісаў і гэтак далей) — не значыць дасягнуць поспеху. Запатрабаванае — гэта гастроля, таму наша галоўная задача — іх арганізаваць. Зрабіць так, каб на канцэрты прыйшлі людзі, а мы маглі ім даць якасны прадукт.

— Вы зацікаўлены ў «адкрыцці» маладых артыстаў?

— Прысці да нас можа кожны. Але каб я зацікавіўся артыстам, ён павінен быць самародкам. Сёння ўжо нікога не здзіўняе проста прыгожым голасам і знешнасцю. Бывае, што я і сам магу прыйсці да чалавека, адчуваючы, што ў ім ёсць патэнцыял.

— Летас напярэдадні нацыянальнага адбору на «Еўрабачанне» вы з Аляксандрам Рыбаком стварылі гурт Milki. Якая перспектыва чакае дзяўчат?

— Спачатку мы ставілі задачу паехаць на «Еўрабачанне». І сёння ўпэўнены, што ход быў правільны. Але склалася, як склалася. З дзяўчатамі мы працягваем працаваць. У нас ёсць стратэгія, планы на конт музычнага матэрыялу, запланаваныя гастроля па Расіі сумесна з Аляксандрам. Таму гісторыя гурта працягваецца...

Алена ДРАПКО.

ЧЫРВОНКА
ЧЫРВОНАЯ ЗМЕНА

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ №12

ад 19 лютага 2009 года выдана

Міністэрствам інфармацый Рэспублікі Беларусь.

Заснавальнікі газеты —

Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда»,

грамадскае аб'яднанне «Беларускі рэспубліканскі саюз моладзі».

Дырэктар — галоўны рэдактар

КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.

Адказныя за выпуск: рэдактар аддзела

Надзея НІКАЛАЕВА, рэдактар аддзела Сяргей РАСОЛЬКА.

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

Адрас рэдакцыі: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10А.

Кантактныя тэлефоны: 292 44 12, 287 17 41.

e-mail: info@zvyazda.minsk.by

Газета адрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве

«Выдавецтва «Беларускі Дом друку».

ЛД №02330/0494179 ад 03.04.2009.

220013, г. Мінск, пр. Незалежнасці, 79.

Тыраж 20.012.

Гумар падпісаны ў 19.30 11.03.2015 г.

ПРАВИЛА РЕКЛАМНОЙ ИГРЫ «Счастливая покупка №2»

Настоящие правила проведения рекламной игры (далее – Правила) разработаны в соответствии с Положением о проведении рекламных игр на территории Республики Беларусь, утвержденным Указом Президента Республики Беларусь от 30.01.2003 №51 (с изменениями и дополнениями), и определяют порядок проведения рекламной игры «Счастливая покупка №2» (далее – Игра или рекламная игра).

1. Организатор

1.1. Организатором рекламной игры является Совместное общество с ограниченной ответственностью «КонтеТрейд», УНП 590701005 (далее – Организатор), зарегистрированное в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей за №590701005. Юридический адрес Организатора: Республика Беларусь, 230026, г. Гродно, ул. Победы, 30.

2. Наименование рекламной игры

2.1. Настоящая рекламная игра называется «Счастливая покупка №2».

3. Территория проведения рекламной игры

3.1. Рекламная игра проводится на территории Республики Беларусь.

4. Срок начала и окончания рекламной игры

4.1. Рекламная игра проводится с 23 марта 2015 г. по 24 июля 2015 г.

5. Цель проведения рекламной игры

5.1. Рекламная игра проводится с целью стимулирования продаж продукции торговых марок «Conte Elegant», «DiWaRi», «Conte Kids», произведенной ООО «Конте Спа».

6. Комиссия по проведению рекламной игры

6.1. Для проведения Игры Организатор создает комиссию по проведению рекламной игры (далее – Комиссия) в следующем составе:

Председатель Комиссии – Степанов Борис Борисович, ООО «Конте Спа», менеджер по информационным технологиям;
Члены Комиссии:

Петровский Евгений Михайлович, ООО «КонтеТрейд», директор;
Клей Елена Леонидовна, ООО «КонтеТрейд», специалист по рекламе;

Наскевич Татьяна Николаевна, ООО «Конте Спа», специалист по рекламе;

Мисюкевич Татьяна Александровна, ООО «КонтеТрейд», специалист по кадрам.

7. Участники рекламной игры

7.1. В рекламной игре могут принимать участие совершеннолетние граждане Республики Беларусь, постоянно проживающие на территории Республики Беларусь, а также иностранные граждане и лица без гражданства, имеющие вид на жительство на территории Республики Беларусь и постоянно проживающие на территории Республики Беларусь.

7.2. Участником рекламной игры не может быть лицо, состоящее в трудовых отношениях с Организатором, супруг (супруга) такого лица, его близкие родственники, а также лица, находящиеся с таким лицом в отношениях свойства.

8. Порядок участия в рекламной игре

8.1. Для участия в рекламной игре участнику в период с 23 марта 2015 г. по 31 мая 2015 г. включительно необходимо выполнить следующие действия:

8.1.1. приобрести продукцию торговых марок «Conte Elegant», «DiWaRi», «Conte Kids» (далее – Игровая продукция), произведенную ООО «Конте Спа»;

8.1.2. вырезать только с ЛИЦЕВОЙ СТОРОНЫ индивидуальных упаковок Игровой продукции логотипы любых торговых марок: «Conte Elegant», «DiWaRi», «Conte Kids»;

8.1.3. вложить вырезанные логотипы в количестве 3 (три) штуки в почтовый конверт;

8.1.4. на почтовом конверте разборчиво написать следующие данные:

1) фамилия, имя, отчество (полностью без сокращений);
2) точный почтовый адрес: почтовый индекс (желательно), область (желательно), район (желательно), населенный пункт, улица, дом, корпус (при наличии), квартира (при наличии);
3) номер своего мобильного телефона (можно вложить внутрь конверта);

8.1.5. отправить письмо Организатору по адресу: 230026, г. Гродно, а/я «Счастливая покупка».

8.2. К участию в рекламной игре дополнительно допускаются письма, поступившие на а/я «Счастливая покупка» с 1 января 2015 г. по 22 марта 2015 г., направленные участниками для участия в рекламной игре «Счастливая покупка продолжается», которая не проводилась.

8.3. К участию в рекламной игре не принимаются:

8.3.1. письма, полученные Организатором ранее 1 января 2015 г. и позднее 2 июня 2015 г. (дата получения определяются по почтовому штемпелю получения);

8.3.2. письма, отправленные по почте не с территории Республики Беларусь (пункты отправления определяются по почтовому штемпелю отправления на конверте);

8.3.3. письма, в которых указано два и более участника рекламной игры;

8.3.4. письма, заполненные неразборчиво либо неполно в соответствии с пунктом 8.1.4. настоящих Правил.

8.4. Каждый участник Игры может принимать участие в Игре неограниченное количество раз при условии покупки нужного количества Игровой продукции и выполнения требований, необходимых для участия в Игре.

9. Призовой фонд

9.1. Призовой фонд рекламной игры составляет сумму в размере 600000000 (шестьсот миллионов) белорусских рублей формируется за счет денежных средств Организатора.

9.2. Призовой фонд состоит:

№	Категория приза	Наименование	Количество призов	Сумма, бел. руб.	Всего, бел. руб.
1.	Главный приз	Денежное вознаграждение в размере 100 000 000 белорусских рублей	2	100 000 000	200 000 000
2.	Приз первой категории	Денежное вознаграждение в размере 1 000 000 белорусских рублей	200	1 000 000	200 000 000
3.	Приз второй категории	Денежное вознаграждение в размере 500 000 белорусских рублей	400	500 000	200 000 000
Итого					600 000 000

10. Место, даты, время и порядок проведения розыгрышей призового фонда, порядок определения победителей рекламной игры

10.1. Розыгрыши призового фонда проводятся по адресу: Республика Беларусь, г. Гродно, ул. Замковая, д. 7, ком. ООО «КонтеТрейд».

10.2. Розыгрыши проводятся 6 мая 2015 г., 4 июня 2015 г.:

Таблица 1. Розыгрышей призов

Розыгрыш №	Дата и время розыгрыша	Участвуют письма, полученные в период	Наименование приза	Количество призов
1.	06.05.2015 9.30	23.03.2015–30.04.2015 и 01.01.2015–22.03.2015 (в соответствии с п.8.2. Правил)	Главный приз	1
			Приз первой категории	100
			Приз второй категории	200
2.	04.06.2015 9.30	01.05.2015–02.06.2015	Главный приз	1
			Приз первой категории	100
			Приз второй категории	200

10.3. Механика проведения розыгрышей

10.3.1. До проведения розыгрышей все письма, поступающие в адрес Организатора, проверяются на соответствие требованиям, изложенным в пунктах 8.3.1-8.3.4 настоящих Правил, за исключением наличия на конверте(либо внутри конверта) информации о номере мобильного телефона участника. Каждому письму, допущенному к участию в рекламной игре, присваивается порядковый номер (далее – Уникальный номер), который проставляется на конверте письма.

10.3.2. В день проведения розыгрыша Организатор распечатывает списки Уникальных номеров, участвующих в розыгрыше (далее – Список для розыгрыша). Все печатные страницы Списка для розыгрыша пронумеровываются в порядке возрастания без пропуска номеров. Каждая печатная страница содержит 6 (шесть) столбцов и 50 (пятьдесят) строк, пересечение которых образует ячейку (на одной печатной странице содержится 300 (триста) ячеек). Все ячейки на одном листе пронумеровываются от 1 (одного) до 300 (трехсот) (далее – номер ячейки на странице). Вначале нумеруются все ячейки первого столбца, затем второго и т.д. В каждую ячейку заносится один Уникальный номер.

10.3.3. Определение выигрышных Уникальных номеров и выявление участников, приславших письма соответствующих выигрышным Уникальным номерам, проводится в несколько этапов:

10.3.3.1. Определяется номер страницы Списка для розыгрыша. Для этого в лототрон засыпаются и перемешиваются карточки с номерами страниц, соответствующих количеству печатных страниц Списка для розыгрыша. Председатель Комиссии случайным образом выбирает карточку, содержащую номер печатной страницы.

10.3.3.2. Для выбранной страницы определяется номер ячейки на странице. Для этого в лототрон засыпаются и перемешиваются карточки с номерами от 1 (одного) до 300 (трехсот). В случаях, если на предыдущем этапе была выбрана последняя страница Списка для розыгрыша, в лототрон засыпаются карточки с номерами ячеек, которые заполнены Уникальными номерами. Председатель Комиссии случайным образом выбирает карточку, содержащую номер ячейки на странице.

Уникальный номер, находящийся в выбранной ячейке, признается выигрышным.

10.3.3.3. Входе розыгрышей Главных призов, Призов первой и второй категории Уникальный номер может признаваться выигрышным только один раз. При повторном выпадении Уникального номера Председатель Комиссии вытягивает из лототрона следующую карточку с номером ячейки на странице.

10.3.3.4. Каждое письмо, соответствующее выигрышному Уникальному номеру, проверяется членами Комиссии на соответствие требованиям пункта 8 настоящих Правил. В случае несоответствия письма вышеуказанным требованиям оно исключается из розыгрыша, а выигрышный Уникальный номер признается недействительным. Отсутствие на конверте(либо внутри конверта) информации о номере мобильного телефона участника не является основанием для признания выигрышного Уникального номера недействительным.

10.3.3.5. На основании информации, размещенной на конвертах, соответствующих выигрышным Уникальным номерам, Организатор определяет победителей в розыгрыше участников рекламной игры.

10.3.4. Процедура определения выигрышных Уникальных номеров и выявления победителей повторяется до полного розыгрыша призов, участвующих в розыгрыше.

10.3.5. При проведении каждого розыгрыша Призов первой категории Организатор дополнительно формирует резервный список, состоящий из 3 (трех) участников, в который включаются первые три победителя, выигравшие Призы первой категории. Случаи использования резервного списка описаны в пункте 12.5. настоящих Правил.

10.3.6. При возникновении сомнений в подлинности присланных участниками логотипов Игровой продукции Организатор оставляет за собой право произвести экспертизу с целью определения их подлинности.

10.3.7. При проведении каждого розыгрыша Комиссией оформляется протокол розыгрыша с указанием даты розыгрыша, номера протокола, порядка проведения розыгрыша и его результатов. Протокол подписывается присутствующими членами Комиссии.

10.3.8. Участники рекламной игры вправе присутствовать при проведении розыгрыша.

10.3.9. Призовой фонд розыгрыша проводится в последовательности, указанной в Таблице 1 пункта 10.2 Правил.

11. Порядок уведомления победителей о результатах розыгрыша

11.1. Организатор в течение 7 (семи) рабочих дней со дня проведения розыгрыша уведомляет победителей:

- письмом, высланным по адресу указанному участником на конверте;

- звонком по телефону, в случае если он указан участником.

11.2. Организатор в течение 5 (пяти) рабочих дней со дня проведения розыгрыша размещает информацию о победителях розыгрыша на Интернет-сайте www.HappyBy.com в разделе соответствующей рекламной игры.

12. Порядок получения выигрышей

12.1. Для получения приза победитель должен в течение 30 (тридцати) календарных дней со дня проведения розыгрыша предоставить Организатору следующие личные данные:

а) копию страницы 25, страниц 31–33 паспорта – для граждан Республики Беларусь;

б) копию страницы 3, страниц 15–17 вида на жительство – для лиц, имеющих вид на жительство на территории Республики Беларусь.

12.2. Информация, указанная в пункте 12.1., предоставляется победителем одним из следующих способов:

а) письмом по почте по адресу: 230026, г. Гродно, ул. Победы, 30;

б) письмом на электронный почтовый ящик Организатора info@HappyBy.com

в) нарочно по адресу Организатора: г. Гродно, ул. Победы, 30.

12.3. В соответствии с Налоговым кодексом Республики Беларусь при выдаче призов Организатор удерживает и перечисляет подоходный налог с суммы приза в порядке, установленном законодательством Республики Беларусь.

12.4. Денежная сумма Главного приза за вычетом подоходного налога с физических лиц передается победителю (при условии выполнения последним всех требований настоящих Правил) путем перечисления денежных средств на банковский счет, открытый на имя победителя. Банковский счет открывается в ОАО «Приорбанк» ЦБУ №600 по адресу: г. Гродно, ул. Мостовая, 37.

Для получения Главного приза победитель должен в течение 30 (тридцати) календарных дней со дня проведения розыгрыша прибыть в рабочие дни с 10.00 до 17.00 в офис Организатора по адресу: г. Гродно, ул. Победы, 30, предварительно согласовав дату и время прибытия с представителем Организатора по телефонам +375333777897 (МТС) или +375445040777 (Velcom).

В момент получения Главного приза победитель обязан предъявить паспорт гражданина Республики Беларусь (вид на жительство на территории Республики Беларусь), а также подписать все необходимые документы, связанные с получением приза.

12.5. В случае, если участник, признанный победителем при розыгрыше Главного приза, не является за получением приза в установленные в пункте 12.4. сроки, либо не предоставляет сведения, перечисленные в пункте 12.1. либо с победителем не удается связаться и уведомить о выигрыше из-за некорректных данных, указанных им на конверте, либо был представлен письменный отказ от получения приза, либо Организатором выявлены факты нарушения победителем требований настоящих Правил право на приз переходит участнику, включенному в резервный список (сформированный при соответствующем розыгрыше), в порядке очередности включения в резервный список при условии предоставления сведений, перечисленных в пункте 12.1. в установленные сроки.

Участник из резервного списка, которому перешло право на получение Главного приза, признается победителем и уведомляется об этом в течение 2 (двух) рабочих дней со дня принятия решения о переходе права на Главный приз в порядке, изложенном в пункте 11.1.

Для получения Главного приза участник из резервного списка, которому перешло право на получение Главного приза, должен в течение 30 (тридцати) календарных дней со дня принятия решения о переходе права на Главный приз участнику из резервного списка, но не позднее 24 июля 2015 года прибыть в рабочие дни с 10.00 до 17.00 в офис Организатора по адресу: г. Гродно, ул. Победы, 30 предварительно согласовав дату и время прибытия с представителем Организатора по телефонам +375333777897 (МТС) или +375445040777 (Velcom).

В момент получения Главного приза победитель обязан предъявить паспорт гражданина Республики Беларусь (вид на жительство на территории Республики Беларусь), а также подписать все необходимые документы, связанные с получением приза.

12.6. Сумма денежного Приза первой и второй категории за вычетом удержанного подоходного налога с физических лиц передается победителю (при условии выполнения последним всех требований настоящих Правил) не позднее 24 июля 2015 г. почтовым переводом на адрес победителя.

12.7. В случае возникновения форс-мажорных обстоятельств или документально подтвержденной болезни лица, выигравшего Главный приз, победитель может передать право его получения близкому родственнику с оформлением нотариально заверенной доверенности. Лицо, получившее доверенность, получает Главный приз в соответствии с порядком, установленным настоящими Правилами для победителя, выигравшего Главный приз. В момент получения Главного приза, лицо, получившее доверенность, дополнительно обязано предъявить нотариально заверенную доверенность и копию паспортных данных победителя.

12.8. Призы, не полученные победителями в сроки установленные настоящими Правилами по причинам независимым от Организатора, остаются в распоряжении Организатора.

13. Информация о рекламной игре, публикация правил рекламной игры

13.1. Правила рекламной игры подлежат опубликованию в газете «Звезда», а также на сайте www.HappyBy.com до начала Игры.

13.2. Результаты рекламной игры будут опубликованы в газете «Звезда» не позднее 24 июля 2015 г.

13.3. Для получения дополнительной информации по вопросам проведения Игры, участник во время проведения рекламной игры в рабочие дни с 9.00 до 17.00 может позвонить по телефонам +37533 3777897 (МТС) или +37544 5040777 (Velcom). Звонки платный, в соответствии с тарифами операторов, которыми пользуется Участник.

14. Другие условия

14.1. Участие в Рекламной игре предполагает ознакомление и полное согласие участников с настоящими Правилами, принятие на себя обязательства соблюдать все их условия и требования. Несоблюдение участником требований настоящих Правил считается его отказом от участия в Игре.

14.2. Факт участия в рекламной игре означает, что ее участники соглашаются с тем, что их фамилии, имена, отчества, фотографии, видео-, аудио- и иные материалы о них могут быть использованы Организатором в любых рекламных и (или) информационных материалах, связанных с проведением рекламной игры без уплаты какого-либо вознаграждения участникам. Победитель рекламной игры дает свое согласие на интервью в средствах массовой информации и съемку для рекламных материалов, подготовленных в связи с проведением данной рекламной игры, без выплаты ему какого-либо вознаграждения. Все права на такие рекламные материалы принадлежат Организатору.

14.3. Все письма, направленные в адрес Организатора, становятся собственностью Организатора и не подлежат возврату.

14.4. Организатор не оплачивает победителю расходы, связанные с проездом к месту получения приза.

14.5. Организатор не несет ответственности за невозможность связаться с участником, в случае недостоверной информации, предоставленной участником.

14.6. Организатор не несет ответственности за достоверность информации, предоставленной участником рекламной игры.

14.7. Организатор не несет ответственность за качество и оперативность работы почтовых служб и мобильных операторов.

14.8. Споры между Организатором и участниками рекламной игры рассматриваются в судебном порядке согласно законодательству Республики Беларусь.

14.9. Все возможные претензии участников Игры в отношении организации рекламной игры должны быть адресованы Организатору по адресу: Республика Беларусь, 230026, г. Гродно, ул. Победы, 30.

14.10. Организатор не несет ответственности за достоверность информации, предоставленной участником рекламной игры.

14.11. Организатор не несет ответственность за качество и оперативность работы почтовых служб и мобильных операторов.

14.12. Споры между Организатором и участниками рекламной игры рассматриваются в судебном порядке согласно законодательству Республики Беларусь.

14.13. Все возможные претензии участников Игры в отношении организации рекламной игры должны быть адресованы Организатору по адресу: Республика Беларусь, 230026, г. Гродно, ул. Победы, 30.

14.14. Организатор не несет ответственности за достоверность информации, предоставленной участником рекламной игры.

14.15. Организатор не несет ответственность за качество и оперативность работы почтовых служб и мобильных операторов.

14.16. Споры между Организатором и участниками рекламной игры рассматриваются в судебном порядке согласно законодательству Республики Беларусь.

14.17. Все возможные претензии участников Игры в отношении организации рекламной игры должны быть адресованы Организатору по адресу: Республика Беларусь, 230026, г. Гродно, ул. Победы, 30.

Свидетельство о государственной регистрации рекламной игры №2520 от 04.03.2015 выдано Министерством торговли Республики Беларусь.

■ Сталічнае жыццё

СПЕЦАПЕРАЦЫЯ «ПРАД'ЯВІЩЕ ТАЛОН»,

або Як прайшло абследаванне патоку пасажыраў у падземцы

...У 10 раніцы на станцыі «Плошча Якуба Коласа» нешматлюдна. Каля турнікетаў на ўваходзе стаяць некалькі жанчын у форменных куртках работнікаў метрапалітэна, а таксама мужчына і малады чалавек у «грамадзянскім» адзенні. Ва ўсіх — чырвоныя павязкі на рукавах і палатняныя сумкі колеру «хакі» праз плячо. Яны раздаюць талоны пасажырам, якія праходзяць праз турнікеты на станцыю, і, здаецца, карыстальнікаў падземкі ніколі не здзіўляе такая «спецоперацыя».

Назваецца гэтае мерапрыемства суцэльным талонным абследаваннем плыні пасажыраў Мінскага метрапалітэна. Цягам аднаго дня карыстальнікі падземкі атрымліваюць з рук работнікаў метро нумарныя талоны, сінія — на першай лініі, чырвоныя — на другой, якія павінны здаць на выхадзе з метро. Нічога складанага. Аднак гэты няхітры набор дзеянняў дапамагае ўстанавіць, куды перамяшчаюцца пасажыры, выявіць сярэднюю далёкасць паездкі, а таксама перагледзець інтэрвал руху цягнікоў

у гадзіны пік — восем раніцы і шэсць вечара. Таксама абследаванне дапамагае атрымаць дакладную лічбу пасажыраў, якія перасаджваюцца з адной лініі метро на другую. Ну, і павысіць якасць усёй сталічнай транспартнай сеткі ўвогуле. Само талоннае абследаванне праходзіць адзін дзень, але падрыхтоўка да яго пачалася яшчэ ў лістападзе. Ды і на пад'ездзе вынікаў спатрэбіцца каля месяца.

Я кідаю жэтон, праходжу праз турнікет і атрымліваю з рук маладога

чалавека белы кардонны прамавугольнік з сінімі надпісамі — нумарам станцыі «118» і просьбай здаць яго на выхадзе, а таксама чырвоным парадкавым нумарам талона. Хлопец працягвае мне талон моўчкі, і я гэтак жа моўчкі бяру яго і ківаю на знак таго, што «заданне зразумела».

На станцыі «Пятроўшчына» выходжу з вагона і каля турнікетаў здаю свой талон улікоўцам.

Тут на ўваходзе талоны раздаюць каля дзясятка супрацоўнікаў метрапалітэна. Першая змена працуе з самага адкрыцця — 5.30 раніцы — і

скончыць працу толькі ў 15.30. З гэтага часу і да закрыцця метрапалітэна раздаваць і збіраць кардонныя прамавугольнікі на станцыях будзе другая змена. Здадзеныя талоны (спецыяльна да мерапрыемства іх было надрукавана 1,2 млн) ва ўлікоўцаў збірае брыгадзір прыкладна раз на паўгадзіны, а ў гадзіны пік — кожныя 15 хвілін.

швачкай у майстэрні метрапалітэна. «Мая работа!» — казвае Таццяна на чырвоныя павязкі на руках калег.

Жанчыны адзначаюць, што збольшага людзі ведаюць пра акцыю, многія самі просяць талончыкі. Складанасці часам узнікаюць хіба што з замежнікамі і з пасажырамі ў навушніках — яны не дастаюць іх з вушэй нават для таго, каб па-

увайшоў, каб атрымаць максімальна дакладныя звесткі.

— Усё ідзе паводле плану, мы нават, шчыра кажучы, рыхтаваліся да таго, што будзе больш складана, — падзяліўся прэс-сакратар Мінскага метрапалітэна Андрэй КУЗЬМІН.

Па яго словах, чытаючы напярэдадні каментарыі ў інтэрнэце, сустрэў нямала крытыкі, і адносна тэхналогіі даследавання ў тым ліку.

— Аднак гэты спосаб абследавання па вопыце найлепшы, бо як улічыць адначасова тых, хто карыстаецца праязнымі, жэтонамі, і льготнікаў? А талоннае абследаванне дапамагае нам палічыць кожнага пасажыра.

Дарэчы, апошняя талоннае абследаванне пасажырапатоку ў мінскай метро праводзілася ў 2002 годзе. У яго выніку былі перагледжаны інтэрвалы руху цягнікоў у гадзіны пік з 3,5 хвіліны да 2,5 хвіліны. Напэўна, для таго, каб паездкі ў транспарце сталі больш камфортнымі, усё ж такі можна зрабіць два лішнія рухі — узяць і аддаць талончык.

Дзіяна СЕРАДЗЮК.
Фота Анатоля КЛЕШЧУКА

— Тысячы паўтары пасажыраў праз кожнага супрацоўніка ўжо прайшлі, — казвае АКСАНА НАВІНкіНА, якая звычайна працуе машыністам уборачных машын, а сёння, як яшчэ 1628 работнікаў Мінскага метрапалітэна з розных цэхаў, занятая на талонным абследаванні.

Гадзіннік паказвае палову адзінаццатай раніцы. Уявіць, колькі пасажыраў ужо прайшло на ўсіх станцыях і колькі пройдзе за дзень, мой гуманітарны мозг адмаўляецца.

— Людзі рэагуюць па-рознаму. Адна дзяўчына, калі ёй працягнулі талон, сказала, што ў яе няма грошай, падумала — гэта платна, — уключаецца ў размову Таццяна ЖЫРАКОўСКАЯ. Яна працуе

слухаць тлумачэнні работнікаў метрапалітэна. Дарэчы, калі па нейкіх прычынах пасажыр не возьме ці згубіць талон, на выхадзе ў яго ўсё адно спытаюцца, на якой станцыі ён

■ Будзь у курсе!

ПА ПРАВІЛЬНАЙ ТРАСЕ НА ПРАВІЛЬНАЙ МАШЫНЕ

Навіны для дарожнікаў і вытворцаў трактароў

Што дапамагае стварыць аптымальныя ўмовы для свабоднага перамяшчэння бяспечных і канкурэнтаздольных тавараў ужо больш чым на 175-мільённым рынку ЕАЭС? Спецыялісты з упэўненасцю адкажуць: тэхнічныя рэгламенты Мытнага саюза (ТР МС). З лютага ўступілі ў сілу яшчэ два новыя дакументы такога статусу: ТР МС 014/2011 «Бяспека аўтамабільных дарог» і ТР МС 031/2012 «Аб бяспецы сельскагаспадарчых і лесагаспадарчых трактароў і прычэпаў да іх».

Першы з названых рэгламентаў утрымлівае мінімальна неабходныя патрабаванні бяспекі да аўтамабільных дарог агульнага карыстання і працаў іх праектавання, будаўніцтва, рэканструкцыі, капітальнага рамонту і эксплуатацыі, а таксама формы і парадак ацэнкі адпаведнасці гэтым патрабаванням. Пад іх не падпадаюць спартыўныя трасы, дарогі прамысловых, будаўнічых, лясных прадпрыемстваў і да т.п., а таксама вуліцы населеных пунктаў. Ацэнка адпаведнасці аўтадарог праводзіцца на ўсіх этапах жыццёвага цыкла ў розных формах. Так, пры інжынерных пошуках і праектаванні — гэта экспертыза. Пры будаўніцтве, рэканструкцыі, капітальным рамонт — вытворчы кантроль і праемежкая і канчатковая прыёмка выкананых работ, пры эксплуатацыі — бягучы кантроль за іх станам і рамонтам.

Дарожна-будаўнічыя матэрыялы і вырабы падлягаюць сертыфікацыі або дэклараванню адпаведнасці. Так,

спатрэбляцца на дарожныя знакі, святлафоры, агароджы, дарожныя сігнальныя слупкі, дарожныя тумбы і г.д.

Вобласць распаўсюджвання ТР МС «Аб бяспецы сельскагаспадарчых і лесагаспадарчых трактароў і прычэпаў да іх» — колавыя і гусенічныя сельскагаспадарчыя і лесагаспадарчыя трактары, якія вырабляюцца і ўвозяцца, прычэпы да іх і іх кампаненты. Дарэчы, гэты тэхрэгламент распрацавалі беларускія спецыялісты.

Асаблівая ўвага ў ім нададзена патрабаванням экалагічнай бяспекі. Прычым, яны ўстаноўлены не толькі для трактароў усіх катэгорый, але і для рухавікоў, якія асобна выпускаюцца ў абарачэнне.

Для дадзеных тэхрэгламентаў прадугледжаны пэўныя пераходныя перыяды. Першы рэгламент у поўным аб'ёме пачне дзейнічаць з верасня 2016 года, другі — з сакавіка 2017-га.

НА сёння прыняты 35 тэхрэгламентаў Мытнага саюза, якія ахопліваюць досыць шырокую наменклатуру ўзаемапастаўленай прадукцыі, 34 з іх уступілі ў сілу. Цалкам завершаны пераходны перыяд на 15 рэгламентах. З 15 сакавіка да гэтай катэгорыі далучацца яшчэ 6.

Старшыня Дзяржстандарта Беларусі Віктар НАЗАРАНКА адзначае неабходнасць сістэмнай работы галіновыя органаў дзяржаўнага кіравання, мясцовай выканаўчай улады, кіраўнікоў прадпрыемстваў, бізнес-асацыяцый, а таксама арганізацый камітэта ў рэгіёнах як пры рэалізацыі ўжо прынятых тэхнічных рэгламентаў, так і пры разглядзе іх праектаў.

— Як паказвае практыка, унясенне змяненняў у гэтыя дакументы з'яўляецца вельмі працяглай працэдурай. Таму яшчэ да іх прыняцця мы павінны падыходзіць да працэсу распрацоўкі сур'ёзна і адказна, — падкрэслівае кіраўнік камітэта.

Кажучы пра ўкараненне ТР МС на рэгіянальным узроўні, **дырэктар прадпрыемства «Брэсцкі ЦСМС» Ніна БУСЕНЬ** адзначае, што тыя арганізацыі, якія актыўна ўдзельні-

чалі ў распрацоўцы ТР МС, публічным абмеркаванні іх праектаў, а таксама своечасова праводзілі работы па пацвярджэнні адпаведнасці, не сутыкаюцца з цяжкасцямі падчас выпуску і рэалізацыі прадукцыі на рынку краін Мытнага саюза.

На 2015 год у ЕАЭС запланавана распрацоўка і прыняцце 22 ТР МС (як новых, так і тых, распрацоўка якіх ужо вядзецца) і 15 змяненняў да ТР МС.

Дарэчы, беларускім бокам падрыхтаваны праекты змяненняў да тэхрэгламентаў ТР МС 004/2011 «Аб бяспецы нізкавольнага абсталявання» і ТР МС 020/2011 «Электрамагнітная сумяшчальнасць тэхнічных сродкаў». У Мінску яны былі разгледжаны міждзяржаўнай рабочай групай, у склад якой уваходзяць эксперты дзяржаў — членаў ЕАЭС. Чакаецца, што ў другім квартале бягучага года на сайце Еўразійскай эканамічнай камісіі будуць размешчаны праекты змяненняў для іх публічнага абмеркавання. Прамысловасць і бізнес змогуць выказаць заўвагі і прапановы, пра соўваючы гэтым інтарэсы сваёй краіны.

Дар'я ШОЦІК.

СООБЩЕНИЕ О СОЗЫВЕ ОЧЕРЕДНОГО ГОДОВОГО ОБЩЕГО СОБРАНИЯ АКЦИОНЕРОВ ОАО «Проминвест»

Собрание состоится 31 марта 2015 г. по адресу: г. Минск, ул. К. Либкнехта, 130, пристройка к общежитию ОАО «Мапид», актовый зал.

ПОВЕСТКА ДНЯ:

1. Об итогах деятельности за 2014 год. Утверждение годового баланса.
2. О выплате дивидендов за 2014 год и распределение прибыли.
3. Избрание выборных органов.

Собрание созывается наблюдательным советом ОАО «Проминвест». Начало работы собрания – в 16.00. Регистрация участников общего собрания осуществляется с 15.30 до 16.00 на основании документа, удостоверяющего личность (паспорта), для представителей акционеров и представителей юридического лица также документа, представляющего полномочия.

С информацией (материалами), подлежащей предоставлению при подготовке к проведению очередного годового собрания акционеров, вы можете ознакомиться в период с 25 марта 2015 года по 31 марта включительно в рабочие дни с 10.00 до 13.00 по местному времени, за исключением выходных и праздничных дней, по адресу: г. Минск, Логойский тракт, 31, магазин «Мебель-хозтовары», бухгалтерия.

Тел. для справок: (8-017) 216-17-29.

УНП 100646457

Центр Промышленной Оценки

- Организация аукционов
- Оценка всех видов имущества

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

Организатор аукциона	ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, офис 1703		
Продавец	ООО «АВАБИ», г. Минск, ул. Калинина, 19, офис 06.		
Предмет аукциона:			
Наименование	Общ. площадь	Инвентарный номер	Адрес
Главный производственный корпус	2617,2 кв.м	200/С-51606	г. Витебск, ул. Транспортная, 40

Назначение – здание обрабатывающей промышленности иного назначения. Составные части и принадлежности: проезжая часть (литер а): участок 1 площадью 2380,0 кв. м; проезжая часть (литер а): участок 2 площадью 1000,0 кв. м. Обременения: частичная аренда по 01.12.2015.

Сведения о земельном участке: продавцу принадлежит 61/100 доля в праве аренды на земельный участок пл. 2.2312 га, предоставленным в общую долевую аренду для содержания и обслуживания административно-производственных зданий. Срок аренды по 11.11.2015.

Начальная цена с НДС 20% – 6 850 000 000 белорусских рублей.
Задаток 10% от начальной цены лота перечисляется: резидентами РБ на р/с № 3012343260010; нерезидентами РБ в валютном эквиваленте по курсу Нацбанка РБ на дату платежа на в/с: в долларах США (USD) – 3012343265044; в российских рублях (RUB) – 3012343265028; в ЦБУ № 507 г. Минска ОАО «Белинвестбанк», БИК 153001739, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки».

Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 15 (пятнадцати) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата за предмет аукциона производится в порядке, предусмотренном в договоре купли-продажи.

Порядок проведения аукциона, оформления участия в аукционе, определения лица, выигравшего аукцион, возмещения затрат на организацию и проведение аукциона, оговорен в условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.cpo.by.

Аукцион состоится 15.04.2015 в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, 5/2, офис 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки».

Тел.: +375 17-280-36-37; +375 29-183-69-71.
www.cpo.by. E-mail: auction@cpo.by

— А ну, тармазі! — загадаў лейтэнант сяржанту, пільна ўглядаючыся кудысьці ў бок парка.

Сяржант, які і сядзеў за рулём, прыняў ўбок і спрытна прыпаркаваў «уазік» ля самага тратуара, а лейтэнант, выскачыўшы з машыны яшчэ да поўнага яе спынення, ужо бег туды, дзе сярод высокіх дрэў старога парка мітусіліся людзі і чуўся чыйсіці спалоханы крык.

Сітуацыя была і праўда амаль крытычнай, бо вялізны сабака байцовай пароды (пітбуль, здаецца), ухапіўшыся за рукаў скураной курткі, з лютым рыканнем цягаў па зямлі нейкага мужчыну... а той ужо і не крычаў нават, а толькі тоненька вісчэў ад жаху...

— Альма, Альмачка! — бегаючы вакол, крычала са слязамі ў голасе маленькая дзяўчынка і біла сабаку па спіне тоненькім скураным раменьчыкам. — Фу, Альма! Фу!

Разумеючы, што справа зайшла занадта далёка і жыццю мужчыны пагражае рэальная небяспека, лейтэнант выхапіў з кабуры пісталет, наведў яго на сабаку.

— Не трэба, дзядзечка! — заўважыўшы гэта, адчайна залямантавала дзяўчынка, але лейтэнант ужо націскаў на курок.

Стрэл, яшчэ адзін стрэл... і пітбуль, адскочыўшы ўбок, адразу ж асеў у густую высокую траву. І ўсё гэта моўчкі, хоць звычайна смяротна параненыя сабакі жаласліва скавычуць перад тым, як канчаткова адысці ў нябыт... усе, нават самыя злосныя і куслівыя з іх...

— Не страляйце, дзядзечка! — крыху запознена выкрыкнула дзяўчынка і, зразумеўшы нарэшце, што адбылося, з ціхім галашэннем кінулася да нерухомага цела пітбуля, літаральна павалілася на яго. — Альма! Альмачка!

Але лейтэнант ужо не глядзеў у той бок. Уся ўвага ягоная была прыкаваная да мужчыны, які моўчкі падымаўся з зямлі, цяжка, з прысвістам пры гэтым дыхаючы.

— У, зараза! — прашыпеў ён праз сцягтыя зубы і нават замакнуўся ці то на сабаку, ці то на дзяўчынку нагой, але лейтэнант, схапіўшы мужчыну за плячо, з сілай адштурхнуў.

— Астынь!

— Усё зразумеў, начальнік! — падазрона пакорліва адазваўся мужчына і, цыкнуўшы сабе пад ногі слінай, злосна дадаў: — Развялі тут ваўкадаваў!

У мужчыны быў нейкі азызлы і амаль чорны ад пастаяннага п'янства твар і сінія ад наколак рукі.

— Альма, Альмачка! — зноў пачуўся за спіной лейтэнанта заплаканы дзіцячы галасок. — Ну, расплюшчы вочкі!

ВАКОЛ сабралася ўжо даволі шмат людзей, у асноўным жанчыны, і ўсе яны глядзелі зараз на лейтэнанта, дакладней, на пісталет, які той усё яшчэ трымаў у правай руцэ.

— Усё законна! — звяртаючыся адразу да ўсіх, патлумачыў лейтэнант, таропка хаваючы пісталет у кабуру. — Гэты сабака напад на чалавека, мог да смерці загрызці...

— Шкада, што не зарыз! — з непрыхаванай злосцю выгукнула нейкая пажылая жанчына. — Алкаша такога!

— Ён тут па парку з самай раніцы швэндаўся! — дадала яе суседка, такога ж узросту. — Да людзей чапляўся, мацюкаўся паўсялякаму...

— Грошы вымагаў! — уступіла ў размову трэцяя жанчына, крыху маладзейшая за першых дзвюх. — А потым нож выхапіў і...

— Нож? — насцярожыўся лейтэнант, азіраючыся па баках. — Які нож?

Тут ён на самой справе заўважыў непадалёку ў траве нож.

— Твой? — паказваючы на нож, спытаўся лейтэнант у мужчыны з наколками, але той адразу ж адмоўна закруціў галавой.

— Які нож, начальнік? Першы раз бачу!

— Не мані! — разам загаманілі жанчыны. — Твой нож... вунь і дзяўчына пацвердзіць!

І яны, таксама ўсе разам, павярнуліся да дзяўчыны, якая ўвесь гэты час трымалася крыху ў баку ад натоўпу. Лейтэнант уважліва паглядзеў на яе: вочы ў дзяўчыны былі заплаканыя, на тоненькай блузцы спераду віднелася вялізная дзірка, дакладней парэз...

— Ён да яе з нажом кінуўся, паваліў, у кусты пачаў цягнуць... — патлумачыла першая жанчына. — І каб не сабака гэты...

— Не было такога, начальнік! —

Генадзь АЎЛАСЕНКА

АЛЬМА, АЛЬМАЧКА!

неяк нервова выгукнуў мужчына з наколками. — Брэша яна ўсё!

УГЭТЫ час хтосьці крануў лейтэнанта за плячо, і, азірнуўшыся, ён убачыў побач з сабой сяржанта.

— Пратакол складаць будзем? — амаль шэптам прагаварыў той, паказваючы ў бок дзяўчыны, якая па-ранейшаму сядзела побач з забітым сабакам і, абхапіўшы яго за шыю, ціхенька плакала. — На гаспадароў сабакі, я маю на ўвазе...

— Ды пачакай ты са сваім пратаколам! — адмахнуўся лейтэнант. — Тут пасур'ёзней справа! Мы з табой, здаецца, серыйнага маньяка затрымалі... Ну, таго, што на жанчын з нажом у апошні час напаў... А ну, стаяць! — крыкнуў ён, паварочваючыся ў бок мужчыны з наколками і, нібыта незнарок, кладучы пры гэтым руку на кабуру.

— Стаю, начальнік! — жаласліва і неяк лісліва прабубнеў той. — Але ж я, дальбог, нічога такога не рабіў! Шоў сабе ціхенька... а тут гэты ваўкадаў...

— Не мані! — перабіў яго хтосьці з жаночага натоўпу. — Бач ты, ішоў ён ціхенька!

— І нож не твой? — перапытаў лейтэнант, асцярожна падняў нож і паклаў яго ў поліэтыленавы пакет. — Адвезеш у аддзел, хай здымуць адбіткі, — дадаў ён, звяртаючыся да сяржанта і перадаючы яму пакет.

— Мой нож! — штосьці сцяміўшы, загаласіў мужчына. — Але ж я яго для таго толькі і выхапіў, каб ад звяругі гэтай абараніцца.

— Яго таксама ў аддзел адвезеш! — не слухаючы мужчыну, загадаў лейтэнант сяржанту. — Да высвятлення ўсіх абставінаў...

— Слухаю! — сказаў сяржант і, схваўшы пакет з нажом у кішэню, спрытна зашчоўкнуў наручнікі на запясцях мужчыны. — А ну, пайшли!

— За што, начальнік?! — яшчэ гучней загаласіў той. — Я — пацярпелы, а мяне яшчэ і ў ментоўку!

«Усё, пра што я напісаў, было на самай справе», — часам гавораць аўтары, чамусьці перакананыя: праўда — адзін з самых важкіх аргументаў на карысць таго, каб твор быў надрукаваны.

Мне здаецца, сваё апавяданне «Альма, Альмачка!» Генадзь Аўласенка прыдумаў ад пачатку да канца. Лейтэнант, што страляе некалькі разоў з пісталета па сабаку, побач з якім, на лініі агню, знаходзіцца дзевяцігадовае дзіця; маньяк з нажом, што паўдня ходзіць па гарадскім парку і вымагае ў прахожых грошы; дзяўчына — ахвяра ў парэзанай (ім жа, маньякам) блузцы; жыхары суседніх дамоў, асмялелыя толькі пасля таго, як прагучалі стрэлы... Усе разам яны апынуліся ў патрэбны момант у патрэбным месцы, каб як мага больш драматызаваць сюжэт.

«Магло і такое быць у жыцці», — магчыма, не пагодзіцца са мной нехта з чытачоў і нават прыгадае гісторыю двухгадовай даўніны, калі ў Мінску мужчына, які страляў па сабаку, раптам пачаў паліць па міліцыянерах, выкліканых суседзямі. Што адказаць такому чытачу? Хіба толькі адно: па вялікім рахунку, зусім не важна — прыдумаў аўтар гісторыю ці па-мастацкаму пераказаў рэальны выпадак. Галоўнае, каб твор зачапіў, прымусіў задумацца... Мне, напрыклад, пасля прачытання «Альмы, Альмачкі!» успомнілася і доўга не адпускала знакамітая фраза Эжюперы з аповесці «Маленькі прынц»: «Мы ў адказе за тых, каго прыручылі». Не, я ўспомніў яе, калі думаў не пра няшчаснага сабаку, а пра людзей — герояў апавядання...

Алесь БАДАК.

вах. На месцы засталася толькі пацярпелая дзяўчына з крывавай драпінай на шыі і пажылая жанчына-сведка.

— А тата твой дзе? — спытаўся лейтэнант, калі зразумеў, што сама дзяўчынка, здаецца, не мае намеру працягваць гэтую размову.

— Няма ў яе бацькі! — замест дзяўчынкі адказала пажылая жанчына. — Кінуў ён іх... ужо гады са тры таму, як кінуў...

«А брацік тады адкуль?» — ледзьве не запытаўся лейтэнант, але своечасова стрымаўся. Замест гэтага перавёў погляд на забітага пітбуля.

— Колькі гадоў?

— Дзевяць, — гледзячы кудысьці ўбок, прагаварыла дзяўчынка. — А што?

— Я спытаўся, колькі Альме тваёй гадоў... — удакладніў лейтэнант, потым памаўчаў крыху і дадаў: — Было колькі?

— Таксама дзевяць, — без усялякага выразу і нават не паварушыўшыся, адказала дзяўчынка. — Мы з ёй у адзін дзень нарадзіліся, і мама жартам заўсёды называла нас сястрычкамі-блізняткамі.

І тут дзяўчынка зноўку расплакалася, горка і няўцешна. Яна плакала, а лейтэнант толькі моўчкі стаяў побач.

— Калі б на тваёй Альме быў наморднік, — прагаварыў ён пасля даволі працяглага і няёмкага маўчання, — дык нічога б такога...

«Калі б на ёй быў наморднік, — міжволі падумалася лейтэнанту, — то пітбуль гэты не змог бы спыніць мярзотніка, што накінуўся на дзяўчыну! Больш за тое, ахмурэлы ад алкаголю, той мог ударыць нажом і сабаку... ды і дзяўчыне таксама не толькі шыю падрапаць...»

— Ведаеш, у аднаго майго знаёмага таксама пітбуль, — сказаў ён першае, што прыйшло ў галаву. — Дакладней, як і ў цябе, пітбуліха... і ў яе нядаўна шчаняткі з'явіліся. Калі хочаш, я аднаго з іх для цябе папрашу...

«Дакладней, куплю, — дадаў ён у думках. — Бо ў Мітрафанаву снегу зімой не выпрасіш, не тое, каб элітнага шчанюка...»

— Папрасіць? — спытаўся ён ужо ўслых.

— У Альмы б таксама былі шчаняткі! — выкрыкнула раптам дзяўчынка. — І ўжо хутка... а вы яе... іх...

Дзяўчынка ўскочыла на ногі і ў позірку яе, скіраваным на лейтэнанта, было столькі крыўды і адчаю, што таму міжволі стала неяк не па сабе. Вузкія дзіцячыя далонькі былі перапэцканы сабачай крывёю, на светлай сукенцы дзяўчынкі таксама меліся шматлікія крывавыя плямы.

— Ненавіджу!

СУТАРГАВА ўсхліпнуўшы, дзяўчынка пабегла прэч. Яна бегла, закрывшы тварык далонькамі, а лейтэнант толькі разгублена глядзеў ёй услед. І дзве жанчыны, пажылая і маладая, таксама глядзелі, але не на дзяўчынку, а на самога лейтэнанта. І штосьці пры гэтым думалі... але тое, аб чым яны зараз думалі, ведалі толькі яны самі...

ПОГЛЯД лейтэнанта раптам затрымаўся на дзяўчынцы, якая па-ранейшаму гаротна сядзела каля забітага сабакі. Але яна ўжо не плакала і, калі лейтэнант падышоў бліжэй, узяла на яго вялікія, валошкавага колеру вочы.

— Вы мяне таксама заарыштуеце? — спыталася яна ціхім і на дзіва спакойным голасам. — За тое, што Альмачка... што мы з ёй...

Голас дзяўчынкі неяк разам змяніўся, задрожэў, і яна, не дагаварыўшы, змоўкла.

— Ну, што ты! — паспяшаўся заспакоіць дзяўчынку лейтэнант. — Я табе нават штраф выпісваць не буду... не табе, зразумела ж, бацькам тваім. Слова даю!

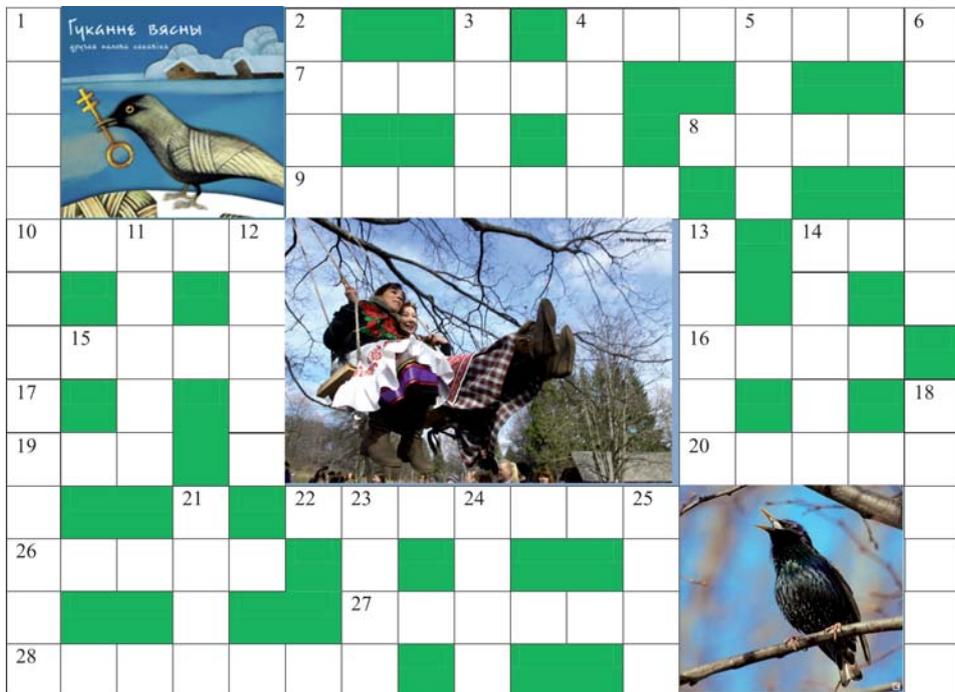
— Як жа я маме аб усім гэтым раскажу?! — думаючы пра нешта сваё, прашаптала дзяўчынка. — Ёй нельга хвалявацца... яна мне браціка хутка нарадзіць павінна, а тут...

Дзяўчынка зноў змоўкла, не дагаварыўшы... і лейтэнант таксама моўчкі на яе глядзеў. А людзі вакол неяк вельмі хутка пачалі разыходзіцца, кожны па сваіх спра-

«ЖАВАРОНАЧКІ, ПРЫЛЯЦЦЕ!»

Па гарызанталі: 4. Вясной суткі мочыць, а ... сушыць (прык.). 7. Падстаўка для нот. 8. «Сорак пакутнікаў. Хмурае ... \\\Бусел вярнуўся на Звеставанне». З верша В. Гардзея «Сорак саракоў». 9. «Жавароначкі, прыляцце — у-у-у-у! \\\Вы нам ... прынясіце — у-у-у-у! \\\А зімачку забярыце — у-у-у-у!». З вяснянкі. 10. «Гэй, народ! \\\Збірайся ў карагод! \\\Гэй, народ! \\\... ля варот!». З вяснянкі. 14. «У вяснушках вясна \\\... бярозавы п'е». З верша Я. Пушчы «Вясна». 15. На Аўдоцю, ці Еўдакею (14 сакавіка), ..., па старажытным павер'і, набывае асаблівую лекавую моц. 16. «Рыба — аб лёд, саначкі — аб ...». Так у народзе казалі на дзень Аляксея Цёплага, 30 сакавіка. 19. Жоўта-аранжавыя плямы на паверхні раслін. 20. У сакавіку туман — у ... дождж пан (прык.). 22. «... гу-гу-гу!!! \\\Жо вясна на дварэ! \\\Жо трава на лугу». З верша Цёткі (Алаізы Пашкевіч) «Скора прыйдзе вясна». 26. «Вол бушуе — вясну чуе. \\\Воран крача — сыру хоча. \\\Дзеўка плача — ... хоча». З вяснянкі. 27. Дробная жоўтыя кветкі паўднёвай акацыі. 28. Невялікая тонкая каўбаска.

Па вертыкалі: 1. Печаныя вырабы; іх у выглядзе жаўрукоў, кулікоў у часе Гуканне вясны, сточы на высокім месцы, падкідвалі ўгору, што павінна было выклікаць хутчэйшы прыход вясны. 2. Мінерал, бледны шклопадобны камень. 3. Ажурная вязка. 4. Калі ... прыляцеў да 14 сакавіка — быць лету мокраму, а снег рана сыдзе (прыкм.).

5. Высокая гліняная пасудзіна. **6.** Калі курыца на Еўдакею вады пад парогам нап'ецца, то ... на Юр'я (6 мая) травы пад'есць (прыкм.). **11.** «А ... смеяцца высока. \\\І пахне бярозавым сокам». З верша У. Маздо «Вясновае». **12.** Першая кругавая баразна на ворыве. **13.** Падзенне кропель са стрэх, дрэў. **14.** ... праз агонь; як на Масленіцу і Купалле, іх моладзь ладзіла таксама і на Гуканне вясны. **17.** Востры недахоп чаго-небудзь. **18.** «Прамакаюць боцікі, \\\Расцвітаюць ...». З верша С. Грахоўскага «Сакавік». **21.** «Помню я смех ваш, \\\...гулянкі, \\\Песні-вяснянкі \\\Аж да світанку». З верша П. Глебкі

«Надзя-Надзейка». **23.** У сакавіку ... лета пужае ды сама растае (прык.). **24.** Верхняя частка галавы. **25.** Статуя, якой пакланяліся як багаставу.

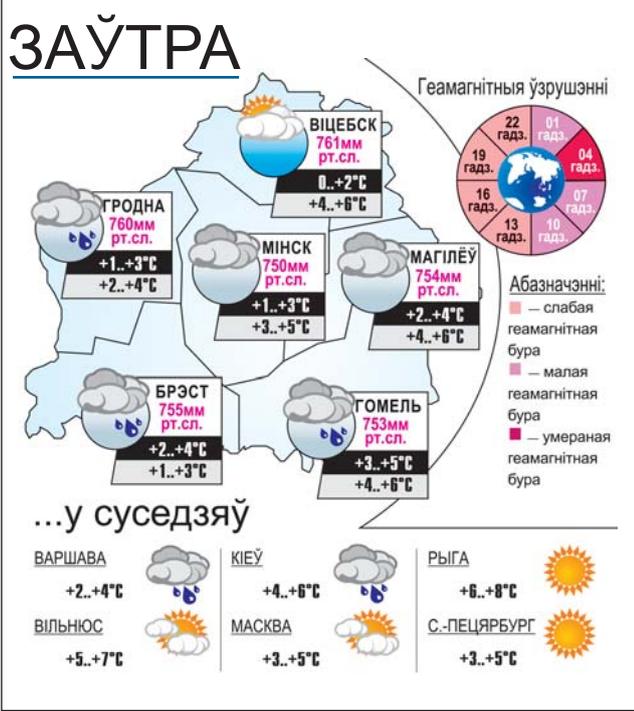
Склаў Лявон ЦЕЛЕШ, г. Дзяржынск.

Правярце, калі ласка, адказы:
 Цікі: 21. Гулі; 23. Зіма; 24. Цёмн.; 25. Ітан.
 13. Кож; 14. Сок; 17. Крыж; 18. Кр.; 19. Кр.; 20. Кр.; 21. Кр.; 22. Кр.; 23. Кр.; 24. Кр.; 25. Кр.; 26. Кр.; 27. Кр.; 28. Кр.

СЁННЯ			
Сонца	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск	7.33	19.07	11.34
Віцебск	7.23	18.56	11.33
Магілёў	7.23	18.57	11.34
Гомель	7.19	18.54	11.35
Гродна	7.48	19.23	11.35
Брэст	7.48	19.24	11.36

Месяц
 Апошняя квадра 13 сакавіка.
 Месяц у сузор'і Стральца.

Імяніны
 Пр. Пракопа, Ціта.
 К. Юстыны, Алоіза, Васіля, Рыгора.

Жалеза ў гісторыі чалавецтва з'явілася значна пазней за іншыя металы. У народным асродку гэтаму металлу надаваўся сакральны статус. Разам з тым з-за яго магчымасці ржавець стаўленне да яго ў народнай культуры было трохі насцярожаным. Іржу параўноўвалі з крывёй, якая выступае на целе чалавека. Аднак гэта не перашкаджала даволі паспяхова выкарыстоўваць гэты метал як цудадзейны сродак у народнай медыцыне і як абярэг.

Лічылася, што амулеты і ўпрыгожанні з жалеза ахоўваюць чалавека ад нячыстай сілы. Гэта тлумачылася тым, што жалезныя прадметы былі вельмі даўгавечнымі, цвёрдымі, праходзілі загартоўку, г. зн. былі ў самым цесным кантакце з агнём.

Даволі часта можна чуць, як здароўю чалавека або нейкай справе хочучь перадаць моц менавіта жалеза: «жалезнае» здароўе. Станоўчае вырашэнне праблемы пацярджаецца словам «Жалезна!».

Шматлікія магічныя дзеянні трэба было выконваць у прысутнасці толькі гэтага металу. Так, на Палессі верылі: калі, пачуўшы першы гром, пакласці на галаву што-небудзь жалезнае, то на працягу года яна не будзе балець. Пасля таго, як з хаты вынеслі нябожчыка, праз парог кідалі што-небудзь жалезнае, каб астатнія дамадцы былі здаровымі і не «перахапілі» на сябе смерць. У першую жлюбную ноч, каб у маладых першым нарадзіўся хлопчык, пад ложаж клалі што-небудзь з жалеза, напрыклад, сякеру.

Калі ў дзіцяці выпадаў малочны зуб, яго неабходна было кінуць за печ і папрасіць у мышкі жалезны: «Мышка, мышка, вазьмі мой зуб касцяны, а мне дай жалезны».

Гаючай лічылі ваду, у якую апускалі гарачы кавалак жалеза, каб астудзіць. Гэтую ваду выкарыстоўвалі пры захворваннях скуры.

Верылі: калі карэнні адкопваць пры дапамозе жалезнага капача, іх цудадзейная лекавая сіла толькі павялічыцца.

У замовах засцерагальнага характару жалеза было галоўным «элементам»: «На моры, на малакаморы стаіць купарэз-дрэва. На купарэзе сядзіць жар-птушка з жалезнай дзюбкай, з жалезным крылле, з жалезнымі какцямі. Кокцямі разграбае, крыллямі размятае, паганую воб'едзь ад рабой каровы жалезнай дзюбкай выбірае».

Даты	Падзеі	Людзі
------	--------	-------

12 САКАВІКА

1722 год — нарадзіўся (г. Навагрудак) Бенядзікт Дабшэвіч, беларускі філосаф, тэалаг, прадстаўнік эклектычнай філасофіі ў Беларусі і Літве (эклектыка — гэта спосаб пабудовы філасофскай сістэмы шляхам спалучэння розных палажэнняў, запазычаных з іншых філасофскіх сістэм; тэрмін увёў ва ўжытак александрыйскі філосаф ІІ стагоддзя Патамон). Бенядзікт Дабшэвіч выкладаў фізіку, матэматыку, філасофію і тэалогію ў Навагрудку, з 1773 года — дэкан тэалагічнага факультэта Віленскай езуіцкай акадэміі. Выдаў кнігі «Погляды новых філосафаў, аб'яднаных фізічнымі з'явамі, матэматычнымі доказамі, рашэннямі задач, назіраннямі і вопытамі», «Лекцыі па логіцы» і іншыя творы. Памёр у 1799 годзе.

1923 год — глядачам упершыню было прадэманстравана гукавое кіно. У ранні перыяд існавання кінематографа ў многіх краінах свету працавалі над стварэннем гукавога кіно. Пры гэтым навукоўцы сутыкнуліся з дзвюма галоўнымі праблемамі: цяжкасцю ў сінхранізацыі малюнка і гучы і з недастатковай чысцінёй вышынся. Яшчэ ў канцы XIX стагоддзя Томас Эдысан спрабаваў вынайсці прыбор, які адначасова прайграваў бы гук і малюнак. Але яму гэтага не ўдалося. У 1920 годзе амерыканскі вынаходнік Лі дэ Форэст узяўся за стварэнне гукавога кіно, якое назваў «фонафільмам». Ён вынайшаў практычны метад фатаграфавання гукавой хвалі на адной плёнцы з выявай. А 12 сакавіка 1923 года адкрыццё вучонага было прадэманстравана шырокай грамадскасці.

1940 год — быў падпісаны дагавор аб завяршэнні 105-дзённай савецка-фінскай вайны, распачатай 30 лістапада 1939-га. Дагавор падпісалі пасля непрацяглых перамоў у Маскве. Згодна з гэтым дакументам, баявыя дзеянні спыняліся ў 12 гадзін 13 сакавіка 1940 года. Мяжа паміж СССР і Фінляндыяй зрушвалася на 150 кіламетраў углыб апошняй, а Карэльскі перашыек разам з Выбаргам, адзведна, адыходзіў да Савецкага Саюза. Фінляндыя, якая страціла дзесьць працэнтаў сваёй тэрыторыі, да таго ж абавязвалася распусціць армію і не ўдзельнічаць у варажых паўднёваму суседу кааліцыяў, чаго, аднак, пасля не адбылося...

Было сказана

Анатоль ГРАЧАНІКАЎ, паэт, перакладчык:
 «Толькі б
 Не паказацца смешным
 На сваім апошнім рубяжы».

УСМІХНЕМСЯ

— Вова, ты храпеш!
 — Я не храпу, мне сняцца матацыклы!

Асноўныя прычыны зрыву планаў.
 1. То адно.
 2. То другое.

Дзеці — кветкі жыцця :)
 Прыпынак каля дзіцячай стаматалагічнай клінікі. Выходзіць адтуль мужчына з чатырохгадовай дачушкай на руках. Малая раве ўголас, і ўсе спробы бацькі супакоіць яе не маюць поспеху.

Нарэшыце бацька робіць апошнюю спробу:
 — Усё скончылася, мілая. Больш да доктара не пойдзем, зубкі не баяць, што ж ты ніяк не супакоішся?

І тут дзіця выдае:
 — Ва-а-а-алё-ё-ёнкі забы-ы-лі-ся-а-а!!!

Па маладосці я ледзь не ажаніўся. Выратавала толькі мама,

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Дырэктар — галоўны рэдактар КАРПЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.
 РЕДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: Н. ДРЬІЛА (намеснік галоўнага рэдактара), Н. КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. ЛЯЎКОВІЧ (першы намеснік дырэктара), А. КЛЯШЧУК, Н. РАСОЛЬКА, С. РАСОЛЬКА, А. СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК, Л. ЦІМОШЫК.
 Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».
 НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.
 ТЭЛЕФОНЫ: прыёмная — 287 19 19 (тэл./факс), аддзелаў: пісьмаў — 287 18 64, падпіскі і распаўсюджвання — 287 18 38, 287 17 21, бухгалтэрыі: 287 18 81.
 Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў, іх меркаванні не з'яўляюцца меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадруку матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

<http://www.zviyazda.by>
 e-mail: info@zviyazda.minsk.by, (для зваротаў): zvarot@zviyazda.minsk.by

ПРЫЁМ тэл./факс: 287 17 79, РЕКЛАМЫ e-mail: reklama@zviyazda.by

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета адрэдагавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004. 220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 5 разоў на тыдзень. Тыраж 20.012. Індэк 63850. Зак. № 1018. Нумар падпісаны ў 19.30 11 сакавіка 2015 года.

М	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
П	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12